

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ. ΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ, ΟΙ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ: ΥΠΟ ΤΟ
ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ 2005 - 2013»**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΧΡΙΣΤΑΚΗ ΠΑΥΛΙΝΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Κος ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κεφάλαιο 1^ο Γενικά Στοιχεία Περί συνεταιρισμών

- 1.1. Ορισμός του Συνεταιρισμού
- 1.2. Διάκριση Συνεταιρισμών
 - 1.2.1. Αστικοί Συνεταιρισμοί
 - 1.2.2. Αγροτικοί συνεταιρισμοί
- 1.3. Σκοπός
- 1.4. Η σύσταση και τα όργανα διοίκησης ενός αγροτικού συνεταιρισμού

Κεφάλαιο 2^ο Αγροτικές δραστηριότητες Νομού Αιτωλοακαρνανίας

- 2.1. Γενικά χαρακτηριστικά νομού Αιτωλοακαρνανίας
- 2.2. Παραγωγικότητα Νομού
- 2.3. Η Εξέλιξη των Αγροτικών Δραστηριοτήτων στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας
 - 2.3.1. Γενικές Επισημάνσεις
 - 2.3.2. Κτηνοτροφικές Δραστηριότητες
 - 2.3.3. Αποζημιώσεις
- 2.4. Η Ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα Σύμφωνα με την ΚΑΠ
 - 2.4.1. Τα Πρώτα Βήματα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής
 - 2.4.2. Η Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική
 - 2.4.3. Οι Επιπτώσεις της Νέας ΚΑΠ στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας
 - 2.4.4. Επενδύσεις στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις
 - 2.4.5. Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων
 - 2.4.6. Νέοι Αγρότες
 - 2.4.7. Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου
 - 2.4.8. Εξισωτικές Αποζημιώσεις
 - 2.4.9. Εφαρμογή και Τήρηση Προτύπων
 - 2.4.10. Χρήση Υπηρεσιών Συμβούλων στον Τομέα Γεωργίας
 - 2.4.11. Ποιότητα Τροφίμων

- 2.4.12. Άλλες Δραστηριότητες του Αγροτικού Τομέα
 - 2.4.12.1. Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων
 - 2.4.12.2. Μεταποίηση και Εμπορία Αλιευτικών Προϊόντων
 - 2.4.12.3. Υδατοκαλλιέργειες
 - 2.4.12.4. Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα
- 2.5. Οι Τομείς Παρέμβασης της Νέας ΚΑΠ στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
 - 2.5.1. Παρεμβάσεις στον Πρωτογενή Τομέα
 - 2.5.2. Καλλιέργεια Κτηνοτροφικών Φυτών
 - 2.5.3. Ορθολογική Διαχείριση Βοσκοτόπων
 - 2.5.4. Ανάπτυξη Κτηνοτροφίας
 - 2.5.5. Δημιουργία Ομάδας Παραγωγών για την Παραγωγή Προϊόντων Υδατοκαλλιέργειας
 - 2.5.6. Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δασών
 - 2.5.7. Παρεμβάσεις στο Δευτερογενή Τομέα
 - 2.5.8. Παρεμβάσεις στον Τριτογενή Τομέα
 - 2.5.9. Παρεμβάσεις στην Εκπαίδευση
 - 2.5.10. Παρεμβάσεις στο Φυσικό Περιβάλλον
 - 2.5.11. Παρεμβάσεις στην Τεχνική Υποδομή
- 2.6. Αξιολόγηση των Επιπτώσεων της Νέας ΚΑΠ στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας
- 2.7. Σύνοψη Δεύτερου Κεφαλαίου

Κεφάλαιο 3^ο Οι Συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους

- 3.1. Συνεταιρισμοί στον Γεωργικό Τομέα
- 3.2. Η Συμβολή των Ενώσεων και η Μετεξέλιξή Αυτών
- 3.3. Προοπτικές

Κεφάλαιο 4^ο Προβλήματα και Αιτήματα Αγροτών

- 4.1. Προβλήματα που Αντιμετωπίζουν οι Αγρότες του Νομού

4.2. Κινητοποιήσεις και Διεκδικήσεις

4.3. Σύνοψη Τέταρτου Κεφαλαίου

Συμπεράσματα

βιβλιογραφία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία¹ ως θέμα της πραγματεύεται τις δραστηριότητες και τα προβλήματα των αγροτών στον νομό Αιτωλοακαρνανίας πάντα υπό το πρίσμα της εφημερίδας «Συνείδηση». Απώτερος σκοπός της είναι η διερεύνηση της εικόνας του αγροτικού τομέα στον νομό Αιτωλοακαρνανίας σύμφωνα με τις δημοσιεύσεις του τύπου.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την προσέγγιση του θέματος είναι η ανάλυση περιεχομένου. Η πτυχιακή εργασία αναφέρεται σε γενικές γνώσεις σχετικά με τον αγροτικό τομέα κυρίως όμως βασίζεται στην αρθρογραφία που προέκυψε από την έρευνά μας, που μας ενημερώνει για τα αγροτικά ζητήματα του νομού. Τα άρθρα που συλλέχθηκαν αναφέρονται στην περίοδο 2005 – 2013 και για λόγους κατανόησης και συμπερασμάτων παρατίθενται από το παρόν προς το παρελθόν.

Η πτυχιακή εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στους συνεταιρισμούς, στον αγροτικό τομέα και στις δραστηριότητές του. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο θα δούμε τον Ορισμό του Συνεταιρισμού, τις διακρίσεις των Συνεταιρισμών, τον σκοπό τους, τη σύσταση και τα όργανα της διοίκησης ενός αγροτικού Συνεταιρισμού.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται ειδικότερα στον νομό Αιτωλοακαρνανίας. Αρχικά, γίνεται αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά του νομού (γεωγραφία, κλίμα, οικονομία, ιστορία) στην παραγωγικότητά του και στην εξέλιξη των αγροτικών δραστηριοτήτων στον νομό Αιτωλοακαρνανίας. Στη συνέχεια παρατίθεται αρθρογραφία η οποία παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με τις γενικές δραστηριότητες του αγροτικού τομέα του νομού, τις αγροτικές δραστηριότητες και τις αποζημιώσεις των αγροτών για να δημιουργηθεί μια πλήρης άποψη για την εικόνα του νομού και

¹ Το περιεχόμενο της Πτυχιακής Εργασίας δεν απηχεί απαραίτητα τις απόψεις του Τμήματος ή της Επιτροπής που τον ενέκρινε.

την αγροτική δραστηριότητα που υπάρχει σε αυτόν. Τέλος, γίνεται αναφορά στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα σύμφωνα με την ΚΑΠ.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στους συνεταιρισμούς και τις Ενώσεις που υπάρχουν στον νομό. Γίνεται μια ονομαστική αναφορά στους συνεταιρισμούς του γεωργικού τομέα και στη συμβολή των Ενώσεων του νομού και στη μετεξέλιξή τους. Τέλος, γίνεται αναφορά στις προοπτικές που δημιουργούνται με τη συμβολή των Ενώσεων και με την ευρύτερη δραστηριοποίηση των αγροτών.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες του Νομού, στα αιτήματά τους, στις κινητοποιήσεις και τις διεκδικήσεις τους σύμφωνα πάντα με τα δημοσιευμένα άρθρα της εφημερίδας «Συνείδηση». Παρουσιάζονται, τέλος, τα συμπεράσματα που προέκυψαν από το περιεχόμενο της αρθρογραφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1.1. Ορισμός του Συνεταιρισμού

Ο συνεταιρισμός εμφανίστηκε κατά το καπιταλιστικό σύστημα ως μια μορφή οργάνωσης για την υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων των εργαζομένων. Η ποικιλομορφία του συνεταιριστικού θεσμού, η εφαρμογή του κάτω από διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά καθεστώτα αλλά και η εξελικτική του πορεία, κάνουν δύσκολο στο να δοθεί ένας συνοπτικός ορισμός που να περιλαμβάνει όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία του και να τον περιγράφει με επάρκεια. Αυτός είναι και ο λόγος που έχουν δοθεί πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί που ο καθένας όμως δίνει έμφαση σε ένα ή διαφορετικά χαρακτηριστικά του συνεταιρισμού. (www.in.gr).

Στο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης στο Μάντσεστερ (1995) δόθηκε για πρώτη φορά ο ορισμός του συνεταιρισμού όπου και υιοθετήθηκε. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν: << Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης>>. (Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007, σελ.30).

Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεπάρκειας, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Επίσης στηρίζονται σύμφωνα με τους πρωτεργάτες, στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της κοινωνικής φροντίδας για τους άλλους. (Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007, σελ.31).

Για να τεθούν σε εφαρμογή οι αξίες των συνεταιρισμών πρέπει να ακολουθήσουν τις θεμελιώδεις αρχές στις οποίες βασίζεται η οργάνωση και η λειτουργία των

συνεταιρισμών. Σύμφωνα λοιπόν με το συνέδριο της Μάντσεστερ (1995) οι αρχές των συνεταιρισμών είναι (Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007,σελ.40):

1. Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή
2. Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών
3. Οικονομική συμμετοχή των μελών
4. Αυτονομία και ανεξαρτησία
5. Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση
6. Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών
7. Ενδιαφέρον για την κοινότητα

1.2. Διάκριση Συνεταιρισμών

1.2.1. Αστικοί Συνεταιρισμοί

Οι συνεταιρισμοί υπάγονται σε δύο κατηγορίες, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, στους αστικούς συνεταιρισμούς και στους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Αστικός συνεταιρισμός είναι η εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει κυρίως με τη συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του αλλά και στην βελτίωση του ποιοτικού επιπέδου ζωής τους μέσα σε μια κοινή επιχείρηση. Ο αστικός συνεταιρισμός προσφέρει υπηρεσίες σε καταναλωτές και προμηθευτικές ομάδες ατόμων με την προαγωγή και προώθηση των κοινών συμφερόντων των μελών τους.(Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007, σελ. 29).

Η λειτουργία των αστικών συνεταιρισμών ρυθμίζεται από το νόμο 1667/1986 και περιλαμβάνει τους καταναλωτικούς, τους προμηθευτικούς, τους παραγωγικούς, τους πιστωτικούς, τους μεταφορικούς και τους τουριστικούς συνεταιρισμούς. Στις δραστηριότητες των αστικών συνεταιρισμών περιλαμβάνονται κυρίως:

- Η κοινή οργάνωση παραγωγής.
- Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.

- Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.
- Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους.
- Η παροχή δανείων, εγγυήσεων ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.
- Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση.
- Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.

1.2.2. Αγροτικοί συνεταιρισμοί

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι βιώσιμες επιχειρήσεις με υπηρεσίες που απευθύνονται στους αγρότες και έχουν ως σκοπό την αλληλοβοήθεια μεταξύ των αγροτών. Επίσης προσφέρουν υπηρεσίες σε καταναλωτές και προμηθευτικές ομάδες ατόμων με κύρια δραστηριότητά την προαγωγή και την προώθηση των κοινών επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους. (Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007, σελ. 29).

Η λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών ρυθμίζεται από το νόμο 2810/2000 και περιλαμβάνει τους αλιευτικούς, τους κτηνοτροφικούς, τους πτηνοτροφικούς, τους μελισσοκομικούς, τους σηροτροφικούς, τους δασικούς, τους αγροτουριστικούς, τους αγροβιοτεχνικούς, τους οικοτεχνικούς αλλά και όσους συνεταιρισμούς δραστηριοποιούνται στην αγροτική οικονομία. (el.wikipedia.org).

Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες. Στις πρωτοβάθμιες υπάγονται οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.), στις δευτεροβάθμιες οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ) και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Ε.Α.Σ.) και στις τριτοβάθμιες οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.). (Κωνσταντίνος Λ. Παπαγεωργίου, 2007, σελ. 200).

1.3 Σκοπός

Σκοπός ενός συνεταιρισμού είναι η ευημερία των μελών του με την βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης τους. Αυτό επιτυγχάνεται:

- Με την μεγιστοποίηση των ωφελειών μέσα από τις υψηλές τιμές και τις αυξημένες πωλήσεις αγροτικών προϊόντων των παραγωγών μελών με αποτέλεσμα την αύξηση των εισοδημάτων τους.
- Με την ελαχιστοποίηση των δαπανών παραγωγής ή προσφοράς υπηρεσιών των συνεταιρισμών προς τα μέλη τους
- Με την μείωση του κόστους μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλλά και η διάθεση γεωργικών προϊόντων σε χαμηλές τιμές
- Με την προσφορά, στα μέλη, περισσότερων υπηρεσιών όσον αφορά την παραγωγή, την προμήθεια, τον γεωργικό εξοπλισμό κ.α.
- Με την εξασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης ως προς τα μέλη, δηλαδή να αγοράζουν αλλά και να προσφέρουν προϊόντα όπου η τιμή τους θα είναι αντάξια της ποιότητας του προϊόντος.
- Με την προσφορά στους καταναλωτές αγνών και ανόθευτων προϊόντων διαφυλάσσοντας έτσι την υγεία τους
- Με την ενίσχυση του μορφωτικού επιπέδου των μελών μέσω των σεμιναρίων και των διαλέξεων του ίδιου του συνεταιρισμού.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, θα πρέπει ένας συνεταιρισμός να προβεί σε κάποιες ενέργειες όπως στην προμήθεια και διανομή γεωργικών προϊόντων στους αγρότες, στην συλλογική παραγωγή, στη μεταποίηση και στην εμπορία των αγροτικών προϊόντων, στην άσκηση πιστωτικών εργασιών και στην ασφάλιση κεφαλαίων και προϊόντων. Παράλληλα όμως θα πρέπει να διατίθενται και τα κατάλληλα μέσα όπως είναι τα συσκευαστήρια των προϊόντων για την τυποποίηση και την συσκευασία τους, τα εργοστάσια μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων, οι αποθήκες για την διαφύλαξη των προϊόντων έως ότου προωθηθούν στην αγορά, τα μεταφορικά μέσα για την διακίνηση των προϊόντων και πολλά άλλα που θα βοηθούσαν στην καλύτερη λειτουργία του συνεταιρισμού έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί ο σκοπός τους. (Καμενίδης Θ. Χρήστος, 2001, σελ. 18).

Τα κυριότερα λοιπόν, χαρακτηριστικά του συνεταιρισμού είναι(Καμενίδης Θ. Χρήστος, 2001, σελ. 16):

- Ο συνεταιρισμός είναι οικονομική οργάνωση, δηλαδή μια επιχειρηματική μονάδα, γιατί πραγματοποιεί διάφορες οικονομικές δραστηριότητες.
- Ο συνεταιρισμός είναι ένωση προσώπων και όχι κεφαλαίων, αφού η δημιουργία και η λειτουργία του στηρίζεται στα πρόσωπα και όχι στα κεφάλαια.
- Ο συνεταιρισμός συγκροτείται εθελοντικά, δηλαδή εφ' όσον το θέλουν τα άτομα και όχι κάτω από οποιαδήποτε μορφή πίεση ή εξαναγκασμό.
- Οι σκοποί των συνεταιρισμών είναι ταυτόχρονα οικονομικοί, κοινωνικοί και πολιτιστικοί παρόλο που επιτελούν μόνο οικονομικές δραστηριότητες.
- Η δυνατότητα της ελεύθερης απόσυρσης από τον συνεταιρισμό.
- Η μικρή ευθύνη των συνεταίρων, η οποία ανέρχεται στο ύψος του εταιρικού μεριδίου.
- Η δίκαιη διανομή των οικονομικών αποτελεσμάτων. Τα κέρδη διατίθενται σύμφωνα με όσα ορίζει το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού.
- Η ορισμένη διάρκειά της (αν και παράλειψη αναγραφής της διάρκειας, δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της επιχείρησης).

1.4. Η σύσταση και τα όργανα διοίκησης ενός αγροτικού συνεταιρισμού

Αγροτικός συνεταιρισμός είναι η εκούσια ένωση αγροτών, με σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των μελών, μέσα σε μια κοινή επιχείρηση. Είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και έχει εμπορική ιδιότητα. Αναπτύσσει κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη του σκοπού του στο πλαίσιο του νόμου και του καταστατικού του. Είναι ένας θεσμός σε παγκόσμια εξάπλωση και μεγάλη ποικιλομορφία. Φιλοσοφία της δημιουργίας των συνεταιρισμών είναι η ισχύς εν τη ενώσει, δηλαδή να αποκτήσει μια ομάδα παραγωγών τα πλεονεκτήματα μιας μεγάλης δύναμης.

Αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι όσοι δραστηριοποιούνται σε οποιονδήποτε τομέα της αγροτικής οικονομίας για την ίδρυση των οποίων απαιτούνται τουλάχιστον είκοσι (20) άτομα. Για να ενισχυθεί ο κεφαλαιουχικός χαρακτήρας του αγροτικού συνεταιρισμού παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης περισσότερων από μιας μερίδων, οι οποίες δίνουν στον κάτοχο το δικαίωμα περισσότερων από μιας ψήφου χωρίς όμως να ξεπερνά τις τρείς.

Όπως προαναφέραμε, ως αγροτικοί συνεταιρισμοί θεωρούνται οι αλιευτικοί, οι κτηνοτροφικοί, οι πτηνοτροφικοί, οι δασικοί, οι μελισσοκομικοί και άλλοι συνεταιρισμοί οποιουδήποτε κλάδου ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους, μπορούν να ιδρύουν παραρτήματα, υποκαταστήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, να συνιστούν νομικά πρόσωπα, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις, με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, με νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, με επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στα πλαίσια της διακρατικής ή και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

Για την σύσταση απαιτείται η σύνταξη καταστατικού, η υπογραφή του από τα επτά τουλάχιστον πρόσωπα και η έγκρισή του από το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού καθώς και η καταχώρησή του στο μητρώο των συνεταιρισμών. Η επαναφορά της διάταξης του νόμου 602/1915 σύμφωνα με τον οποίο ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός ιδρυτικών μελών είναι επτά, θεωρείται ότι, θα ενθαρρύνει την δημιουργία περισσότερων συνεταιρισμών και κατ' επέκταση την μεγαλύτερη συνεταιριστική δράση και συμμετοχή των αγροτών. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει την επωνυμία και το σκοπό του συνεταιρισμού, την διάρκεια, την έδρα και τον τρόπο διοικήσεως, την ευθύνη των συνεταίρων, τον τρόπο και τον χρόνο συντάξεως του ισολογισμού και του πίνακα διάθεσης κερδών, τον τρόπο εισόδου νέων μελών και απομακρύνσεως παλαιών και την αξία κάθε συνεταιριστικής μερίδας.

Η ένωση αγροτικών συνεταιρισμών είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο συνιστάται από δύο ή περισσότερους πρωτοβάθμιους αγροτικούς

συνεταιρισμούς και έχει σαν σκοπό της την ενίσχυση, τη διεύρυνση και το συντονισμό των δραστηριοτήτων των μελών της. Ο συνεταιρισμός αποδείχθηκε στην πράξη ως ο καλύτερος συνδυασμός των περιορισμένων δυνατοτήτων μεγάλων μαζών του πληθυσμού και των ποικίλων εμποδίων για την διευκόλυνση της επιβίωσης τους μέσα σ' ένα ισχυρό, ασυγκίνητο και δυναμικά εξελισσόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Τα όργανα διοίκησης των αγροτικών συνεταιρισμών είναι τρία: η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και το Τριμελές Εποπτικό Συμβούλιο.

Η Γενική Συνέλευση, είναι το ανώτατο όργανο το οποίο αποφασίζει για όλα τα θέματα του συνεταιρισμού όπως είναι η τροποποίηση του καταστατικού, η εκλογή και η απαλλαγή κάθε ευθύνης του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου, η έγκριση του ισολογισμού, οι γενικοί όροι της δραστηριότητας του συνεταιρισμού, ανάλογα με τους σκοπούς του, ιδίως της συγκέντρωσης και της από κοινού πώλησης των προϊόντων του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση και αποτελείται από πέντε τουλάχιστον μέλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, τον γραμματέα και τον ταμία. Η θητεία του είναι τριετής και συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το μήνα αλλά και σε έκτακτη μόνο στην περίπτωση που το συγκαλέσει ο πρόεδρος ή το ζητήσει το ένα τρίτο (1/3) των μελών αλλά όχι λιγότερο από δύο μέλη.

Το Τριμελές Εποπτικό Συμβούλιο, εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση και απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μέλη. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο Διοικητικό και στο Εποπτικό Συμβούλιο όπως επίσης τα μέλη των δύο συμβουλίων δεν θα πρέπει να έχουν συγγένεια μεταξύ τους μέχρι δευτέρου βαθμού. Σε περίπτωση που τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε (25) δεν απαιτείται εκλογή Εποπτικού Συμβουλίου, εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό. Το Εποπτικό Συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τη τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης. Επίσης έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου και εγγράφου του συνεταιρισμού, να διενεργεί

λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο όπως και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

2.1. Γενικά Χαρακτηριστικά Νομού Αιτωλοακαρνανίας

Η Αιτωλοακαρνανία (επίσημη ονομασία: **Νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας**) είναι ένας από τους πενήντα έναν νομούς της Ελλάδας . Βρίσκεται στο δυτικό μέρος της Ελλάδας. Ο νομός είναι μια ένωση της Αιτωλίας και της Ακαρνανίας. Ιστορική πρωτεύουσά της θεωρείται το Μεσολόγγι και μεγαλύτερη πόλη και οικονομικό κέντρο το Αγρίνιο. Άλλες σημαντικές πόλεις είναι η Ναύπακτος, το Αιτωλικό, η Αμφιλοχία, η Βόνιτσα, ο Αστακός και το Θέρμο. Η περιοχή είναι συνδεδεμένη από το 2004 με την Πελοπόννησο μέσω της γέφυρας Ρίου-Αντιρίου ενώ συνεχίζει να λειτουργεί, στην ίδια περιοχή, η σύνδεση με το Πορθμείο (φέρρου μπτ). Οι νομοί που την περιβάλλουν είναι αυτοί της Λευκάδας στα βορειοδυτικά, της Άρτας και της Πρέβεζας στα βόρεια, της Ευρυτανίας στα βορειοανατολικά, της Φωκίδας στα ανατολικά και της Αχαΐας στα νότια. Τα σημαντικότερα λιμάνια του νομού είναι τα λιμάνια του Αστακού, της Ναυπάκτου και της Αμφιλοχίας. Είναι ο μεγαλύτερος νομός σε έκταση και έκτος σε πληθυσμό στην Ελλάδα.

2.1.1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τα νοτιοδυτικά παράλια χαρακτηρίζονται απ' την παρουσία λιμνοθαλασσών, με γνωστότερες αυτές του Μεσολογγίου και του Αιτωλικού. Ο μεγαλύτερος και κύριος ποταμός είναι ο Αχελώος ο οποίος αποτελεί το φυσικό όριο ανάμεσα στην Αιτωλία και την Ακαρνανία, ενώ άλλοι αξιόλογοι ποταμοί είναι ο Εύηνος κι ο Μόρνος. Στην ενδοχώρα του νομού δεσπόζει η Τριχωνίδα, η οποία είναι και η μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας (96 km²). Στο Νομό υπάρχουν επίσης οι λίμνες: Αμβρακία, Λυσιμαχεία, Οζερός και οι τεχνητές λίμνες του Καστρακίου, των Κρεμαστών και Στράτου. Τα βουνά της Αιτωλοακαρνανίας περιλαμβάνουν το Παναϊτωλικό, που είναι το ψηλότερο βουνό του νομού (1.924 μ.) στα βορειοανατολικά, τα Ακαρνανικά όρη στα δυτικά, Βορειοδυτικά τα Όρη Βάλτου, στα νότια το όρος Αράκυνθος, Νοτιοανατολικά τα Όρη Ναυπακτίας γνωστά και

ως Κράβαρα και τέλος ανάμεσα στα Ναυπάκτια Όρη και το Παναιτωλικό Όρος και χωρίς να διακόπτεται ο ορεινός όγκος βρίσκονται τα Όρη Λιδορικού.

2.1.2. ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα της ποικίλει από πολύ θερμά καλοκαίρια, με θερμοκρασίες που συχνά ξεπερνούν τους 40° C, με πολλή υγρασία σε ήπιους χειμώνες στις χαμηλού υψομέτρου περιοχές. Κρύοι χειμώνες κυριαρχούν στις ορεινές περιοχές, ενώ σε ακόμα μεγαλύτερα υψόμετρα, τα καλοκαίρια είναι δροσερά και χιόνια καθώς και κρύος καιρός χαρακτηρίζουν τους χειμερινούς μήνες.

2.1.3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η οικονομία του νομού είναι κυρίως αγροτοκτηνοτροφική, με μεγάλη παραγωγή κυρίως στις νότιες περιοχές. Είναι μια απ' τις κύριες καπνοπαραγωγικές περιοχές της χώρας, ενώ καλλιεργούνται ακόμα ρύζι, όσπρια, δημητριακά, ελιές. Στα νοτιοδυτικά παράλια λειτουργούν ιχθυοκαλλιέργειες, ενώ υπάρχουν και μεγάλες αλυκές ειδικά στην περιοχή του Μεσολογγίου. Στον τομέα της κτηνοτροφίας ο νομός κατέχει μια από τις υψηλότερες θέσεις στην εγχώρια παραγωγή χοιρινού κρέατος με σύγχρονες μονάδες στην περιοχή της Βόνιτσας και του Αστακού. Αρκετοί κάτοικοι των ορεινών περιοχών ασχολούνται με την εκτροφή αιγοπροβάτων κατά τον παραδοσιακό τρόπο καθώς στα μέρη αυτά έχει σταματήσει εντελώς η όποια αγροτική δραστηριότητα. Στην Ορεινή Ναυπακτία τα τελευταία χρόνια με Ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις αναπτύσσεται η εκτροφή βοϊδών ελευθέρως βοσκής.

2.1.4. ΙΣΤΟΡΙΑ

Η περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας συνδέεται με μακρόχρονη ιστορία που χάνεται στα βάθη των αιώνων. Αρχαίοι ιστορικοί όπως ο Θουκυδίδης, και γεωγράφοι όπως ο Παυσανίας και ο Στράβων έχουν γράψει για την ιστορία της αλλά και για τον ρόλο που έπαιξε το Μεσολόγγι στην αρχαιότητα.

Διοικητικά η Αιτωλοακαρνανία χωριζόταν στις επαρχίες του Ξηρομέρου με πρωτεύουσα τη Βόνιτσα, του Βάλτου με πρωτεύουσα την Αμφιλοχία, της Τριχωνίδας με πρωτεύουσα το Αγρίνιο, της Ναυπακτίας με πρωτεύουσα τη Ναύπακτο, του Μεσολογγίου με πρωτεύουσα το Μεσολόγγι ενώ προπολεμικά ήταν και η επαρχία της Ευρυτανίας με πρωτεύουσα το Καρπενήσι.

Οι πόλεις και τα χωριά της Αιτωλοακαρνανίας είναι το Αγρίνιο, ο Αετός, το Αιτωλικό, η Αλυζία, η Αμφιλοχία, το Αντίρριο, ο Αστακός, η Βόνιτσα, το Θέρμο, το Θύρρειο, το Καινούργιο, το Καταφύγιο, η Κατούνα, η Κομπωτή, η Κωνωπίνα, το Μενίδι, το Μεσολόγγι, ο Μύτικας, το Μοναστηράκι, η Ναύπακτος, το Νεοχώρι, η Κατοχή, η Πάλαιρος, το Παναιτώλιο, η Παπαδάτου, η Παραβόλα, ο Στράτος, η Τρύφος και οι Φυτείες.(www.el.wikipedia.org)

2.2. Παραγωγικότητα Νομού

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας χαρακτηρίζεται για τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά στοιχεία αλλά και για τις περιβαλλοντικές μεταβλητές που αποτέλεσαν βάση για την ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής. Η τοπική οικονομία βασίζεται στον πρωτογενή τομέα, γεγονός που χαρακτηρίζει την περιοχή ως αγροτική. Τα κύρια προϊόντα που παράγονται στην περιοχή προέρχονται κυρίως από τους κλάδους της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας κάνοντας μάλιστα κάποια από τα προϊόντα της γνωστά όπως τα ψάρια Μεσολογγίου και τα καπνά Αγρινίου. Ο δευτερογενής τομέας δεν γνωρίζει κάποια ιδιαίτερη ανάπτυξη στην αγροτική οικονομία σε αντίθεση με τον τριτογενή τομέα που τα τελευταία χρόνια δείχνει να αναπτύσσεται με τη μορφή κυρίως υπηρεσιών, έτσι ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της σύγχρονης τοπικής κοινωνίας.

Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, ο πρωτογενής τομέας, είναι ο τομέας στον οποίο βασίζεται οικονομικά ο νομός Αιτωλοακαρνανίας. Όμως το ποσοστό απασχόλησης στον τομέα αυτό έχει μειωθεί, αν και βρίσκεται πάνω από το μέσο όρο σε εθνικό επίπεδο. Από τη συνολική έκταση του νομού καλλιεργείται μόνο τα 22%. Οι περιοχές που καλλιεργούνται είναι κυρίως αρδευόμενες και βρίσκονται στις πεδιάδες και στις εκβολές των ποταμών. Ο νομός είναι από τους καλύτερα αρδευόμενους της χώρας, γεγονός που ευνοεί την μελλοντική ανάπτυξη της γεωργίας στο νομό. Το πρόβλημα που παρουσιάζει ο νομός είναι ο πολυτεμαχισμός της καλλιεργούμενης γης και οι μικρές ιδιοκτησίες.

Τα κύρια προϊόντα που παράγονται στο νομό είναι η ελιά, ο καπνός και οι δενδρώδεις καλλιέργειες όπως τα εσπεριδοειδή, το καλαμπόκι, το τριφύλλι, το ρύζι και τα κηπευτικά.

Ο καπνός υπήρξε μια από τις πιο σημαντικές καλλιέργειες για το νομό αφού αντιστοιχούσε σ' αυτόν το 19% της συνολικής παραγωγής καπνού στην Ελλάδα. Σήμερα όμως, η καλλιέργεια καπνού έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί. Ένα μεγάλο ποσοστό των πρώην καπνοπαραγωγών έχουν εγκαταλείψει στο σύνολό της τη γεωργική τους δραστηριότητα, είτε γιατί η ηλικία τους είναι μεγάλη, είτε γιατί είχαν παράλληλες απασχολήσεις εκτός γεωργίας και επομένως, έχουν στραφεί αποκλειστικά σε αυτές.

Όσον αφορά τα φυτά μεγάλης καλλιέργειας, τα πιο σημαντικά είναι η μηδική και ο αραβόσιτος για την παραγωγή ζωοτροφών καθώς η μεγάλη επέκταση της κτηνοτροφίας στο νομό, δημιούργησε την ανάγκη αυτή για την παραγωγή ζωοτροφών. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά και η καλλιέργεια βιολογικών ζωοτροφών αφού, υπάρχει για τα προϊόντα αυτά, πολύ καλή αγορά.

Η καλλιέργεια αρωματικών φυτών αν και είναι προς το παρόν περιορισμένη, αναμένεται να αυξηθεί αφού πρόκειται να αντικαταστήσει τον καπνό. Ήδη έχει ξεκινήσει στον νομό πιλοτικά η καλλιέργεια πολλών ειδών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, και αναμένονται τα ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα. Η καλλιέργεια αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, φαίνεται ότι μπορεί να αποτελεί μια από τις λίγες καλλιέργειες για τις ορεινές και ξηρικές περιοχές του νομού μετά τον καπνό. Επίσης υπό διερεύνηση είναι και οι ενεργειακές καλλιέργειες ως μια πιθανή εναλλακτική λύση για την αξιοποίηση των εδαφών που αποδεδμεύονται από τον καπνό.

Όσον αφορά τα κηπευτικά, σημαντική για τον νομό είναι η καλλιέργεια σπαραγγιού, είναι αμφίβολο όμως αν η σχετική δραστηριότητα μπορεί να επεκταθεί. Για την καλλιέργεια σπαραγγιού απαιτούνται αμμώδη εδάφη τα οποία εντοπίζονται στην παραποτάμια περιοχή του Αχελώου, επομένως η έκταση στην οποία μπορεί να καλλιεργηθεί το σπαράγγι είναι πεπερασμένη. Πέρα από τα σπαράγγια, στον νομό καλλιεργείται παραδοσιακά και η φράουλα. Δεν υπάρχει όμως, οργανωμένη εμπορία, γεγονός που έχει περιορίσει σημαντικά την επέκταση της καλλιέργειας. Καλλιεργείται ακόμη πεπόνι και καρπούζι, η διάθεση των οποίων περιορίζεται σε

λαϊκές και τοπικά καταστήματα και επομένως παρουσιάζει επίσης σημαντικό πρόβλημα οργάνωσης.

Η δενδροκομία της περιοχής στηρίζεται κυρίως στην καλλιέργεια ελιών και εσπεριδοειδών. Οι ελιές αποτελούν παραδοσιακή δραστηριότητα του νομού, ενώ σήμερα παρατηρείται εξάπλωση των φυτειών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, εκτός από τις παραδοσιακές ποικιλίες του νομού, τον τελευταίο χρόνο έχει ξεκινήσει, σε συνεργασία με μια Ισπανική πολυεθνική εταιρεία, η καλλιέργεια μιας «νάνας» ποικιλίας ελιάς, που χαρακτηρίζεται ως εντατικής φύτευσης και είναι πλήρως εκμηχανισμένη. Όσον αφορά τα εσπεριδοειδή, δίνουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα παρά το γεγονός ότι απολαμβάνουν χαμηλή τιμή. Τα εσπεριδοειδή, όπως και η ελιά, καλλιεργούνται στον νομό και βιολογικά, κυρίως στις περιοχές που ανήκουν στο δίκτυο Natura. Διαδεδομένη, επίσης, είναι και η παραγωγή ακτινιδίων, αν και τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει πτωτική πορεία.

Η κτηνοτροφία αποτελεί παραδοσιακή ενασχόληση των κατοίκων της περιοχής και αφορά κυρίως την προβατοτροφία και τη χοιροτροφία. Επίσης, σημαντική είναι η αιγοτροφία, η βοοτροφία (εκτατική εκτροφή) και η ιχθυοκαλλιέργεια. Τέλος, όπως αναφέραμε η ανάπτυξη της βιολογικής κτηνοτροφίας στον νομό, δημιουργεί τις προϋποθέσεις ανάπτυξης και της αγοράς βιολογικών ζωοτροφών. Στον νομό λειτουργούν αρκετά τυροκομεία, αλλά σημαντική ποσότητα γάλακτος διοχετεύεται σε μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες μέσω συμβολαίων. Σε αντίθεση με την αγορά κρέατος, που δεν εμφανίζεται τόσο οργανωμένη, και ειδικά του βιολογικού κρέατος όπου συχνά προωθείται ως συμβατικό.

2.3. Η Εξέλιξη των Αγροτικών Δραστηριοτήτων στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας

2.3.1. Γενικές Επισημάνσεις

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας είναι ανάμεσα στους πρώτους αγροτοοικονομικούς νομούς. Παρακάτω παραθέτουμε, σύμφωνα με την αρθρογραφία μας την έντονη δραστηριοποίηση του αγροτικού τομέα που παρατηρείται στο νομό καθώς και παράγοντες που ευνόησαν ή παρεμπόδισαν την ανάπτυξή του.

Η ΕΑΣ Αγρινίου έκλεισε συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρείας Sun Fruits. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη, που θα μπει στην αγορά με την καλλιέργεια του φυτού στέβια για την οποία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους καταναλωτές. Το μόνο αρνητικό είναι το ότι οι παραγωγοί δεν γνωρίζουν τη συγκεκριμένη καλλιέργεια για το οποίο όμως η ΕΑΣ Αγρινίου είναι προετοιμασμένη και έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιοδήποτε πρόβλημα δυσκολέψει τους παραγωγούς. Στην Αιτωλοακαρνανία θα καλλιεργηθούν, για αρχή, 1000 στρέμματα στέβιας και θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την ολοκληρωτική επεξεργασία του φυτού και την έπειτα προώθησή της σε όλη την Ευρώπη. Επειδή το κόστος της καλλιέργειας του φυτού είναι μεγάλο λόγω του ότι έρχεται από την Ινδία, αναμένεται να δημιουργηθούν φυτώρια στην Αιτωλοακαρνανία προκειμένου να μειωθούν τα έξοδα. Επίσης από το 2014 το φυτό θα είναι επιλέξιμη ενέργεια οπότε και θα δηλώνεται στο ΟΣΔΕ ενώ από το 2015 θα μπορεί να αναθεωρείται από την ΚΑΠ. Εφ' όσον θα είναι και πλέον επίσημη καλλιέργεια της χώρας, η στέβια θα ενταχθεί στον ΕΛΓΑ όπου και θα έχει τις ανάλογες αποζημιώσεις στο ενδεχόμενο κάποιας ζημιάς διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τον παραγωγό. Το φυτό στέβια προέρχεται από την Λατινική Αμερική και είναι ένα θαμνώδες φυτό που περιέχει την γλυκαντική ουσία «στεβιόζη», η οποία είναι πιο γλυκιά από τη ζάχαρη και χρησιμοποιείται σαν υποκατάστατό της. Σαν φυτό έχει πολλά πλεονεκτήματα καθώς έχει πολύ λίγες θερμίδες, δεν περιέχει υδατάνθρακες και θεωρείται ιδανική για όσους έχουν προβλήματα υγείας και τους απαγορεύεται η κατανάλωση ζάχαρης μειώνοντας έτσι τα άτομα που έχουν πρόβλημα παχυσαρκίας. Η Ένωση Αγρινίου προτού αποφασίσει να δεσμευτεί είχε κάνει την απαραίτητη έρευνα μέσα από πειράματα όπου και αναγνώρισε τα οφέλη του φυτού αλλά και τα κέρδη που θα μπορούσε να επιφέρει στο νομό. Η καλλιέργειά του θα μπορέσει να αντικαταστήσει επάξια τον καπνό δίνοντας έτσι στους αγρότες τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τα χωράφια τους. Τα χαρακτηριστικά του φυτού ταιριάζουν απόλυτα στο έδαφος και τις κλιματολογικές συνθήκες του νομού και είναι ανθεκτικό τόσο στην έλλειψη ποτίσματος όσο και στο υπερβολικό πότισμα. Η ΕΑΣ Αγρινίου εμφανίζεται πάρα πολύ αισιόδοξη για το μέλλον του νομού αφού ανοίγει μια νέα σελίδα τόσο για τους αγρότες όσο και για τον ίδιο το νομό ευελπιστώντας ότι θα αποτελέσει

κομβικό σημείο παραγωγής, επεξεργασίας και διακίνησης της στέβια. Στόχος της Αιτωλοακαρνανίας είναι να γίνει γνωστή σε όλη την Ευρώπη όπως ήταν κάποτε για τον καπνό. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 23 Δεκεμβρίου 2013).

Δεκάδες αγρότες του Μεσολογγίου αποκτούν, με συμβολικό αντίτιμο, τη δυνατότητα να μπουν στην παράγωγη. Ο δε δήμος αξιοποιεί με τον ιδανικότερο τρόπο μεγάλες δημοτικές εκτάσεις που έμεναν ανεκμετάλλευτες. Το πρόβλημα του μικρού κλήρου και της μη κατοχής γης από τους ανθρώπους εκείνους που και θέλουν και μπορούν να την καλλιεργήσουν, είναι το σημαντικότερο όλων όσων σχετίζονται με την αγροτική οικονομία. Το πρόβλημα στην Ελλάδα και πολύ περισσότερο στην Αιτωλοακαρνανία γίνεται ακόμη πιο έντονο, όταν η μίσθωση εκτάσεων είναι εντελώς απαγορευτική, λόγω κόστους. Στο πρόβλημα αυτό ο Δήμος Ι.Π. Μεσολογγίου δίνει ουσιαστική λύση. Στην πραγματικότητα αυτό που κάνει ο Δήμος δεν διαφοροποιείται απ' αυτό που δυο χρόνια πριν είχε εξαγγείλει η πολιτεία. Με τη διάφορα ότι το αρμόδιο υπουργείο ξεκίνησε ένα πρόγραμμα διανομής αγροτικής γης όχι από το υπουργείο, με συμβολικό αντίτιμο 5 ευρώ/στρέμμα, όχι από την Αιτ/νια, όπως αρχικά είχε ειπωθεί, αλλά από τη Βόρειο Ελλάδα. Ο Δήμος Μεσολογγίου λοιπόν, ανέλαβε να κάνει αυτός ότι δεν μπόρεσε το κράτος. Προχώρησε στη δημοπρασία εκμίσθωσης δημοτικών αγροτεμαχίων σε περιοχές όπως το Νεοχώρι, η Κατοχή, το Λεσίни. Συνολικά ο Δήμος μισθώνει αρκετές εκατοντάδες στρέμματα καλλιεργήσιμης γης, τονώνοντας έτσι την τοπική οικονομία. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Νοεμβρίου 2013).

Οι αγρότες και οι εκπρόσωποι των φορέων τους χαρακτηρίζουν μεγάλη ελπίδα την καλλιέργεια πράσινου σπαραγγιού για την περιοχή τους και την τοπική τους οικονομία. Η καλλιέργεια του προϊόντος έχει καλύτερη εμπορική συμπεριφορά, ενώ απαιτεί πιο λίγα έξοδα παραγωγής και εξοπλισμού σε σχέση με το λευκό σπαραγγί που καλλιεργείται σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αγρινίου και του πρωτοβάθμιου Αγροτικού Συνεταιρισμού «Ο ΑΧΕΛΩΟΣ» κ. Θωμάς Κουτσουπιάς αναφέρει «Το πράσινο σπαραγγί αποτελεί μεγάλη ελπίδα για τον αγροτικό κόσμο, δεδομένου πως για την καλλιέργεια του τα σημάδια που είχαμε φέτος ήταν αρκετά

καλά. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι είναι το μέλλον στην εν λόγω καλλιέργεια στον νόμο μας και θα έχει και πολύ καλά αποτελέσματα για τους παραγωγούς. Κι αυτό γιατί χρειάζεται πολύ λιγότερες επενδύσεις και μηχανολογικό εξοπλισμό, άρα και μικρότερες δαπάνες απ' ότι το λευκό σπαράγγι». Η σπαραγγοκαλλιέργεια στην Αιτωλοακαρνανία δεν αφήνει εισόδημα μόνο στον παράγωγο αλλά δίνει δουλεία στην παροχή, καθώς απαιτεί εργατικά χεριά για τη συγκομιδή και τη μεταποίηση. Στη συσκευασία του προϊόντος απασχολούνται 200 άτομα ενώ 800 με 1000 απασχολούνται την περίοδο της συγκομιδής. Παράλληλα τα καλλιεργούμενα στρέμματα στην Αιτωλοακαρνανία είναι 2.500 χιλιάδες και οι αγρότες που παράγουν το προϊόν 120. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Νοεμβρίου 2013).

Με την παρουσία του περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας Απόστολου Κατσιφάρα και υπό την προεδρία του περιφερειακού Συμβούλου Σάκη Μαυρογιάννη συνεδρίασε για πρώτη φορά το Συμβούλιο Αγροτικής Πολίτικης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Στην εισαγωγική του τοποθέτηση, ο Περιφερειάρχης χαρακτήρισε «ορόσημο» τη συνεδρίαση, στην προσπάθεια για την ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα στην Περιφέρεια. Ταυτόχρονα, υπογράμμισε ότι η Δυτική Ελλάδα εξακολουθεί να διατηρεί έναν ισχυρό Πρωτογενή τομέα και αυτό που μέχρι χθες εμφανιζόταν σαν αδυναμία, μπορεί τώρα να γίνει πλεονέκτημα. Στη πρώτη του συνεδρίαση το Συμβούλιο Αγροτικής Πολίτικης ασχολήθηκε με δυο ζητήματα. Το καλλιεργητικό πλάνο Δυτικής Ελλάδας και το ζήτημα της ελληνοποίησης αγροτικών προϊόντων. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Οκτωβρίου 2013).

Η παραγωγή λαδιού στην Αιτωλοακαρνανία το 2012 ήταν μεγαλύτερη από ποτέ, λόγω της πολυκαρπίας που υπήρχε. Αυτό συνέβη διότι οι έμποροι έπαιρναν κατά κόρον την μαύρη ελιά σε χαμηλή τιμή και εν παραλλήλω δεν υπήρξε απορρόφηση των ασπροκόκκινων ελιών που αντιστοιχούν στο 70% με 80% της παραγωγής της περιοχής. Εκτός αυτού συντέλεσε στη μεγάλη παραγωγή λαδιού η καθυστέρηση της συγκομιδής των πράσινων ελιών οι οποίες αποτελούν και το πρώτο στάδιο της ελαιοκομικής διαδικασίας. Η αύξηση που σημειώθηκε στην επεξεργασία της ελιάς

και στην παραγωγή λαδιού άγγιξε το 20% με 30%. Οι παράγοντες που συντέλεσαν στην αύξηση αυτή ήταν η περιποίηση κατ' αρχήν των ελαιόδεντρων, συνεπώς και των ελαιόκαρπων, η άνοιξη που βοήθησε την καρποδεσία, κατά δεύτερον, ενώ το ρόλο του έπαιξε και η παύση του καπνού και η αντικατάσταση των εκτάσεων εκείνων με ελαιόδεντρα. Η ποιότητα της ελιάς ήταν άριστη. Η συντονισμένη δακοκτονία που προηγήθηκε αλλά και η αδυναμία του δάκου να επεκταθεί συντέλεσαν στην καλή ποιότητα του λαδιού.(Κωνσταντίνος Χονδρός, 3 Δεκεμβρίου 2012).

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κώστας Σκανδαλίδης επισκέφτηκε, ύστερα από πρόσκληση του Περιφερειάρχη Απόστολου Κατσιφάρα, τη Δυτική Ελλάδα. Ο Υπουργός είχε εκδηλώσει τη πρόθεση του να προβεί στη δημιουργία ενός «καλαθιού» ανά Περιφέρεια, με στόχο την προβολή των προϊόντων που θα μπουν σε αυτό το καλάθι και την προώθηση τους στις ελληνικές και διεθνείς αγορές. «Στόχος είναι τα προϊόντα από το χωράφι να φτάνουν στα ράφια, μόνο έτσι θα μπορούμε να μιλάμε για έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα που θα δημιουργεί απασχόληση και θα παράγει πλούτο», δήλωσε ο υπουργός κ. Κώστας Σκανδαλίδης.(Φώτης Μπερίκος, 5 Μαρτίου 2012).

Η ΕΑΣ Αργινίου προωθεί συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία για την καλλιεργητική περίοδο 2012. Στη συνεργασία αυτή η ΕΑΣ Αργινίου καλείται να συγκεντρώσει παραγωγούς που να ενδιαφέρονται να μπουν στη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Στη συμβολαιακή γεωργία υπάρχει εγγυημένη κατωτάτη τιμή και στη προκειμένη περίπτωση αγγίζει τα 180 ευρώ τον τόνο. Με την παραλαβή του κριθαριού ο παραγωγός θα πληρώνεται τοις μετρητοίς από την ΕΑΣ Αργινίου επί της ποσότητας που θα παραδίδει. Το ενδιαφέρον είναι ήδη σε πολύ καλό επίπεδο και αυξάνεται. Ο Γενικός Διευθυντής της ΕΑΣ Αργινίου κ. Νίκος Καζαντζής δηλώνει ότι μπορεί να είναι μια εναλλακτική πρόταση σε περιόδους οι οποίες είναι δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος

θεωρώντας ότι το κριθάρι είναι προϊόν χαμηλής εισροής σε γεωργικά εφόδια, θα άφησε στον παραγωγό περιθώρια κέρδους.(Κων/νος Χονδρός, 17 Οκτωβρίου 2012).

«Η συμφωνία της ΕΑΣ Αγρινίου με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία για την καλλιέργεια κριθαριού... δείχνει το δρόμο. Τέτοιες συμφωνίες, στη βάση πάντα της συμβολαιακής γεωργίας, είναι που πρέπει να επιδιώξουμε. Και μπορούμε να ξεκινήσουμε από τις ντόπιες μικρές, μεγάλες και πολύ μεγάλες εταιρείες. Και δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε τώρα την πυρίτιδα... Ο κάμπος κάποτε, πριν τον καπνό, ήταν γεμάτος φακές και φασόλια. Χώρια η βρώμη και το σιτάρι, τα αλλά δημητριακά που τόσο περιζήτητα είναι πια. Περιθώρια υπάρχουν πολλά... Και για πολλές καλλιέργειες. Ότι βάζουμε στο τραπέζι μας...».(Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 18 Οκτωβρίου 2012).

Οι τιμές αγοράς του ελαιόλαδου και των βρώσιμων ελιών από τον παραγωγό και ο τρόπος πληρωμής συζητήθηκαν στην πρόσφατη συνεδρίαση της επιτροπής Ελιάς και Ελαιολάδου, της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Μεσσηνίας. Ταυτόχρονα, η συγκομιδή προχωρά στις παραγωγικές περιοχές, αλλού γρήγορα και αλλού πιο αργά. Η τιμή στο έξτρα παρθένο ελαιόλαδο να κυμανθεί (στα 2,50 ευρώ το κιλό ενώ στην ελιά Καλαμών στο 1,40 (το 200άρι)). Αν τελικώς η Ένωση προσφέρει αυτές τις τιμές, θα έχει μακράν την πρωτοπορία σε εγχώριο επίπεδο, καθώς στις υπόλοιπες παραγωγικές περιοχές, οι τιμές που προσφέρονται είναι σαφώς χαμηλότερες. Στο νομό Αιτωλοακαρνανίας δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερα προβλήματα, βροχές έπεσαν αρκετές και οι παραγωγοί λαμβάνουν χαμηλότερες τιμές από τις προαναφερθείσες, καθώς υπάρχει παραγωγή (Αλέξανδρος Μπίκας, 16 Νοεμβρίου 2012).

Κερδίζουν και στα φωτοβολταϊκά όσοι εμπιστεύτηκαν την ΕΑΣ Αγρινίου. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι πιο δυνατή, ενωμένοι αγρότες νίκησαν τις συντεχνίες, τα κατεστημένα συμφέροντα και τους πολιτικούς τυχοδιωκτισμούς. Μαζί με την ΠΑΣΕΓΕΣ, η ΕΑΣ Αγρινίου έπεισε εν τέλει την κυβέρνηση που με τον νόμο 3851 έδωσε προτεραιότητα στους αγρότες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μέχρι 100 κιλοβάτ. Η επιλογή να εγκαταστήσουν πολλοί αγρότες φωτοβολταϊκά, φέρνει έσοδα

43.000.000 το χρόνο στην Αιτωλοακαρνανία, τα 38.000.000 από αυτά μέσω της ΕΑΣ Αγρινίου.(Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Φεβρουαρίου 2011).

Μετά την «αποσύνθεση» των καπνοκαλλιεργειών «γεννηθήκαν» νέες, σύγχρονες και δυναμικές καλλιέργειες στον νομό όπως αυτή του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού μπορεί να είναι εναλλακτική και σύγχρονη και να έχει επιπλέον αξιολογηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες, αλλά ο συνεταιρισμός παραγωγών ροδιού Αιτωλοακαρνανίας συστάθηκε και παλεύει μόνος του χωρίς καμία υποστήριξη και με κεφάλαια από τους ίδιους τους παραγωγούς. Ο συνεταιρισμός συνεργάζεται με παραγωγούς της Βόρειας Ελλάδας που έχουν συνάψει συμφωνίες για εξαγωγές και έχουν ήδη διαμορφωμένες αγορές και εκτός Ελλάδας. Ο συνεταιρισμός Αιτωλοακαρνανίας παράγει πιστοποιημένα καθαρά ρόδια και ασχολείται με την ποικιλία “wonderful”. Οι ιδιαιτερότητες και οι δυσκολίες στην παραγωγή ροδιού είναι πολλές. Το εγχείρημα αυτό όμως δίνει ζωή στις αγροτικές εκτάσεις και κρατάει τις νέες γενιές στην ύπαιθρο.(Κωνσταντίνος Χονδρός, 15 Μαρτίου 2011).

Η κατάργηση της μονοκαλλιέργειας του καπνού στην Αιτωλοακαρνανία σήμανε και την απόλυτα καθοδική πορεία της τοπικής οικονομίας. Οι συνέπειες υπήρξαν ολέθριες για το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας, αφού στο νομό ο καπνός τροφοδοτούσε όλους τους υπόλοιπους κλάδους. Τώρα, ο καπνός υπόσχεται να δώσει ξανά καλό και εγγυημένο εισόδημα, με τη συμβολαιακή γεωργία. Συμφώνα με τη σχετική εγκύκλιο που το υπουργείο έχει αποστείλει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, δεν χρειάζεται κανείς να έχει η να εκδώσει άδεια για να παράγει καπνό, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Δεν υπάρχει επιδότηση πλέον, ούτε κάτι επιπρόσθετο, όποιος όμως δουλέψει και παράγει θα αμοιφθεί. Στην Αιτωλοακαρνανία δραστηριοποιούνται έντονα οι εταιρείες «Μιχαηλίδης» και «Γλεούδης». Οι αγρότες που θα επιστρέψουν στην παραγωγή, θα υπογράψουν συμβόλαιο που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τους. Θα ξέρουν από πριν τι ποσότητες θα παράγουν και σε ποια ακριβώς τιμή θα πουλήσουν. Θα έχουν δε τη πλήρη υποστήριξη σε όλη τη διαδικασία, από τη παροχή του σπόρου μέχρι το τελικό στάδιο της συγκομιδής. Το νέο μοντέλο αυτής της συμβολαιακής καλλιέργειας, εγγυάται ένα πολύ καλό εισόδημα.(Φώτης Μπερίκος, 18 Απριλίου 2011).

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελόκαστρου εξετάζει την εναλλακτική καλλιέργεια με το «γκότζι-μπέρι», με τεράστιο το ενδιαφέρον από τους παραγωγούς. Πρόκειται για φρούτο, το οποίο αποκαλούν ως «μούρο της ευτυχίας» καθώς η κατανάλωση του είναι ευεργετική για τον ανθρώπινο οργανισμό. Ο Συνεταιρισμός εστιάζει στο άγνωστο γκότζι-μπέρι, ακριβώς γιατί είναι άγνωστο στο κοινό, ταυτόχρονα όμως υπόσχεται καλές αποδόσεις και έσοδα. (Φώτης Μπερίκος, 22 Ιουνίου 2011).

Σε σημαντικές αλλαγές που αφορούν, τόσο για τους αγρότες όσο και για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, προχώρησε το υπουργείο Οικονομίας στο νομοσχέδιο για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, έπειτα και από τη σχετική γνωμάτευση της ΕΚΤ. Οι αλλαγές αφορούν κυρίως στο ύψος των ληξιπρόθεσμων, αλλά και των ενήμερων οφειλών που μπορούν οι επιχειρήσεις να ρυθμίσουν. Η ρύθμιση των οφειλών των επιχειρήσεων «δίνει μια ανάσα σε αυτούς που νιώθουν τη θηλιά της πιστωτικής ασφυξίας να σφίγγει τον λαιμό τους», δήλωσε η υπουργός Οικονομίας Λούκα Κατσέλη και τόνισε ότι η κυβέρνηση «σε μια κρίσιμη καμπή, παρεμβαίνει αποφασιστικά για να ενισχύσει τη ρευστότητα στην οικονομία και να αντιμετωπίσει την πρωτοφανή ασφυξία που απειλεί τις παραγωγικές τάξεις». (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 25 Ιανουαρίου 2010).

Η υπουργός Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κατερίνα Μπατζέλη στη συνάντηση που είχε με την Επίτροπο Αγώνα Αγροτών Χαλκιδικής, υποστήριξε πως η όποια κρατική παρέμβαση για τη στήριξη διαφοράς εμπορική τιμή/κόστος παράγωγης στα αγροτικά προϊόντα, θα αποβεί προς όφελος των καρτέλ. Ταυτόχρονα επιβεβαίωσε ότι ως τα τέλη Φεβρουαρίου θα καταβληθούν οι ευρωπαϊκές επιδοτήσεις. Στη συνάντηση, τέθηκαν μεταξύ άλλων και ζητήματα όπως το μητρώο αγροτών, η καταβολή της Ενιαίας Ενίσχυσης, η απόφαση της κομισιόν για καταβολή ενίσχυσης 15.000 ευρώ και η λειτουργία του ΕΛΓΑ. Προτάθηκε επίσης η αναγραφή προτεινομένης ανώτατης τιμής πώλησης των φυτοφαρμάκων και άλλων αγροτικών εφοδίων όπως και η τροποποίηση του νόμου 166/2003 και η επέκταση του σε όλα τα αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα ώστε η αποπληρωμή των παραγώγων να γίνεται εντός του διαστήματος του ενός μήνα. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 15 Οκτωβρίου 2010).

Η αγροτική Αιτωλοακαρνανία έχει το πλεονέκτημα στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, εφόσον βρίσκεται υπό ίδρυση και το νέο τμήμα του Πανεπιστημίου στο Αγρίνιο με όνομα « Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων». Το νέο τμήμα έρχεται να συμπληρώσει το γνωστικό αντικείμενο των υπόλοιπων τριών, συνθέτοντας ουσιαστικά μια πλήρη ενότητα Σχολών με σαφή αγροπεριβαλλοντικό προσανατολισμό. Γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για έναν νομό όπως η Αιτωλοακαρνανία, που είναι κατ' εξοχήν αγροτικός. Με την ίδρυση του νέου τμήματος η τοπική κοινωνία πιστεύει πως ανοίγονται νέοι ορίζοντες έρευνας, τα πορίσματα της οποίας μπορεί να αποδειχτούν «λυτρωτικά» για την αγροτική οικονομία και επομένως για την τοπική οικονομία εν συνόλω. (Φώτης Μπερικός, 25 Ιουλίου 2009).

Η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αιτωλοακαρνανίας ενημέρωσε ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κάλεσε τους εν δυνάμει δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στη Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων και επιθυμούν να υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο στο πλαίσιο του μέτρου 123 Α «Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων», να καταθέσουν τις προτάσεις τους . Το μετρό αφορά τον εκσυγχρονισμό, την ίδρυση-επέκταση με η χωρίς μετεγκατάσταση πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς μεταποίησης σχετικά με το γάλα, το κρέας, αυγά-πουλερικά, μελί, σηροτροφία, δημητριακά, ελαιούχα προϊόντα, οίνος, σπυροκηπευτικά άνθη, ζωοτροφές, σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό, αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Αυγούστου 2009).

«Μέχρι και την 1^η Σεπτεμβρίου μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις στις κατά τόπους νομαρχίες όσοι θέλουν να μπουν στο πρόγραμμα εκρίζωσης αμπελώνων για την περίοδο 2009/2010. Δικαίωμα υποβολής αιτήσεων έχουν όλοι οι αμπελουργοί με οινοποιήσιμες ποικιλίες, εφόσον πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Τα χρήματα που θα δοθούν ανά στρέμμα είναι μειωμένα σε σύγκριση με την περίοδο 2008/2009. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 21 Αύγουστου 2009).

Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με θέμα «Ευρεία εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της παραγωγής του βαμβακιού», υπό την προεδρία του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Αλέξανδρου Κοντού. Στη σύσκεψη διαπιστώθηκε ότι μετά την επιτυχή εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος ολοκληρωμένης διαχείρισης βαμβακιού τα προηγούμενα τρία χρόνια, είναι δυνατή η ευρεία εφαρμογή του στην παράγωγη βάμβακος στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό, αποφασίστηκαν οι παρακάτω δράσεις.. 1. Δημιουργία συντονιστικού οργάνου που θα προγραμματίζει και θα ελέγχει την πορεία της υλοποίησης του προγράμματος. 2. Σύνταξη μελέτης σχετικά με το κόστος του έργου. 3. Εκπαίδευση 300 γεωτεχνικών από τις γεωπονικές σχολές της χώρας μας στις μεθόδους καλλιέργειας βαμβακιού και στα πρότυπα ολοκληρωμένης διαχείρισης Agro2.1.4. Άμεση υπογραφή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ» , 27 Ιουλίου 2008).

Πιο συγκεκριμένα, είδαμε ότι η ΕΑΣ Αγρινίου έκλεισε συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρείας Sun Fruits και μάλιστα είναι η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα μπει στην αγορά με τη καλλιέργεια του φυτού στέβια για την οποία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους καταναλωτές. Στην Αιτωλοακαρνανία θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την επεξεργασία του φυτού και την προώθησή της σε όλη την Ευρώπη. Στόχος της Αιτωλοακαρνανίας είναι να γίνει γνωστή σε όλη την Ευρώπη όπως ήταν κάποτε για τον καπνό, γεγονός που μας δείχνει ότι στην περιοχή συνεχίζει να υπάρχει έντονο το ενδιαφέρον για τη δημιουργία ευκαιριών και η κατάλληλη δραστηριοποίηση για την υλοποίησή τους.

Επίσης, είδαμε ότι ένα ακόμη χαρακτηριστικό του νομού Αιτωλοακαρνανίας στον αγροτικό τομέα είναι ότι μεγάλες γεωργικές εκτάσεις ανήκουν σε λίγα άτομα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η δυνατότητα από ενδιαφερόμενους αγρότες να μπουν στην παραγωγή. Ο δήμος Μεσολογγίου όμως αξιοποίησε με τον ιδανικότερο τρόπο μεγάλες δημοτικές εκτάσεις που έμεναν ανεκμετάλλευτες. Προχώρησε στη δημοπρασία εκμίσθωσης δημοτικών αγροτεμαχίων. Συμπεραίνουμε έτσι, πως και οι δημοτικές αρχές προσπαθούν να δημιουργήσουν ευκαιρίες στα αγροτικά θέματα του νομού, τονώνοντας έτσι την τοπική οικονομία.

Έντονη δραστηριοποίηση υπάρχει και στη καλλιέργεια του πράσινου σπαραγγιού, καθώς το προϊόν έχει καλή εμπορική συμπεριφορά, ενώ απαιτεί πιο λίγα έξοδα παραγωγής και εξοπλισμού σε σχέση με το λευκό σπανάγγι που καλλιεργείται σε Ελλάδα και εξωτερικό. Στη συσκευασία του προϊόντος απασχολούνται 200 άτομα ενώ 800 με 1000 απασχολούνται την περίοδο της συγκομιδής. Τα καλλιεργούμενα στρέμματα στο νομό είναι 2500 χιλιάδες και οι αγρότες που παράγουν το προϊόν 120. Άρα λοιπόν, το πράσινο σπανάγγι δεν αφήνει εισόδημα μόνο στον παραγωγό αλλά δίνει δουλειά στην περιοχή, δημιουργώντας έτσι προοπτικές στην τοπική οικονομία.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη συνεργασία της ΕΑΣ Αγρινίου με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Στη συνεργασία αυτή κλήθηκαν να μπουν παραγωγοί που ενδιαφέρονται για τη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Στη συμβολαιακή γεωργία υπάρχει εγγυημένη κατώτατη τιμή και στη συγκεκριμένη περίπτωση αγγίζει τα 180 ευρώ τον τόνο. Με την παραλαβή του κριθαριού ο παραγωγός θα πληρώνεται τοις μετρητοίς επί της ποσότητας που θα παραδίδει. Πιστεύουμε λοιπόν, πως είναι μία εναλλακτική πρόταση σε περιόδους οι οποίες είναι δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος.

Στο νομό γεννήθηκε ακόμη μια σύγχρονη και δυναμική καλλιέργεια όπως αυτή του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού είναι εναλλακτική και σύγχρονη και έχει αξιολογηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες. Ο συνεταιρισμός παραγωγών Αιτωλοακαρνανίας συνεργάζεται με παραγωγούς της Βόρειας Ελλάδας που έχουν συνάψει συμφωνίες για εξαγωγές και έχουν ήδη διαμορφωμένες αγορές και εκτός της Ελλάδας.

Το ίδιο συμβαίνει και με την καλλιέργεια “γκότζι-μπέρι” που προώθησε ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελόκαστρου, αφού, επίσης, πρόκειται για μία εναλλακτική καλλιέργεια που υπόσχεται καλές αποδόσεις και έσοδα και το μέλλον θα δείξει αν θα επεκταθεί η σχετική δραστηριότητα .

Είδαμε ακόμη, τον καπνό να υπόσχεται να δώσει ξανά καλό και εγγυημένο εισόδημα με τη συμβολαιακή γεωργία. Οι αγρότες που θα επιστρέψουν στην παραγωγή, θα υπογράψουν συμβόλαιο που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις και τα

δικαιώματά τους. Θα ξέρουν από πριν τι ποσότητες θα παράγουν και σε ποια τιμή θα πουλήσουν. Άρα, αυτό το νέο μοντέλο συμβολαιακής καλλιέργειας, εγγυάται και εδώ ένα πολύ καλό εισόδημα.

Η παραγωγή λαδιού στο νομό συνεχίζει να αποτελεί προτεραιότητα αφού κάθε χρόνο υπάρχει μεγάλη παραγωγή και οι καλλιέργειες ελαιόδεντρων αυξάνονται. Το 2012 η παραγωγή λαδιού στην Αιτωλοακαρνανία ήταν μεγαλύτερη από ποτέ. Η αύξηση που σημειώθηκε στην επεξεργασία λαδιού άγγιξε το 20% με 30%. Συμπεραίνουμε λοιπόν, πως η αγροτική οικονομία του νομού συνεχίζει να στηρίζεται στην παραγωγή βρώσιμων ελιών και ελαιόλαδου.

Ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κος Κώστας Σκανδαλίδης σε επίσκεψη του στη δυτική Ελλάδα εκδήλωσε τη πρόθεση του να προβεί στη δημιουργία ενός “καλαθιού” της Περιφέρειας, με στόχο την προβολή των τοπικών προϊόντων που θα μπουν σε αυτό το καλάθι και την προώθησή τους στις ελληνικές και διεθνείς αγορές. Με αυτήν την κίνηση ο νομός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει απασχόληση και να παράγει πλούτο διαμορφώνοντας έτσι έναν ακόμη πιο ισχυρό πρωτογενή τομέα.

Το ρόλο του στην αγροτική οικονομία του νομού θα παίξει και το υπό ίδρυση νέο τμήμα του Πανεπιστημίου στο Αγρίνιο με όνομα “Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων”. Το νέο τμήμα θα συμπληρώσει το γνωστικό αντικείμενο των υπόλοιπων τριών, συνθέτοντας μια πλήρη ενότητα σχολών με αγροπεριβαλλοντικό προσανατολισμό. Αυτό το γεγονός είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ένα νομό όπως η Αιτωλοακαρνανία που είναι κατεξοχήν αγροτικός. Με την ίδρυση του νέου τμήματος ανοίγονται νέοι ορίζοντες προς όφελος της αγροτικής οικονομίας επομένως και της τοπικής κοινωνίας εν συνόλω.

2.3.2. Κτηνοτροφικές Δραστηριότητες

Σε εφαρμογή θα τεθεί το επενδυτικό πρόγραμμα της ΕΑΣ Αγρινίου για τη δημιουργία μονάδας επεξεργασίας και τυποποίησης γάλακτος στο νομό Αιτωλοακαρνανίας με την ονομασία Αμφιγάλ Α.Ε. έπειτα από υπογραφή του υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, Κ. Σκανδαλίδη. Η ιδέα αυτού του εγχειρήματος ξεκίνησε το 2004 όπου το ενδιαφέρον των παραγωγών για την κτηνοτροφία ήταν

μεγάλο και απαρτιζόταν από ένα τεράστιο κτηνοτροφικό δυναμικό με πάνω από 1,1 εκατομμύρια αιγοπρόβατα. Το 40-50% όμως της συνολικής παραγωγής γάλακτος μεταποιούνταν σε μακρινούς νομούς με αποτέλεσμα οι κτηνοτρόφοι να έχαναν την προστιθέμενη αξία του προϊόντος που παρήγαγαν πράγμα που έκρινε αναγκαία την δημιουργία μονάδας επεξεργασίας και τυποποίησης του γάλακτος στο νομό. Το εργοστάσιο θα τεθεί σε λειτουργία το φθινόπωρο του 2013, ενώ οι εργασίες έχουν ήδη ξεκινήσει, στο Δήμο Κεχρινιάς στην Αμφιλοχία ευελπιστώντας ότι θα συμβάλλει στην ανανέωση και στην πρόοδο του νομού και ιδιαίτερα στον τομέα της κτηνοτροφίας. Η εταιρία χαρακτηρίζεται ως «πολυμετοχική» καθώς το 51% ανήκει στην ΕΑΣ Αγρινίου, ενώ το άλλο 49% μοιράζεται στις άλλες Ενώσεις του νομού και σε αρκετούς δήμους. Η ΑΜΦΙΓΑΛ θα κατασκευαστεί σ' ένα οικόπεδο 25 στρεμμάτων από τα οποία τα 5 στρέμματα θα αξιοποιηθούν για τις παραγωγικές εγκαταστάσεις, ενώ ο τελευταίος τεχνολογίας μηχανολογικός εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί θα επεξεργάζεται 40-50 τόνους αιγοπρόβειου και 10 τόνους αγελαδινού γάλακτος το οκτάωρο. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα που θα παράγει η μονάδα θα είναι στην αρχή είναι, φρέσκο αγελαδινό γάλα και κατσικίσιο ενώ στην συνέχεια θα παράγει φέτα, τυριά και γιαούρτι τα οποία θα διατεθούν στην τοπική αγορά σαν πρώτη φάση. Σκοπός της ΕΑΣ Αγρινίου είναι να εξαχθούν τα προϊόντα εκτός των ορίων του νομού συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην αναγνώριση και στην ανάπτυξη της οικονομίας της Αιτωλοακαρνανίας . (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιανουαρίου 2012).

Η Ένωση Βαλτινών Επιστημόνων και ο Δήμος Αμφιλοχίας αναγνωρίζοντας ως προϋπόθεση ανάπτυξης και ενίσχυσης της αγροτικής παράγωγης την επιμόρφωση του αγροτικού πληθυσμού διοργάνωσαν, ημερίδα με θέμα « Η κτηνοτροφία βασικός πυλώνας ανάπτυξης του Δήμου Αμφιλοχίας». Εν μέσω κρίσης και εν όψει της αλλαγής του καθεστώτος των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων, η αγροτική οικονομία του Βάλτου προσπαθεί να βρει το δικό της βηματισμό, συμβατό με τη μακρά παράδοση του τόπου, για τη δημιουργία προϊόντων με ταυτότητα και ποιότητα, διασφαλίζοντας στους αγρότες παραγωγούς βελτίωση του εισοδήματος και ποιότητα ζωής. Ειδικότερα, η επιδιωκόμενη ανταγωνιστικότητα των κτηνοτροφικών προϊόντων, πρέπει να βασιστεί σε σύγχρονες μεθόδους παράγωγης, μεταποίησης,

πιστοποίησης, προβολής και προώθησης καθώς δημιουργείται, εντός και εκτός Ελλάδας, ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας και αναγνωσιμότητας. Η ενημέρωση και πληροφόρηση των πολιτών επιτρέπει τη συμμετοχή των ενημερωμένων στη διαμόρφωση τελικών προτάσεων, για την τοπική ανάπτυξη. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιουλίου 2009).

«Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας αποτελεί έναν κατεξοχήν αγροκτηνοτροφικό νομό και ειδικότερα ο τομέας της κτηνοτροφίας είναι βασική συνιστώσα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου. Διαθέτει περίπου το 10% του ζωικού κεφαλαίου όλης της χώρας σε αιγοπρόβατα και το 6% αυτού σε βοοειδή, ενώ επίσης έντονα ανεπτυγμένη είναι η χοιροτροφία, όπως και η ιχθυοκαλλιέργεια. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων των βοοειδών φτάνει τις 1.500 περίπου με συνολικό ζωικό κεφάλαιο 60.000 ζώων. Χαρακτηριστικό της βοοτροφίας του νομού είναι ότι όλες σχεδόν οι εκμεταλλεύσεις είναι κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης και η συντριπτική πλειοψηφία αυτών είναι αγελαίας μορφής. Οι εκμεταλλεύσεις των αιγοπροβάτων αγγίζουν τις 10.500 με συνολικό πληθυσμό ζωικού κεφαλαίου τα 1.200.000 περίπου, είναι μεικτής παραγωγικής κατεύθυνσης και ημιενσταβλισμένες. Τέλος οι περίπου 1.200 χοιροτροφικές μονάδες, εξαιρώντας τις περίπου 40 ενσταβλισμένες μονάδες εντατικής εκτροφής, είναι, όπως και οι βοοτροφικές, αγελαίας μορφής με συνολικό ζωικό πληθυσμό περίπου 30.000 χοιρομητέρες. Στο νομό επίσης δραστηριοποιούνται περίπου 25 μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας με σημαντική ετήσια παραγωγή. Τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει η κτηνοτροφία στον νομό συνδέονται κυρίως με την τοπογεωγραφία της περιοχής που λόγω της μεγάλης βιοποικιλότητας προσδίδει στα κτηνοτροφικά προϊόντα ποιοτικά στοιχεία, όπως η άριστη γεύση και το άρωμα, ενώ επίσης, η ημιεκτατική εκτροφή αξιοποιεί και τον φυσικό πλούτο μειώνοντας το κόστος της παραγωγής. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 21 Αυγούστου 2009).

Οργανωτικά θέματα που έχουν σχέση με τη συμμετοχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της Τ.Ε.Δ.Κ και των τυροκόμων του νομού Αιτωλοακαρνανίας στο 2^ο Φεστιβάλ Ελληνικού

Γάλακτος και τυριού συζητήθηκαν στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με τη συμμετοχή της Αντινομάρχη κ. Έφης Στεργίου-Λαχανά και των τυροκόμων που θα λάβουν μέρος στην έκθεση. Αυτή η συμμετοχή αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τον νομό μιας και η οργανωτική επιτροπή του φεστιβάλ ανακήρυξε την Αιτωλοακαρνανία τιμώμενο νομό για το 2009. Η επιτροπή του φεστιβάλ προχώρησε στην απόφαση αυτή μετά την απόλυτα επιτυχημένη συμμετοχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αιτωλοακαρνανίας στο 1^ο φεστιβάλ γάλακτος και τυριού και τις επιτυχημένες παρουσίες σε άλλες κλαδικές εκθέσεις (φεστιβάλ μελιού, ελαιολάδου κ.λπ.). (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 5 Οκτωβρίου 2009).

«Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου και την αριθμ.263493/27-07-04 ΚΥΑ (Β' 1253) όλοι οι κάτοχοι αιγοπροβάτων έχουν την υποχρέωση να σημαίνουν όλα τα ζώα στην εκμετάλλευσή τους και να τηρούν ενημερωμένο μητρώο, καταγράφοντας κάθε μεταβολή του ζωικού τους κεφαλαίου και να διενεργούν απογραφή του ζωικού τους κεφαλαίου μια φορά ετησίως (κατά τον μηνά Δεκέμβριο), την οποία θα κοινοποιούν στην αρμόδια Κτηνιατρική Υπηρεσία της Ν.Α. της περιοχής στην οποία ανήκει η εκμετάλλευση. Επειδή η προσέλευση των παραγωγών στα Αγροτικά Κτηνιατρεία δεν είναι μέχρι στιγμής ικανοποιητική παρατείνεται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι κτηνοτρόφοι μπορούν να προσκομίσουν τα ενημερωμένα μητρώα τους έως το τέλος του μηνός Ιανουαρίου (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Ιανουαρίου 2008).

Ο τομέας της μεταποίησης του γάλακτος αποτελεί μια βασική συνιστώσα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του νομού Αιτωλοακαρνανίας, με τεράστια παράδοση και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Οι τυροκόμοι σήμερα (νέοι άνθρωποι με όραμα και δημιουργικότητα), αποτελούν μια ζωντανή συνέχεια των παλαιότερων, χρησιμοποιώντας τρόπους τυροκόμισης που μεταφέρθηκαν από γενιά σε γενιά, αλλά και εφαρμόζοντας παράλληλα σύγχρονες μεθόδους για την ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων τους. Τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), όπως η φέτα και η κεφαλογραβιέρα Αμφιλοχίας, αλλά και άλλα, όπως η γραβιέρα, το κεφαλοτύρι, το ανθότυρο η ακόμα και το γιαούρτι, παράγονται στις εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις του νομού και περιμένουν το ευρύ καταναλωτικό

κοινό να γνωρίσει και να εκτιμήσει την ποιότητα τους. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Ιουνίου 2007).

Σε συνομιλία του στο Παμφωκικό Κτηνιατρικό Συνέδριο ο Υφυπουργός Μιχάλης Παπαδόπουλος τόνισε μεταξύ άλλων πως η κτηνοτροφία αποτελεί προτεραιότητα για την ηγεσία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Πραγματοποιώντας έναν απολογισμό του έργου του υπουργείου τόνισε ότι έγιναν συγκεκριμένες δράσεις όπως: 1)εφαρμογή μηνιαίων ισοζυγίων αγορών και πωλήσεων κρέατος. 2)Καθορισμός των αναγραφόμενων στοιχείων σχετικά με την προέλευση του κρέατος στις ετικέτες ζυγιστικών μηχανών. 3)Προαιρετική ένδειξη «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΤΡΟΦΗ ΑΝΩ ΤΩΝ 5 ΜΗΝΩΝ» για το βόειο-μοσχάρι κρέας. 4)Μείωση του ΕΤΑΚ για τις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις. 5)Ενίσχυση του κλάδου της Μελισσοκομίας. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 22 Φεβρουαρίου 2007).

Σχετικά με την κτηνοτροφία, αποτελεί παραδοσιακή ενασχόληση των κατοίκων της περιοχής και αφορά κυρίως την προβατοτροφία και τη χοιροτροφία. Επίσης, σημαντική είναι η αιγοτροφία και η βοοτροφία. Στο νομό λειτουργούν αρκετά τυροκομεία, αλλά σημαντική ποσότητα γάλακτος διοχετεύεται σε μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες μέσω συμβολαίων. Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε το νομό Αιτωλοακαρνανίας και ως κτηνοτροφικό νομό αφού εντοπίσαμε ότι και ο τομέας της κτηνοτροφίας είναι βασική συνιστώσα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου. Διαθέτει περίπου το 10% του ζωικού κεφαλαίου όλης της χώρας σε αιγοπρόβατα και το 6% αυτού σε βοοειδή. Ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων των βοοειδών φτάνει τις 1.500 περίπου με συνολικό ζωικό κεφάλαιο 60.000 ζώων.

Ο τομέας της μεταποίησης του γάλακτος αποτελεί μια βασική συνιστώσα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του νομού. Τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), όπως η φέτα και η κεφαλογραβιέρα Αμφιλοχίας, η γραβιέρα, το κεφαλοτύρι, το ανθότυρο ή ακόμη και το γιαούρτι, παράγονται στις εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις του νομού.

Ωστόσο, είδαμε να δημιουργούνται ευκαιρίες για την προώθηση της κτηνοτροφίας στο νομό όπως για παράδειγμα έδειξε ημερίδα με θέμα “Η κτηνοτροφία βασικός πυλώνας ανάπτυξης του δήμου Αμφιλοχίας” σε συνεργασία της ένωσης Βαλτινών

επιστημόνων και του δήμου Αμφιλοχίας. Η ενημέρωση και η πληροφόρηση των πολιτών επιτρέπει τη συμμετοχή των ενημερωμένων στη διαμόρφωση τελικών προτάσεων για την τοπική ανάπτυξη.

2.3.3. Αποζημιώσεις

Ο ΕΛ.Γ.Α κατέβαλε στους τραπεζικούς λογαριασμούς 2.693 δικαιούχων παραγωγών αποζημιώσεις συνολικού ύψους 2 εκατ. ευρώ περίπου, για ζημιές που υπέστησαν κυρίως το α' τρίμηνο του 2012. Οι αποζημιώσεις αυτές αφορούσαν ζημιές στη φυτική παραγωγή (ελιές, εσπεριδοειδή, χειμερινά κηπευτικά κλπ) και στο ζωικό κεφάλαιο από διάφορα ζημιογόνα αίτια (παγετό, ανεμοθύελλα, χαλαζόπτωση κλπ.) που προκλήθηκαν κυρίως το α' τρίμηνο του 2012 σε όλη την επικράτεια, αλλά κυρίως στους νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Θεσπρωτίας, Ηλείας. Με την ευκαιρία ο ΕΛ.Γ.Α ενημέρωσε τους παραγωγούς ότι ο Οργανισμός ήταν έτοιμος τόσο από οικονομική όσο και από οργανωτική άποψη να ολοκληρώσει έγκαιρα τις διαδικασίες και να καταβάλλει ταχύτερα από κάθε άλλη περίοδο τις αποζημιώσεις του 2012, σε όσους παραγωγούς είχαν υποστεί ζημιές στη φυτική παραγωγή ή στο ζωικό κεφάλαιο, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι είχαν υποβάλλει Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής και είχαν καταβάλλει την οφειλόμενη ασφαλιστική εισφορά. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Νοεμβρίου 2012).

Ο ΕΛΓΑ ενέκρινε πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας για το έτος 2012 το οποίο εφαρμόστηκε και στην Αιτωλοακαρνανία. Ειδικότερα, τα μέσα ενεργητικής προστασίας που επιχορήγησε ο ΕΛΓΑ είναι. Η πρόληψη ζημιών στα εσπεριδοειδή από παγετό, με την εγκατάσταση ανεμιστήρων, καθώς και τη μετατροπή των υφιστάμενων πετρελαιοκίνητων αντιπαγετικών ανεμιστήρων σε ηλεκτροκίνητους. Η πρόληψη από χαλάζι στα μηλοειδή, τα πυρηνόκαρπα, τα ακτινίδια, τα αμπέλια και τις κερασιές, με την κατασκευή και εγκατάσταση συστημάτων με αντιχαλαζικά δίκτυα. Για πρώτη φορά στο πρόγραμμα συμπεριλήφθηκε και η επιχορήγηση αντιβρόχινης μεμβράνης, για την προστασία της κερασιάς από τη βροχή. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι, με το νέο πρόγραμμα, υπήρχε για πρώτη φορά η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής, μετά την προσκόμιση βεβαία της εγγυητικής επιστολής τράπεζας, καθώς και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής

της επιχορήγησης, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής και εγκατάστασης των συστημάτων ενεργητικής προστασίας. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες του προγράμματος, που πραγματοποιήθηκαν από αγρότες του κανονικού καθεστώτος ΦΠΑ, απαλλάχτηκαν από το ΦΠΑ. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2012).

Τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα επιτήρησης απωλειών στις αποικίες μελισσών στη χώρα μας από το φθινόπωρο του 2012 έως το καλοκαίρι του 2013 συνολικού ύψους 360,000 ευρώ, μετά και την υπογραφή σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης από τον αναπληρωτή υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης Μάξιμο Χαρακόπουλο και τον αναπληρωτή υπουργό οικονομικών Χρηστό Σταϊκούρα. Είναι η πρώτη φορά που η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε μια φιλόδοξη και καινοτόμο πρωτοβουλία της Ε.Ε σχετικά με το αντικείμενο της υγείας των μελισσών. Μεταξύ των βασικών στόχων του προγράμματος ήταν ο προσδιορισμός των πραγματικών ποσοστών θνησιμότητας και νοσηρότητας στις αποικίες των μελισσών στα ελληνικά μελισσοκομεία και διεύρυνση των παραγόντων που συμβάλλουν στα φαινόμενα των απωλειών στις αποικίες των μελισσών. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Οκτωβρίου 2012).

«Επεγράφη η κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης για τη διαδικασία επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαίου που χρησιμοποιείται από τους αγρότες για το 2009. Το ποσό της επιστροφής θα είναι διαθέσιμο στους λογαριασμούς των δικαιούχων από την Πέμπτη σύμφωνα με τα αρμόδια υπουργεία, ενώ συνολικά η επιστροφή της διαφοράς του φόρου για το τρέχον έτος φτάνει τα 120.000.000 ευρώ. (Εφημερίδα «Συνείδηση», 20 Αυγούστου 2009).

«Από σήμερα καταβάλλονται στους δικαιούχους παραγωγούς αποζημιώσεις ύψους 14.812.980 ευρώ.» Αυτό ανακοίνωσε ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Σωτήρης Χατζηγάκης. Εκκαθαρίστηκαν και στάλθηκαν στην ΑΤΕ οι καταθέσεις 12.552 παραγωγών 42 νομών της χώρας, ανάμεσα τους και ο νομός Αιτωλοακαρνανίας, για εκτιμήσεις και επανεκτιμήσεις ζημιών στη φυτική παραγωγή, που συνέβησαν από τον Σεπτέμβριο του 2009 μέχρι και τον Απρίλιο του

2009 από βροχοπτώσεις, πλημμύρα, χαλάζι, παγετό και αμμοθύελλα σε διάφορες καλλιέργειες καθώς επίσης και για την μειωμένη παραγωγή φυλλοβόλων εσοδείας 2008. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Ιουλίου 2009).

Δόθηκε bonus 1.600.000 ευρώ για τους πιστοποιημένους ελαιοπαραγωγούς της ΕΑΣ Αγρινίου για την καλλιεργητική περίοδο 2007-2008. «Πρόσφατα σε 5.500 πιστοποιημένους ελαιοκαλλιεργητές της ΕΑΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ για την περίοδο 2006-2007 (1^η περίοδο εφαρμογής Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης), καταβλήθηκε πρόσθετη στρεμματική ενίσχυση ύψους 1.600.000 ευρώ ως Ποιοτικό Παρακράτημα για το ελαιόλαδο (άρθρο 69 του Καν. ΕΚ1782/03). Σε όσους δε ελαιοπαραγωγούς πιστοποιήθηκαν, κατά την περίοδο 2007/2008, θα χορηγηθεί αντίστοιχα ποιοτικό παρακράτημα, μέχρι τις 30/06/09, όπως προβλέπεται στον ανωτέρω Κοινοτικό Κανονισμό, το ύψος του οποίου θα προκύψει μετά την ολοκλήρωση των σχετικών ελέγχων από τον ΟΠΕΚΕΠΕ». (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Ιουνίου 2008).

Στις 18 Οκτώβριου του 2007 χορηγήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Α αποζημιώσεις ύψους 14.563.043 ευρώ, σε 5.339 παραγωγούς 41 Νομών της χώρας, ανάμεσα τους και ο νομός Αιτωλοακαρνανίας, για εκτιμήσεις και επανεκτιμήσεις ζημιών στη φυτική παραγωγή, που συνέβησαν κυρίως από βροχοπτώσεις του Μαΐου 2007 και ακαρπία σε καλλιέργειες εσπεριδοειδών και σπαραγγιών που καλύφθηκαν ασφαλιστικά. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 15 Νοεμβρίου 2007).

Από τον πρόεδρο του ΕΛ.Γ.Α κ. Νίκο Κατσαρό ανακοινώθηκε ότι: «Στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας, στις 30 Ιουνίου 2006 θα χορηγηθούν από τον ΕΛ.Γ.Α αποζημιώσεις ύψους 1.213.063 ευρώ σε 1.213 παραγωγούς για ζημιές από παγετό Νοεμβρίου 2005 έως Φεβρουαρίου 2006 σε καλλιέργειες εσπεριδοειδών.» Οι αποζημιώσεις αυτές ήταν μέρος των 10.491.059 ευρώ, που χορηγήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Α σε 8.978 παραγωγούς 44 Νομών της χώρας, για εκτιμήσεις και επανεκτιμήσεις ζημιών στη φυτική παραγωγή που προκλήθηκαν από βροχοπτώσεις, ανεμοθύελλα, πλημμύρα, χαλάζι, χιόνι και καύσινα κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2005 καθώς και για το πρώτο δίμηνο του 2006. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Ιουλίου 2006).

« Από τις 5 Ιουλίου 2006 χορηγούνται από τον ΕΛ.Γ.Α ενισχύσεις ΠΣΕΑ (Πρόγραμμα RAGBY) ύψους 1.301.278 ευρώ σε 519 παραγωγούς. Οι ενισχύσεις αυτές αφορούν ζημίες που προκλήθηκαν στο φυτικό κεφάλαιο (ανασύσταση και συμπληρωματική ενίσχυση), σε αποθηκευμένα προϊόντα, σε πάγιο κεφάλαιο και σε απώλεια παράγωγης. Οι ζημίες αυτές αφορούν οικονομικές ενισχύσεις ανασύστασης καλλιεργειών, που έγιναν πρόσφατα». (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 30 Ιουνίου 2006).

Εγκρίθηκε η επιχορήγηση των αντιχαλαζικών δικτύων για το έτος 2006. Το συνολικό ποσό που κλήθηκε να καταβάλει ο ΕΛ.Γ.Α ανήλθε στο ποσό των 2.416.356 ευρώ, το οποίο ήταν αυξημένο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό ποσό έγκρισης επιχορήγησης. Επίσης, εγκρίθηκε η επιχορήγηση των αντιπαγετικών ανεμιστήρων και συγκεκριμένα επιχορηγήθηκαν 42 ανεμιστήρες σε φυσικά πρόσωπα και 10 σε συνεταιριστικούς φορείς. Το συνολικό ποσό που κλήθηκε να καταβάλει ο ΕΛ.Γ.Α, για την επιχορήγηση αντιπαγετικών ανεμιστήρων, ανήλθε στο ποσό των 463.520,00 ευρώ. Το παραπάνω ποσό κατανεμήθηκε σε 362.754,00 ευρώ για φυσικά πρόσωπα και 100.766,00 ευρώ για συνεταιριστικούς φορείς. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Μαρτίου 2006).

Χορηγήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Α αποζημιώσεις ύψους 266.311 ευρώ, για ζημίες στο ζωικό κεφάλαιο, σε 376 κτηνοτρόφους 36 Νομών, ανάμεσα τους και ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας, που έχουν καταβάλλει την ασφαλιστική τους εισφορά. Οι παραπάνω αποζημιώσεις αφορούσαν ζημίες του 2005, τις οποίες καλύπτει ο Κανονισμός Ασφάλισης(ανεμοθύελλα, πλημμύρα, χιονόπτωση, υπερβολικό ψύχος, κεραυνός, κατασπάραξη από άγρια ζώα, επιλόχεια παραπληγία, σπληνάνθρακας, γαγγραινώδης κόρυζα, γαγγραινώδης μαστίτιδα και παθολογικές καταστάσεις τοκετού. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Μαρτίου 2006).

Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το πρόγραμμα κρατικών ενισχύσεων ΖΕΥΣ (N38/A/2006). Στο πρόγραμμα περιλήφθηκαν οι ζημίες που σημειώθηκαν στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της χώρας από τις θεομηνίες κατά τη χρονική περίοδο Μάρτιος 2004 – Δεκέμβριος 2005. Ο ΕΛ.Γ.Α κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν αιτήσεις για το σύνολο των γεωργοκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων

τους που ζημιώθηκαν, εκτός των τομέων της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Φεβρουαρίου 2006).

Σχετικά με τις αποζημιώσεις, παρατηρήσαμε ότι από το 2006 μέχρι και το 2012 συνέχισαν να λαμβάνονται από τους δικαιούχους. Οι αποζημιώσεις αφορούσαν ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο από διάφορα ζημιόγωνα αίτια όπως παγετό, ανεμοθύελλα, χαλαζόπτωση. Μάλιστα, το 2012 ο ΕΛΓΑ ενέκρινε πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας το οποίο εφαρμόστηκε και στην Αιτωλοακαρνανία. Ειδικότερα, τα μέσα ενεργητικής προστασίας που επιχορήγησε ο ΕΛΓΑ είναι η πρόληψη ζημιών στα εσπεριδοειδή από παγετό, με την εγκατάσταση ανεμιστήρων, καθώς και η μετατροπή των πετρελαιοκίνητων, αντιπαγετικών ανεμιστήρων σε ηλεκτροκίνητους. Για πρώτη φορά στο πρόγραμμα περιλήφθηκε και η επιχορήγηση αντιβρόχινης μεμβράνης, για την προστασία της κερασιάς από τη βροχή. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί, ότι με το νέο πρόγραμμα υπήρχε για πρώτη φορά η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής, καθώς και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής της επιχορήγησης, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής και εγκατάστασης των συστημάτων ενεργητικής προστασίας.

Επίσης, το 2012 για πρώτη φορά, η χώρα μας συμμετείχε σε πρόγραμμα επιτήρησης απωλειών στις αποικίες μελισσών έως και το καλοκαίρι του 2013, συνολικού ύψους 360,000 ευρώ. Μεταξύ των βασικών στόχων του προγράμματος ήταν ο προσδιορισμός των πραγματικών ποσοστών θνησιμότητας και νοσηρότητας στις αποικίες των μελισσών. Επομένως, συμπεραίνουμε, ότι οι αποζημιώσεις συνεχίζουν να λαμβάνονται από τους αγρότες και ότι κάνουν την εμφάνιση τους καινοτόμα προγράμματα σχετικά με την πρόληψη καταστροφών στη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά για πρώτη φορά και στη μελισσοκομία.

2.4. Η Ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα Σύμφωνα με την ΚΑΠ

2.4.1. Τα Πρώτα Βήματα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής

Η ΚΑΠ εμφανίστηκε στη Δυτική Ευρώπη τη δεκαετία του '50. Τότε, μετά από τις καταστροφικές συνέπειες του πολέμου, ξεκίνησε η προσπάθεια εξασφάλισης της απαιτούμενης ποσότητας τροφίμων με βασικό στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Η πολιτική αυτή, στα πρώτα της βήματα, στηρίχτηκε στην

παροχή επιδοτήσεων και εγγυημένων τιμών των αγροτικών προϊόντων στους παραγωγούς, παρέχοντας κίνητρα για τη στήριξη της παραγωγής. Επιπλέον, στηρίχτηκε στην παροχή οικονομικής βοήθειας με στόχο την αναδιάρθρωση του τομέα μέσα από επενδύσεις. Η πολιτική που ακολουθήθηκε ήταν επιτυχής ως προς την εκπλήρωση του αρχικού στόχου, δηλαδή της αυτάρκειας της παραγωγής. Όμως από την δεκαετία του '80 και μετά η Ε.Ε. καλείται να αντιμετωπίσει μια σειρά από προβλήματα που σχετίζονται με τα τεράστια πλεονάσματα βασικών προϊόντων, μερικά από τα οποία εξάγονταν με τη βοήθεια επιδοτήσεων, ενώ άλλα αποθηκεύονταν ή καταστρέφονταν εντός της Ε.Ε. Η πολιτική αυτή είχε σαν συνέπεια την τεράστια επιβάρυνση του κοινοτικού προϋπολογισμού, ενώ παράλληλα επηρέαζε αρνητικά τις διεθνείς αγορές, χωρίς να ωφελεί πάντα τους παραγωγούς. Την ίδια περίοδο, ξεκινούσε και ο προβληματισμός για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της γεωργίας, θέμα που συζητήθηκε στη συνδιάσκεψη του Ρίο για το περιβάλλον το 1992. Έτσι λοιπόν, η ΚΑΠ στράφηκε σε νέες κατευθύνσεις και δέχτηκε πολλές σημαντικές αλλαγές κατά τη δεκαετία του '90. (www.el.Wikipedia.org).

2.4.2. Η Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική

Στη νέα εποχή για την ΚΑΠ υιοθετούνται νέες πολιτικές που στοχεύουν στην εξάλειψη των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από τις πολιτικές που ακολουθήθηκαν στο παρελθόν. Οι πολιτικές αυτές έχουν ως κύριες κατευθύνσεις τη θέσπιση ορίων στην παραγωγή προϊόντων με στόχο τη μείωση των πλεονασμάτων, την έμφαση σε μεθόδους αγροτικής παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον, καθώς και τη στροφή της αγροτικής παραγωγής στις ανάγκες της αγοράς. (el.wikipedia.org)

Στο πλαίσιο της νέας ΚΑΠ επιδιώκεται μία ποιοτική στροφή της αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με την οποία αναδιαρθρώνεται η αγροτική παραγωγή, βελτιώνονται οι μέθοδοι προώθησης και πώλησης των προϊόντων και προωθούνται μια σειρά από πρωτοβουλίες με έμφαση σε θέματα που αφορούν στη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη με σεβασμό προς το περιβάλλον. Επιπρόσθετα, τέθηκε ανώτατο όριο στον προϋπολογισμό για την αγροτική πολιτική της Ένωσης, έτσι ώστε οι δαπάνες να μην ξεφεύγουν σε υψηλότερα από τα προγραμματισμένα επίπεδα.

Όμως, η μεγάλη αλλαγή ήρθε το 2003 με μια ουσιαστικότερη μεταρρύθμιση που έφερε νέα πνοή στην αγροτική πολιτική της Ε.Ε. Οι παραγωγοί δεν θα πληρώνονται για να παράγουν απλά τα προϊόντα τους. Η νέα πολιτική λαμβάνει υπόψη τη ζήτηση της αγοράς και αφουγκράζεται τις ανησυχίες καταναλωτών και φορολογούμενων, ενώ την ίδια στιγμή παρέχει στους αγρότες την ελευθερία να παράγουν σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς. Παλαιότερα, το ύψος της επιδότησης συνδεόταν με το μέγεθος της παραγωγής, δηλαδή όσο μεγαλύτερη η παραγωγή τόσο υψηλότερη η επιδότηση. Σήμερα, η κατεύθυνση που υπερισχύει αποδεσμεύει την επιδότηση από την παραγωγή και το κύριο μέρος των ενισχύσεων που θα λαμβάνουν οι παραγωγοί θα είναι ανεξάρτητο από το είδος και την ποσότητα της παραγωγής. Συγχρόνως, πρέπει να τηρούνται συγκεκριμένα πρότυπα στην παραγωγική διαδικασία για την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των τροφίμων και την καλή μεταχείριση των ζώων. Μάλιστα, όσοι δεν ακολουθούν τα πρότυπα αυτά θα αντιμετωπίζουν κυρώσεις με μείωση των άμεσων κοινοτικών ενισχύσεων. Η αποσύνδεση παραγωγής-επιδότησης αναμένεται να καταστήσει τους αγρότες πιο ανταγωνιστικούς, καθώς θα είναι ελεύθεροι να παράγουν τα πιο επικερδή γι' αυτούς προϊόντα, ενώ θα λαμβάνουν σταθερά εισοδήματα από την ενίσχυση που θα δεχθούν από τη νέα ΚΑΠ.

Η νέα εποχή για τη χώρα μας στην Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ένωσης, ξεκινά ουσιαστικά από την προγραμματική περίοδο 2000-2006, όπου τέθηκαν στόχοι που αφορούσαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας σε συνθήκες όξυνσης του ανταγωνισμού, τη βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου σε αρμονία με το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής για το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού.

Την περίοδο 2007-2013 τέθηκαν οι βασικοί κανόνες, τους οποίους θα πρέπει να ακολουθήσει η κοινοτική αγροτική πολιτική. Οι βασικοί αυτοί άξονες στοχεύουν στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και την ανταγωνιστικότητα των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων. Η νέα ΚΑΠ εξασφαλίζει ένα ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, το οποίο λειτουργεί σαν «δίκτυ ασφαλείας» για το στάδιο της μετάβασης από ένα καθεστώς ισχυρού προστατευτισμού προς την οικονομία της

αγοράς. Οι μηχανισμοί της νέας ΚΑΠ προβλέπουν • Ενιαία αποδεσμευμένη ενίσχυση

- Τίτλος μεταβιβάσιμος (πώληση) και ενοικιαζόμενος (υπό προϋποθέσεις)
- Πολλαπλή συμμόρφωση
- Διαφοροποίηση
- Πλήρης αποσύνδεση ενισχύσεων

Οι υποχρεώσεις της νέας ΚΑΠ σχετίζονται με το μηχανισμό της πολλαπλής συμμόρφωσης, που αφορά στο περιβάλλον, τα διατροφικά πρότυπα και τη φυτοπροστασία. Προβλέπεται, επίσης, στήριξη της συλλογικής δράσης και ενίσχυση της σύνδεσης με την αγορά. Μέσα από τους διάφορους αγροτικούς συνεταιρισμούς θα αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που αφορούν στο κόστος και τη διάθεση των παραγόμενων προϊόντων, με εκσυγχρονισμό και δομικές αλλαγές των συνεταιρισμών, υπηρεσίες υποστήριξης για τους παραγωγούς και δράση σε συλλογικό επίπεδο. Από τους μηχανισμούς αυτούς προκύπτουν θετικές επιπτώσεις για τον αγροτικό τομέα όπως συγκέντρωση της αγροτικής γης, στήριξη των κατ'επάγγελμα αγροτών, προσέλκυση νέων αγροτών, αλλαγή της υπάρχουσας νοοτροπίας σχετικά με τον αγροτικό τομέα και τις δυσκολίες του, προσανατολισμός προς την αγορά και προσαρμογή της Δημόσιας Διοίκησης στις ανάγκες του αγροτικού τομέα, όπως άλλωστε ορίζεται από την Ε.Ε.

Ωστόσο, προκύπτουν και κάποιες αρνητικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ, όπως είναι η μείωση της αγροτικής παραγωγής και η εγκατάλειψη των μη βιώσιμων εκμεταλλεύσεων. Στην Ελλάδα, η Ελληνική Διοίκηση, φαίνεται αδύναμη να εφαρμόσει τους μηχανισμούς της νέας ΚΑΠ και θεωρείται από πολλούς αναγκαία η απλοποίησή τους. Τα πολυάριθμα μέτρα στήριξης της ευρωπαϊκής γεωργίας μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ενότητες (www.minagric.gr):

- Ενισχύσεις που στοχεύουν στη στήριξη της ετήσιας γεωργικής παραγωγής και των τιμών των προϊόντων - Πυλώνας 1 της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

- Ενισχύσεις υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης, που στηρίζουν τους παραγωγικούς συντελεστές (γεωργική γη - εργασία – επενδεδυμένο κεφάλαιο) – Πυλώνας 2 της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Ιδίως τα κίνητρα για τους νέους αγρότες και η πρόωρη συνταξιοδότηση, οι επενδύσεις σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης ή μεταποιητικής βιομηχανίας, τα εγγειοβελτιωτικά έργα κ.ά.

- Ενισχύσεις για τις λιγότερο ευνοημένες περιοχές που αφορούν στην κτηνιατρική νομοθεσία, τη φυτοπροστασία, τη νομοθεσία για τις ζωοτροφές, τη σήμανση των τροφίμων, την επισιτιστική βοήθεια, τις συμφωνίες με τρίτες χώρες κ.ά. .

Η τελευταία μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής ολοκληρώθηκε σε δύο φάσεις (Ιούνιος 2003 κυρίως και Απρίλιος 2004) και συνεχίστηκε αργότερα με την αναθεώρηση των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς της ζάχαρης, των οπωροκηπευτικών και του τομέα των αμπελιών και του οίνου.

Στην πρώτη φάση (Ιούνιος 2003) αποφασίστηκε η αναθεώρηση των Κοινών Οργανώσεων Αγορών των προϊόντων των Βορείων (αροτραία - βόειο κρέας), του αιγοπρόβειου κρέατος και η θέσπιση ειδικών καθεστώτων (καρποί με κέλυφος, πριμ ποιότητας σκληρού σιταριού, ενεργειακές καλλιέργειες), ψηφίστηκε δε ο βασικός Κανονισμός 1782/03, που διέπει το νέο καθεστώς, δηλαδή τη δυνατότητα αποσύνδεσης και μερικής σύνδεσης, την πολλαπλή συμμόρφωση και τη διαφοροποίηση.

Στη δεύτερη φάση (Απρίλιος 2004) αποφασίστηκε η αναθεώρηση των Κοινών Οργανώσεων Αγορών των μεσογειακών προϊόντων (βαμβάκι - ελαιόλαδο - καπνός). Τον Ιούνιο του 2005 απλοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι δυσμενείς προτάσεις για τη ζάχαρη, που είχαν πρώτη φορά υποβληθεί τον Ιούλιο του 2004 για να αποσυρθούν στη συνέχεια, λόγω αντιδράσεων των 11 χωρών και της χώρας μας. Ο τομέας των οπωροκηπευτικών, καθώς και ο αμπελοοινικός τομέας αναθεωρήθηκαν το 2006.

Οι αλλαγές αυτές σχεδιάστηκαν με βάση τις σύγχρονες παγκόσμιες απαιτήσεις, ώστε τα ευρωπαϊκά αγροτικά προϊόντα να παραμείνουν ανταγωνιστικά, τόσο στην ευρωπαϊκή, όσο και στη διεθνή αγορά, στηριζόμενα στην ποιότητά τους, χωρίς να

νοθεύεται ο ανταγωνισμός. Ταυτόχρονα, μέσω της μεταρρύθμισης καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε η άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας να γίνεται με τρόπο που να επιτρέπει την αειφόρο ανάπτυξη του περιβάλλοντος, την προστασία της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της υγείας φυτών και ζώων.

Οι επιπτώσεις των αλλαγών της ΚΑΠ στον αγροτικό τομέα και στις ελληνικές περιφέρειες, αλλά και γενικότερα στις περιφέρειες των κρατών-μελών της Ε.Ε., θα είναι κατά κύριο λόγο ανάλογες του βαθμού εξάρτησης της αγροτικής παραγωγής από τις επιδοτήσεις και τη στήριξη της ΚΑΠ, ενώ εν μέρει μόνον επηρεάζονται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγροτικής γης. Έτσι, η εξάρτηση αυτή βασίζεται κατά κύριο λόγο στην παραγωγικότητα - αξία παραγωγής ανά στρέμμα και στη σύνθεση της παραγωγής - αναλογία των προϊόντων που υποστηρίζονται από την ΚΑΠ. Απ' την άλλη ο χαρακτήρας της αγροτικής γης (πεδινή, αρδευόμενη, ορεινή, νησιωτική κ.λπ.) διαδραματίζει σημαντικά μικρότερο ρόλο. Όσο μεγαλύτερη είναι η εξάρτηση μιας περιοχής από την ΚΑΠ τόσο μεγαλύτερη αναμένεται ότι θα είναι και η πίεση που θα δεχθεί από την αλλαγή και την μείωση των εισροών της ΚΑΠ. Η πίεση στην αγροτική παραγωγή μπορεί να προκαλέσει εντατικοποίηση, διαφοροποίηση και περιθωριοποίηση στον αγροτικό τομέα. Αν και είναι γεγονός ότι οι μορφές αυτές ήδη έχουν εμφανιστεί στις αγροτικές περιοχές της χώρας και χαρακτηρίζουν ζώνες μικρότερης κλίμακας από το επίπεδο της περιφέρειας και του νομού.

Για να εξεταστούν οι επιπτώσεις στον αγροτικό χώρο χρησιμοποιείται ένας σύνθετος δείκτης που "μετρά" την εξάρτηση της γεωργίας από τη στήριξη της ΚΑΠ. Ο δείκτης αυτός εκφράζει το ποσοστό % του συνολικού οφέλους από την ΚΑΠ στο συνολικό αγροτικό προϊόν (www.ec.europa.eu)

Οι περιοχές που παρουσιάζουν υψηλό δείκτη θα έχουν τις σοβαρότερες επιπτώσεις και εκεί αναμένονται οι σημαντικότερες αλλαγές. Οι περιοχές με τους χαμηλότερους δείκτες θα αντιμετωπίσουν λιγότερα προβλήματα, αφού η υποχώρηση της ΚΑΠ θα θίξει ένα μικρότερο μέρος της αγροτικής τους παραγωγής. Η προσαρμογή πάντως σε κάθε περίπτωση θα είναι επώδυνη. Η πιο πιθανή και βιώσιμη αντίδραση στις αλλαγές είναι περισσότερο αυτή της διαφοροποίησης και

λιγότερο της εντατικοποίησης, ενώ ο κίνδυνος της περιθωριοποίησης φαίνεται να απειλεί το μεγαλύτερο μέρος της ορεινής ηπειρωτικής χώρας, όπου δεν υπάρχει καθόλου γεωργική γη.

Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα που προκύπτει με την ΝΕΑ ΚΑΠ 2014, η οποία θα εφαρμοστεί από την 1^η Ιανουαρίου του 2015, είναι η ανακατανομή των αγροτικών επιδοτήσεων σύμφωνα όμως με την περιφέρεια, δηλαδή κάθε κράτος-μέλος θα πρέπει να αποφασίσει ποιο θα είναι το εύρος της περιφέρειας του (αν θα χωριστεί σε επιμέρους περιφέρειες ή αν θα είναι μια ενιαία περιφέρεια). Το μόνο σίγουρο είναι ότι κάποια χρήματα θα αλλάξουν χέρια και αυτό θα εξαρτηθεί από τα κριτήρια που θα χρησιμοποιήσει το κράτος-μέλος για το εύρος της περιφέρειας. Πάντως σε καμιά περίπτωση δεν θα σύμφερε τη χώρα μας να θεωρηθεί ως ενιαία περιφέρεια ενώ η καλύτερη λύση θα ήταν να χωριστεί σε περιφέρειες με παρεμφερείς καλλιέργειες. Το νέο αυτό σύστημα θα έχει χαμένους και κερδισμένους. Χαμένοι θα είναι οι αγρότες που παίρνουν επιδοτήσεις για την παραγωγή σταφίδας, καπνού, βιομηχανικής ντομάτας, βάμβακος και ελαιολάδου ενώ κερδισμένοι θα είναι όσοι έχουν δικαιώματα μικρής αξίας αλλά και αυτοί που μέχρι τώρα δεν είχαν καθόλου δικαιώματα επιδότησης όπως οι αμπελουργοί, οι παραγωγοί κηπευτικών, οι παραγωγοί φρούτων εκτός από τους αγρότες που παράγουν ροδάκινα και χυμοποιήσιμα εσπεριδοειδή, οι πατατοπαραγωγοί και οι πτηνοτρόφοι. Η επιδοτήσεις θα γίνονται με βάση την έκταση που εκμεταλλεύεται κάθε αγρότης δηλαδή οι επιδοτήσεις θα αντικατοπτρίζονται σε έκταση. Το αποτέλεσμα θα είναι λιγότερη συνολικά παραγωγή, πιο εντατικές μέθοδοι παραγωγής και συγκέντρωση της παραγωγής σε ανταγωνιστικές περιοχές.

2.4.3. Οι επιπτώσεις της νέας ΚΑΠ στον νομό Αιτωλοακαρνανίας

Οι τομείς παρέμβασης της Νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε κλάδους, οι οποίοι αποτελούν κυρίαρχους τομείς του νομού Αιτωλοακαρνανίας, όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αλιεία, ενώ επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη τομέων όπως ο αγροτουρισμός, οι γεωργικές επιχειρήσεις, οι υποδομές και το περιβάλλον.

2.4.4. Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των γεωργών και των οικογενειών τους. Δικαιούχοι του προγράμματος μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα (ιδιώτες), νομικά πρόσωπα (εταιρείες) και συνεργαζόμενες εκμεταλλεύσεις. Το ποσοστό ενίσχυσης είναι μέχρι 55% του συνολικού κόστους. Αναλυτικότερα το πρόγραμμα περιλαμβάνει: επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις - ενδείξεις οικονομικής βιωσιμότητας (σχέδια βελτίωσης), επενδύσεις στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις (σχέδια βελτίωσης) και δημιουργία Πρότυπων Αγροκτημάτων.

2.4.5. Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων

Το πρόγραμμα αφορά στην ενίσχυση των επενδύσεων για τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων της ζωικής και φυτικής παραγωγής με στόχο την προστασία της Δημόσιας Υγείας και του Περιβάλλοντος, καθώς και τη διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Οι φορείς που μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα είναι: ατομικές επιχειρήσεις, νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), αλλά και οργανισμοί τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι επιχειρήσεις τους. Οι τομείς οι οποίοι μπορούν να ενισχυθούν μέσω του Προγράμματος είναι: η ζωική παραγωγή (κρέας, γάλα, πουλερικά, μέλι, ζωοτροφές) και η φυτική παραγωγή (δημητριακά, ρύζι, αραβόσιτος, σπυροκηπευτικά, ελαιόλαδο, οίνος, αρωματικά φυτά, άνθη, ζάχαρη και καπνός). Το ποσοστό επιδότησης ανέρχεται έως το 50% του συνολικού κόστους.

2.4.6. Νέοι Αγρότες

Στόχος του προγράμματος είναι η προσέλκυση νέων για μόνιμη εγκατάσταση στην ελληνική ύπαιθρο και η ενθάρρυνσή τους να ασχοληθούν με τη γεωργία με σκοπό την ανανέωση του αγροτικού πληθυσμού. Το πρόγραμμα αφορά σε νέες ηλικιακά ομάδες, που δεν έχουν συμπληρώσει το 40ο έτος της ηλικίας τους και επιθυμούν να ασχοληθούν για πρώτη φορά επαγγελματικά με γεωργικές δραστηριότητες σε δική τους γεωργική εκμετάλλευση. Όσον αφορά τις ενισχύσεις περιλαμβάνει, εφάπαξ πριμοδότηση πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών, παρέχει δηλαδή οικονομικά κίνητρα με τη μορφή της άμεσης επιχορήγησης που μπορεί να φτάσει στο ποσό

των 25.000 ευρώ αλλά και χαμηλότοκο δάνειο για την αντιμετώπιση των δαπανών πρώτης εγκατάστασης.(www.agrotypos.gr).

2.4.7. Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου

Σκοπός του προγράμματος είναι η οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου με στόχο την οικονομική της αυτοδυναμία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διάσωση και διαφύλαξη των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αφορά προσδιορισμένες περιοχές που επιλέγονται με βάση το χαρακτηρισμό τους ως ορεινές ή μειονεκτικές, τη μεγάλη σημασία του πρωτογενή τομέα για την τοπική οικονομία, την πληθυσμιακή τους συρρίκνωση και την απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα. Για το νομό Αιτωλοακαρνανίας τέτοιες περιοχές είναι: η περιοχή του Ξηρομέρου, ο ορεινός όγκος του Βάλτου - Παναιτωλικού και ο ορεινός όγκος της Ναυπακτίας. Στο πρόγραμμα μπορούν να ενταχθούν ιδιώτες, αγρότες, νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (εταιρίες) και οργανισμοί τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι επιχειρήσεις τους. Οι επιλέξιμες επενδύσεις θα πρέπει να αποσκοπούν στην ανάδειξη αγροτουριστικών δραστηριοτήτων, στην ανάδειξη βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και τη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων είτε φυτικής είτε ζωικής παραγωγής. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται έως το 55% του συνολικού κόστους (www.aitnia.gr).

2.4.8. Εξισωτικές Αποζημιώσεις

Είναι γνωστό ότι οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών δίνουν χαμηλό εισόδημα στον παραγωγό εξαιτίας των μόνιμων φυσικών αντιξοοτήτων των περιοχών αυτών, όπως μεγάλα υψόμετρα, απότομες κλίσεις, μικρή βλαστική περίοδος, πτωχά - υποβαθμισμένα εδάφη, κτλ. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την απουσία εναλλακτικών πηγών απασχόλησης, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα για την παραμονή των κατοίκων στις περιοχές αυτές και για τη συνέχιση της άσκησης γεωργικών δραστηριοτήτων. Σκοπός του μέτρου είναι να αμβλύνει την κατάσταση αυτή, αντισταθμίζοντας ένα μέρος της απώλειας εισοδήματος με τη χορήγηση ετήσιας εξισωτικής αποζημίωσης στους γεωργοκτηνοτρόφους, σε μόνιμους κατοίκους των περιοχών αυτών και σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους. Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν

φυσικά και νομικά πρόσωπα που πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις όπως είναι: γεωργοί, νόμιμοι κάτοχοι και αρχηγοί γεωργικής εκμετάλλευσης, μόνιμοι κάτοικοι ορεινών ή μειονεκτικών ή με ειδικά προβλήματα περιοχών ή είναι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι, ενήλικα άτομα που δεν έχουν υπερβεί το 65^ο έτος της ηλικίας τους. Επίσης, πρέπει να κατέχουν και να εκμεταλλεύονται τουλάχιστον 20 στρέμματα χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (περιλαμβανομένης και αυτής των βοσκοτόπων) και τα οικογενειακά εξωγεωργικά εισοδήματα τους δεν πρέπει να υπερβαίνουν το εισόδημα που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το συνολικό ετήσιο ποσό της εξισωτικής αποζημίωσης που μπορεί να χορηγηθεί κατά περιοχή και δικαιούχο εξαρτάται από τον αριθμό των στρεμμάτων που κατέχει και αξιοποιεί σε ορεινές, μειονεκτικές και με ειδικά προβλήματα περιοχές, το είδος της εκμετάλλευσης (π.χ. τα αρωματικά φυτά έχουν μεγαλύτερη ενίσχυση από άλλες καλλιέργειες), εάν ανήκουν στο καθεστώς νέων Γεωργών ή αν είναι διάδοχοι πρόωρης συνταξιοδότησης, εάν είναι βιώσιμες οι εκμεταλλεύσεις τους, εάν έχουν επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση οι νέοι γεωργοί, εάν είναι οι δικαιούχοι κάτοικοι ορεινών περιοχών και δύναται να φτάσει στις ορεινές περιοχές μέχρι 5.500 ευρώ ανά δικαιούχο και στις μειονεκτικές περιοχές τα 5.000 ευρώ. (www.minagric.gr).

2.4.9. Εφαρμογή και Τήρηση Προτύπων

Ηλεκτρονική Σήμανση Αιγοπροβάτων. Η προμήθεια και η τοποθέτηση του σχετικού εξοπλισμού (ηλεκτρονικών πομποδεκτών, συσκευών ανάγνωσης, ηλεκτρονικών υπολογιστών), η οποία επιβάλλεται στον κάτοχο αιγοπροβάτων από τον κανονισμό 21/2004, από την 1/1/2008, προκαλεί μια σημαντική δαπάνη για τον κάτοχο της εκμετάλλευσης και συνεπώς μια σημαντική απώλεια του εισοδήματός του. Σκοπός του μέτρου είναι η κάλυψη της απώλειας του εισοδήματος του παραγωγού, με μια εφάπαξ ενίσχυση, την οποία θα λάβει μετά την πρώτη τοποθέτηση της ηλεκτρονικής σήμανσης στο κοπάδι του. Στο πρόγραμμα μπορούν να ενταχθούν οι κάτοχοι εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων, οι οποίοι θα πρέπει να προβούν στην εφαρμογή ηλεκτρονικής σήμανσης στα ζώα της εκμετάλλευσής τους. Η ενίσχυση χορηγείται ετησίως με τη μορφή κατ' αποκοπήν ενίσχυσης, η οποία μειώνεται προοδευτικά σε ισόποσες δόσεις. Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης δεν μπορεί να

υπερβεί το ποσό των 3.000 ευρώ ετησίως ανά εκμετάλλευση στο πλαίσιο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου.

2.4.10. Χρήση Υπηρεσιών Συμβούλων στον Τομέα της Γεωργίας

Στα πλαίσια του μέτρου αυτού οι αγρότες θα ενισχύονται για τις δαπάνες που καταβάλλουν για χρήση υπηρεσιών συμβούλου για την εφαρμογή των κανονιστικών προτύπων - πολλαπλή συμμόρφωση. Το μέτρο θα αρχίσει να εφαρμόζεται μετά τη δημιουργία - εγκαθίδρυση των Υπηρεσιών του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης - Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου.

2.4.11. Ποιότητα Τροφίμων

Συμμετοχή σε Καθεστά Ποιότητας Τροφίμων . Στα πλαίσια του μέτρου αυτού θα χορηγείται ενίσχυση στους παραγωγούς, οι οποίοι συμμετέχουν οικειοθελώς σε Κοινοτικά προγράμματα βελτίωσης της ποιότητας προϊόντων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. Η ενίσχυση καταβάλλεται στους δικαιούχους για 5 έτη υπό τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης, η οποία δεν μπορεί αθροιστικά για το σύνολο των καθεστώτων ποιότητας του παρόντος μέτρου, να υπερβεί τα 3.000 ευρώ ανά εκμετάλλευση.

Καθεστώς ενίσχυσης για την Προώθηση Προϊόντων Ποιότητας. Στα πλαίσια του μέτρου αυτού δίνεται ενίσχυση σε Ενώσεις Παραγωγών που πληρούν τις προϋποθέσεις του Άρθρου 23 του Καν.817/04 και οι οποίες αποβλέπουν στην ενημέρωση των καταναλωτών και την προώθηση γεωργικών προϊόντων ή ειδών διατροφής. Το συνολικό ύψος των ενισχύσεων περιορίζεται στο 70% των επιλέξιμων δαπανών. (www.minagric.gr).

2.4.12. Άλλες Δραστηριότητες του Αγροτικού Τομέα

2.4.12.1. Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων

Στόχος του προγράμματος είναι η ανανέωση και ο εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου των λιμνών και των λιμνοθαλασσών. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, πλοιοκτήτες σκαφών αλιείας εσωτερικών υδάτων που προβαίνουν σε αντικατάσταση ή εκσυγχρονισμό. Περιλαμβάνει κυρίως δύο

δράσεις: την κατασκευή νέων σκαφών σε αντικατάσταση των παλαιών και τον εκσυγχρονισμό των νέων σκαφών. Το ποσοστό ενίσχυσης φτάνει έως το 40% του συνολικού κόστους.(www.europarl.europa.eu)

2.4.12.2. Μεταποίηση και Εμπορία Αλιευτικών Προϊόντων

Στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συλλογικούς φορείς και οργανώσεις και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Περιλαμβάνει την κατασκευή νέων επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση υφισταμένων επιχειρήσεων, αλλά και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος. Το ποσοστό επιδότησης μπορεί να φτάσει έως 60% του επιλέξιμου κόστους.

2.4.12.3. Υδατοκαλλιέργειες

Στόχος του προγράμματος είναι ο εκσυγχρονισμός και η αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων του τομέα με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και ενώσεις τους, συλλογικούς φορείς, συνεταιρισμούς, οργανώσεις και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Περιλαμβάνει την ίδρυση, τον εκσυγχρονισμό ή τη μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Το ποσοστό επιδότησης μπορεί να φτάσει ως 55% του συνολικού κόστους.

2.4.12.4. Κοινωνικοοικονομικά μέτρα

Στόχος του προγράμματος είναι η στήριξη των εργαζομένων στον κλάδο της αλιείας και η ανανέωση των ανθρώπινου δυναμικού. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επαγγελματίες αλιείς με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ανά περίπτωση. Περιλαμβάνει δράσεις όπως: πρόωρη συνταξιοδότηση αλιέων, πριμοδότηση για δημιουργία δραστηριοτήτων πέραν από τις αλιευτικές, πριμοδότηση στους νέους αλιείς και οικονομικά κίνητρα για απόσυρση αλιευτικών σκαφών (www.aitnia.gr).

2.5. Οι Τομείς Παρέμβασης της Νέας ΚΑΠ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Με βάση τη μελέτη που διεξήχθη από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τον Αύγουστο του 2007 για την εφαρμογή της Νέας ΚΑΠ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, προτάθηκαν ανά τομέα οι παρακάτω παρεμβάσεις: (www.westerngreece.gr)

2.5.1. Παρεμβάσεις στον πρωτογενή τομέα

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις, οι οποίες εξειδικεύονται και ανά νομό, αφορούν στα παρακάτω:

- Ανάπτυξη βιολογικής Γεωργίας. Αφορά σε καλλιέργειες όπως: αμπέλι, ελιά, εσπεριδοειδή και οπωροκηπευτικά. Η βιολογική γεωργία μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλες τις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας, κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.
- Προώθηση ενεργειακών καλλιεργειών. Με σκοπό τη διατήρηση του γεωργικού εισοδήματος και τη συνέχιση των γεωργικών δραστηριοτήτων σε γόνιμες περιοχές της Περιφέρειας (Νομός Αιτωλοακαρνανίας). Για την παραγωγή βιοντήζελ, οι προτεινόμενες καλλιέργειες είναι η ελαιοκράμβη, ο ηλίανθος και το βαμβάκι (βαμβακόσπορος), ενώ για την παραγωγή βιοαιθανόλης οι αντίστοιχες καλλιέργειες είναι το γλυκό σόργο, το σιτάρι, το κριθάρι, τα ζαχαρότευτλα και ο αραβόσιτος. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι ολόκληρη η Περιφέρεια και κυρίως οι περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.
- Ανάπτυξη συμβολαιακής γεωργίας. Προτείνεται να εφαρμοστεί στις καλλιέργειες του καρπουζιού, των ενεργειακών φυτών και των κτηνοτροφικών προϊόντων. Υιοθέτηση πρακτικών Ολοκληρωμένης Διαχείρισης. Εφαρμόζεται πιο εύκολα σε καλλιέργειες χαμηλών εισροών, όπως η ελιά, το αμπέλι, κ.α., οι οποίες προτείνονται για την εφαρμογή της μεθόδου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Σκοπός της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι η ανάδειξη των τοπικών προϊόντων, η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η στήριξη των μικρών παραγωγών.

- Ανάπτυξη καλλιέργειας σπαραγγιού. Προτείνεται ως αντικατάσταση της καλλιέργειας καπνού. Απαιτείται η ίδρυση Ομάδας Παραγωγών η οποία, μέσω της εκπαίδευσης και πληροφόρησης για τη συγκεκριμένη καλλιέργεια και την εμπορία της, μπορεί να καθοδηγήσει τους παραγωγούς στις καλλιεργητικές πρακτικές που πρέπει να υιοθετήσουν, βοηθώντας τους να αυξήσουν το γεωργικό τους εισόδημα. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και ιδιαίτερα οι περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

- Ανάπτυξη βιολογικής κτηνοτροφίας. Διαφοροποίηση, αναβάθμιση και πιστοποίηση της ποιότητας των συστημάτων εκτροφής, δημιουργία επώνυμων κτηνοτροφικών προϊόντων, τα οποία θα καλύπτουν τις σύγχρονες καταναλωτικές ανάγκες. Επιπλέον, προβλέπει την εισαγωγή αιγοπροβατοτροφικών μονάδων στη βιολογική κτηνοτροφία, τόσο γαλακτοκομικής όσο και κρεατοπαραγωγικής κατεύθυνσης. Σχεδιασμός και προγραμματισμός της παραγωγής εγχώριων βιολογικών ζωοτροφών, προκειμένου να διασφαλιστεί ο επαρκής και διαρκής εφοδιασμός της αγοράς. Τέλος, θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές, ώστε να αποφευχθούν ανεπιθύμητα φαινόμενα όπως αυτό της πώλησης βιολογικών ζωοτροφών ως συμβατικών, λόγω έλλειψης των απαραίτητων αποθηκευτικών χώρων και βιολογικών ξηραντήριων. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές των Νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.

- Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφικών μονάδων. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κτηνοτροφικών μονάδων, παραγωγή ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας, ενθάρρυνση των επενδύσεων για αναδιοργάνωση των μονάδων μέσω της χρήσης μεθόδων σύγχρονου μάνατζμεντ, προκειμένου να υιοθετηθούν πρακτικές αειφόρου διαχείρισης και τα τελικά προϊόντα να αποκτήσουν

συγκριτικό πλεονέκτημα. Επίσης, θα γίνει εκσυγχρονισμός των τοπικών μονάδων, προκειμένου να μπορούν να αντιμετωπίσουν κάθε ανταγωνιστική πίεση που προέρχεται είτε από όμορες περιοχές, είτε από τη διεθνή αγορά. Ο εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών μονάδων περιλαμβάνει:

- Βελτίωση του ζωικού κεφαλαίου (γενετική βελτίωση με τη βοήθεια του ΕΘΙΑΓΕ).
- Εκσυγχρονισμό του μηχανικού εξοπλισμού.
- Υιοθέτηση ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών επεξεργασίας υπολειμμάτων.
- Αύξηση του μεγέθους των μικρών ποιμνίων με στόχο την αναβάθμισή τους σε μονάδες επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Βελτίωση των μεθόδων εκτροφής, ευρύτερη χρήση της πληροφορικής και εφαρμογή των νέων επιστημονικών επιτευγμάτων.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι οι αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και ιδιαίτερα οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

2.5.2. Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών

Προτείνονται ως αντικατάσταση της καλλιέργειας βαμβακιού, σιτηρών κ.λπ., κυρίως για παραγωγή αραβοσίτου για ενσίρωση με προώθηση της καλλιέργειάς τους για μείωση του κόστους αγοράς ζωοτροφών και για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών φυτών, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία των τελικών ζωικών προϊόντων, καθώς και την ποιότητά τους. Προβλέπεται αύξηση των εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά κατά 20% έως το 2013. Σημαντικές καλλιέργειες αποτελούν ο αραβόσιτος και η μηδική για ενσίρωση. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας.

2.5.3. Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι όλες οι αγροτικές περιοχές Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

2.5.4. Ανάπτυξη κτηνοτροφίας

Αύξηση του συνολικού ζωικού κεφαλαίου της Περιφέρειας με ανάπτυξη της αιγοπροβατοτροφίας στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, κυρίως των Νομών Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας και την ανάπτυξη της αγελαδοτροφίας και στους τρεις Νομούς της Περιφέρειας. Δημιουργία μονάδων οικονομικά βιώσιμων (όχι απαραίτητα μεγάλου μεγέθους), με καθετοποίηση της παραγωγής τους,

προκειμένου να επιτύχουν μείωση του κόστους παραγωγής και αύξηση του ακαθάριστου κέρδους. Επίσης, διασφάλιση της κατοχύρωσης της ελληνικής φέτας, που θα δώσει νέες προοπτικές στην αγορά της Περιφέρειας και η οποία μέσα από τα κατάλληλα κανάλια εμπορίας και προώθησης, μπορεί να κερδίσει ένα μεγάλο μέρος της αγοράς του εξωτερικού. Τέλος, αξιοποίηση των ζωικών προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, καθώς και των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία τους και να μπορέσουν να προσελκύσουν και νέες ομάδες καταναλωτών, οι οποίοι δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην ποιότητα των προϊόντων. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης για την αιγοπροβατοτροφία είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας (ορεινές και ημιορεινές περιοχές), ενώ για τα βοοειδή (γαλακτοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής) οι περιοχές εφαρμογής είναι οι Νομοί Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας.

2.5.5. Δημιουργία Ομάδας Παραγωγών για την παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας

Στόχοι της παρέμβασης είναι:

- Η εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, ιδίως σε θέματα ποιότητας, προστασίας του περιβάλλοντος, χρήσης συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικών πρακτικών.
- Η θέσπιση κοινών κανόνων για την παραγωγή, με ιδιαίτερη έμφαση στις μεθόδους συγκομιδής και διάθεσης.
- Η προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών που είναι μέλη της ομάδας, όσον αφορά στις απαιτήσεις της αγοράς.
- Η από κοινού διάθεση των προϊόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της κεντρικής οργάνωσης των πωλήσεων και της διάθεσης της παραγωγής στους φορείς εμπορίας.

Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας (λιμνοθάλασσες - παράκτιες περιοχές).

2.5.6. Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δασών

Δημιουργία ενός πλαισίου διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων με σκοπό την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, την αειφορική αξιοποίηση των δασικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος. Από την έρευνα πεδίου, οι δασικές περιοχές της Περιφέρειας που χρήζουν άμεσης προστασίας και διαχείρισης είναι κυρίως οι Νομοί Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας.

2.5.7. Παρεμβάσεις στο δευτερογενή τομέα

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται:

1. Δημιουργία μονάδων τυποποίησης και μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως:
 - Δημιουργία δύο τυροκομείων, για τη μεταποίηση αιγοπροβατοτροφικών προϊόντων, κυρίως στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας.
 - Δημιουργία ενός τυροκομείου και μίας μονάδας τυποποίησης αγελαδινού γάλακτος στο Νομό Ηλείας.
 - Δημιουργία συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών, κυρίως για τα γεώμηλα για τα οποία πρέπει να δημιουργηθούν Οργανώσεις Παραγωγών που θα επιληφθούν της συσκευασίας τους και της αποστολής του προϊόντος στις αγορές προς πώληση. Προτείνεται η ίδρυση δύο μονάδων στο Νομό Αχαΐας και μίας στο Νομό Ηλείας.
2. Δημιουργία μεταποιητικών μονάδων βιολογικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά σε όλη την Περιφέρεια.
3. Δημιουργία μονάδας επεξεργασίας ενεργειακών φυτών. Σχεδιάζεται η δημιουργία μονάδας βιοκαυσίμων στην Πάτρα, η οποία θα πρέπει να συνοδευτεί από εκπαίδευση τόσο στελεχών όσο και προσωπικού για την επάνδρωσή της.
4. Δημιουργία μονάδων τυποποίησης για το ελαιόλαδο. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά κυρίως στο Νομό Αχαΐας λόγω της προσπελασιμότητάς του σε σχέση με τους άλλους Νομούς, καθώς και στο Νομό Ηλείας λόγω της υψηλής παραγωγής του σε ελαιόλαδο.
5. Εκσυγχρονισμός σφαγείων, που θα περιλαμβάνει εκτός των άλλων και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας (HACCP) για την παραγωγή ποιοτικών

προϊόντων, χωρίς υψηλό μικροβιακό φορτίο, αλλά και σύστημα ελέγχου όχι μόνο για θέματα υγιεινής και καθαριότητας, αλλά και για την ιχνηλασιμότητα των σφαγίων κρεάτων. Η παρέμβαση αφορά σε όλη την Περιφέρεια.

6. Δημιουργία τριών μονάδων επεξεργασίας κρέατος (μία σε κάθε έναν από τους Νομούς της Περιφέρειας), προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες επεξεργασίας των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση έχει πεδίο εφαρμογής κυρίως τους Δήμους Αστακού, Ανακτορίου, Αλυζίας, Μενιδίου, Οινιάδων, Μεσολογγίου και Αιτωλικού.
7. Δημιουργία συσκευαστηρίων αλιευτικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση έχει πεδίο εφαρμογής τους Δήμους Αστακού, Ανακτορίου, Αλυζίας, Μενιδίου, Οινιάδων, Μεσολογγίου και Αιτωλικού.

2.5.8. Παρεμβάσεις στον τριτογενή τομέα

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται αφορούν στην ανάπτυξη και προβολή του τουριστικού προϊόντος καθώς και στην ανάπτυξη του εμπορίου. Πιο συγκεκριμένα προτείνονται τα παρακάτω:

1. Ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων.
2. Τουριστική αξιοποίηση του φράγματος Πηνειού – Αρχαία Ηλίδα στο Νομό Ηλείας (Δ. Αμαλιάδας).
3. Δημιουργία Συνεδριακού Κέντρου στο Νομό Ηλείας (Δ. Αρχαίας Ολυμπίας).
4. Αναπλάσεις χώρων στους Νομούς Αχαΐας (Δ. Πατρών), Ηλείας (Δ. Αρχαίας Ολυμπίας) και Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Χάλκειας).
5. Αξιοποίηση φαραγγίων στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Αποδοτίας).
6. Ανάπτυξη αρχαίας πόλης Στράτου και τεχνητής λίμνης Στράτου και Καστρακίου στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας (Δ. Στράτου). Οι περιοχές εφαρμογής του πεδίου είναι περιοχές ΟΠΑΑΧ, Leader και περιοχές ιδιαίτερου κάλλους (Natura, Ramsar, κ.λπ.).
7. Πιστοποίηση μελιού ως προϊόν ΠΓΕ. Η παρέμβαση αφορά κυρίως στους Νομούς Αχαΐας και Ηλείας.
8. Δικτύωση και οργάνωση εμπορίας. Ειδικότερα προτείνονται:

- Δημιουργία επενδύσεων ανθρώπινου κεφαλαίου τόσο σε θέματα εμπορίας, όσο και τεχνικής υποδομής.
 - Προώθηση εμπορίας των προϊόντων αυτών – βιολογικών – με ονομασία προέλευσης, όπου προτείνεται η ανάπτυξη της αγοράς των τροφίμων βιολογικής γεωργίας, με άξονα την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, την παροχή περισσότερων πληροφοριών και την καλύτερη προβολή σε καταναλωτές και επιχειρήσεις, την τόνωση της χρήσης του λογότυπου της Ε.Ε. στα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων, την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά στα διάφορα πρότυπα και την ταυτόχρονη βελτίωση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων για την παραγωγή, την προσφορά και τη ζήτηση ως εργαλείων άσκησης πολιτικής και προώθησης στην αγορά. Επίσης προτείνεται αύξηση της αποδοτικότητας της δημόσιας χρηματοδότησης της βιολογικής γεωργίας, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν περισσότερο και με μεγαλύτερη συνέπεια τα διάφορα μέσα αγροτικής ανάπτυξης μέσω των εθνικών σχεδίων δράσης και ενισχύοντας την έρευνα για τη βιολογική γεωργία. Βελτίωση και ενίσχυση των κοινοτικών προτύπων για τη βιολογική γεωργία και των απαιτήσεων που αφορούν τις εισαγωγές και τους ελέγχους. Αύξηση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής για επιστημονικές και τεχνικές γνωμοδοτήσεις, περαιτέρω εναρμόνιση και ενίσχυση των προτύπων μέσω των διεθνών οργανισμών. Βελτίωση των προτύπων, π.χ. όσον αφορά στις συνθήκες διαβίωσης των ζώων, συμπλήρωση των προτύπων σε πεδία που δεν καλύπτονται σήμερα, όπως η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες ή των προτύπων που σχετίζονται με το περιβάλλον, η χρήση ορυκτών πηγών ενέργειας κ.λπ., η επεξήγηση των προτύπων που απαγορεύουν τη χρήση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ), η αύξηση της αποδοτικότητας και της διαφάνειας του συστήματος ελέγχου και τέλος, αύξηση της αποτελεσματικότητας των διατάξεων που διέπουν τις εισαγωγές. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
9. Ενέργειες προώθησης και προβολής τοπικών προϊόντων (μέλι, ελιά).
Ειδικότερα προτείνονται:
- Έντονη και συστηματική προβολή των προϊόντων.

- Έντονη επικοινωνιακή πολιτική.
 - Διαμόρφωση και ανάπτυξη μιας εξωστρεφής κουλτούρας των φορέων.
 - Συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξελίξεων.
 - Ενδυνάμωση και δημιουργία νέων σχέσεων και συνεργασιών σε κάθε επίπεδο αγοράς (Τοπική, Εθνική και Διεθνής).
 - Εισαγωγή – Πρόσβαση – Αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας (ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονικές αγορές, Εικονική Τεχνόπολις, Δικτύωση κ.λπ.).
 - Ενδυνάμωση και ανάπτυξη των δικτύων διανομής (υποδομές – εμπλεκόμενοι φορείς – μεταφορικά μέσα).
 - Οργάνωση τοπικών ημερίδων ή εκδηλώσεων ενημέρωσης. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
10. Πιστοποίηση δασικής διαχείρισης. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στις δασικές περιοχές της Περιφέρειας.
11. Πιστοποίηση δασικών προϊόντων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.

2.5.9. Παρεμβάσεις στην εκπαίδευση

Στη συγκεκριμένη ενότητα προτείνονται τα παρακάτω:

1. Παροχή εξειδικευμένων συμβουλών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, τοπικής ανάπτυξης και εταιρικής σχέσης, προώθησης και διαφοροποίησης οικονομικών δραστηριοτήτων, ειδικότερα όσον αφορά στους παρακάτω τομείς:
2. Προστασία του Περιβάλλοντος (Διαχείριση αγροτικών αποβλήτων, ορθολογική διαχείριση λιπασμάτων – φυτοφαρμάκων, ορθές πρακτικές διαχείρισης υδάτων, κ.λπ.).
3. Τήρηση Κ.Ο.Γ.Π.
4. Τοπική Ανάπτυξη και Εταιρική Σχέση (ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, ανάπτυξη συνεργατικότητας μεταξύ παραγωγών, κ.λπ.).
5. Προώθηση και διαφοροποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων(συμπληρωματικότητα αγροτικού εισοδήματος, κ.λπ.). Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.

6. Ίδρυση Κέντρου Έρευνας & Εφαρμογών Αγροτικής Οικονομίας, προκειμένου να γίνει σύνδεση της έρευνας και της παραγωγής. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
7. Προώθηση ενεργειών κατάρτισης σε θέματα όπως:
 - Κόστος παραγωγής των διάφορων προϊόντων καλλιέργειας.
 - Διαφορές συμβατικής και άλλων μορφών καλλιέργειας (π.χ. βιολογικής).
 - Νέες τεχνολογίες όπως εφαρμογές Η/Υ και η εξοικείωσή τους με αυτές.
 - Επιλογή των κατάλληλων ποικιλιών για το κάθε προϊόν.
 - Βασικά χαρακτηριστικά των εδαφών και πώς αυτά επηρεάζουν την παραγωγή των προϊόντων.
 - Αρχές καταπολέμησης των ζιζανίων με αμειψισπορά και με τη χρήση των πολλαπλών καλλιεργειών έναντι της χημικής καταπολέμησης στις κλασικές καλλιέργειες.
 - Βασικές αρχές πιστοποίησης και ελέγχου των προϊόντων.
 - Μέσα συσκευασίας, τυποποίησης και εμπορίας των προϊόντων.
 - Καλλιεργητικές πρακτικές των οπωροκηπευτικών, της ελιάς και του αμπελιού.
 - Αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στο στάδιο της παραγωγής, ώστε να ολοκληρώνεται ομαλά και χωρίς προβλήματα η παραγωγή τους. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
8. Επέκταση της χρήσης πληροφορικής και διαδικτύου (υιοθέτηση Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας - ΤΠΕ). Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
9. Πληροφόρηση και εκπαίδευση για δραστηριότητες προώθησης και εμπορίας, όπως:
 - Βασικοί κανόνες που διέπουν το marketing και την εμπορία των προϊόντων.
 - Περιεχόμενο των κανονισμών και οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στις καλλιέργειες.
 - Κόστος διαφόρων κατηγοριών προϊόντων και σύγκριση με το αντίστοιχο κόστος μιας μη συμβατικής καλλιέργειας (π.χ. βιολογική).

- Πολιτικές προώθησης προϊόντων.
 - Ρόλος των Οργανισμών Πιστοποίησης Προϊόντων, οι αρμοδιότητές τους και οι διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τον έλεγχο. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
10. Ίδρυση Κέντρου Έρευνας & Εφαρμογών Αγροτικής Οικονομίας παρέμβαση αυτή θα υλοποιηθεί κυρίως στην περιοχή του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

2.5.10. Παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον

1. Αλιευτική αξιοποίηση και προστασία λιμνοθαλασσών. Η παρέμβαση αφορά σε:
 - Βελτίωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για την αλιευτική αξιοποίηση των λιμνοθαλασσών με σκοπό τη βάση προγράμματος εκμετάλλευσής τους από υπεύθυνους φορείς.
 - Στήριξη του παραδοσιακού τρόπου λειτουργίας τους (εκτατική μορφή υδατοκαλλιέργειας) για τη διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού όσο και του περιβάλλοντος.
 - Εκπόνηση ειδικών μελετών ανά λιμνοθάλασσα για τον καθορισμό των απαιτούμενων, φιλικών προς το περιβάλλον και συμβατών με τις διεθνείς συμβάσεις, έργων. Οι περιοχές όπου θα υλοποιηθεί η παρέμβαση αυτή είναι κυρίως στους Νομούς Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας.
2. Εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υδάτων. Η παρέμβαση περιλαμβάνει:
 - Μελέτη του υδατικού δυναμικού και ισοζυγίου της περιοχής της υδρολογικής λεκάνης της λιμνοθάλασσας.
 - Μελέτη χαρτογράφησης όλων των ρυπογόνων δράσεων της προστατευόμενης περιοχής.
3. Χωροθέτηση επιτρεπόμενων δράσεων.
4. Παρατηρητήριο εφαρμογής του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης υδάτων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά τις περιοχές Natura.
5. Δημιουργία ολοκληρωμένου προγράμματος διαχείρισης γεωργικών αποβλήτων. Η παρέμβαση περιλαμβάνει:

- Μελέτη χαρτογράφησης όλων των ρυπογόνων γεωργικών και κτηνοτροφικών δράσεων της προστατευόμενης περιοχής.
 - Χωροθέτηση επιτρεπόμενων δράσεων.
 - Παρατηρητήριο εφαρμογής του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης γεωργικών και κτηνοτροφικών αποβλήτων. Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη του 117 Νομού Αιτωλοακαρνανίας. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
6. Προστασία βιοποικιλότητας. Ειδικότερα προτείνεται:
- Η καταγραφή όλων των υφιστάμενων πληθυσμών της περιοχής.
 - Ο εντοπισμός των πληθυσμών εκείνων οι οποίοι βρίσκονται σε συρρίκνωση και η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού με άρση των παραγόντων που οδήγησαν στο πρόβλημα. Σαν πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι όλες οι προστατευόμενες περιοχές.
 - Δάσωση εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων. Η συγκεκριμένη παρέμβαση θα εφαρμοστεί στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της Περιφέρειας.
7. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και ενημέρωση. Ειδικότερα προτείνονται:
- Παραγωγή έντυπου υλικού για την ευαισθητοποίηση συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού όπως: μαθητές, αγρότες, επιχειρηματίες κ.α.
 - Διοργάνωση ημερίδων και επιστημονικών συνεδρίων στην περιοχή.
 - Υποστήριξη δράσεων άλλων περιβαλλοντικών ομάδων, συλλόγων, Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη του 118 Νομού Αιτωλοακαρνανίας Μ.Κ.Ο..
 - Δημιουργία website για την περιοχή της λιμνοθάλασσας και τις δραστηριότητες του προγράμματος. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά το σύνολο της Περιφέρειας.
8. Δράσεις ενίσχυσης περιοχών Natura. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά τις περιοχές Natura.

2.5.11. Παρεμβάσεις στην τεχνική υποδομή

1. Αναδασμός γεωργικών εκτάσεων. Αφορά στις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας που καλύπτουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις.
2. Ολοκλήρωση μητρώου παραγωγών. Ειδικότερα αφορά στη διόρθωση, τη συνεχή συμπλήρωση και ενημέρωση του ελαιοκομικού και αμπελουργικού μητρώου από εξειδικευμένο προσωπικό. Η συγκεκριμένη παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.
3. Εκσυγχρονισμός και βελτίωση αρδευτικών δικτύων και αντλιοστασίων. Περιλαμβάνει εγγειοβελτιωτικά έργα μικρής και μέσης κλίμακας, καθώς και έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων όπως: εκσυγχρονισμοί αρδευτικών δικτύων, αρδευτικά έργα ταμίευσης και εκμετάλλευσης επιφανειακών απορροών (λιμνοδεξαμενές, μικρά φράγματα), έργα μεταφοράς και διανομής νερού της ταμίευσης, έργα εμπλουτισμού υπογείων υδροφορέων, αντλιοστάσια κ.λπ.
4. Οριοθέτηση και θεσμοθέτηση ζωνών ειδικών χρήσεων. Ειδικότερα προτείνεται:
 - Μελέτη οριοθέτησης των ζωνών ειδικών χρήσεων και
 - Θεσμοθέτηση των ζωνών ειδικών χρήσεων.

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού χρήσιμο είναι να αναφερθεί το ιδιαίτερο και σημαντικό πρόβλημα της χωροθέτησης μονάδων υδατοκαλλιέργειας και ειδικότερα αυτών της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας εξ αιτίας της έλλειψης «Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών» (Π.Ο.Α.Υ.). Πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι οι περιοχές των Νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.

5. Δημιουργία αλιευτικών καταφυγίων όπου κρίνεται απαραίτητο και βελτίωση ή επέκταση υφιστάμενων καταφυγίων, με σκοπό την αύξηση της δυναμικότητάς τους, τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας τους και την υποστήριξη του αλιευτικού δυναμικού της Περιφέρειας. Η παρέμβαση αφορά στις παράκτιες περιοχές της Περιφέρειας.
6. Βελτίωση αλιευτικών λιμένων, με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας ελλιμενισμού και εκφόρτωσης των προϊόντων αλιείας. Αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας.

7. Βελτίωση Αγροτικού Δικτύου. Η παρέμβαση αφορά στο σύνολο της Περιφέρειας, αλλά οι περιοχές που το αγροτικό δίκτυο είναι ιδιαίτερα παλιό και χρήζει άμεσης ανακατασκευής είναι κυρίως του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

2.6. Αξιολόγηση των Επιπτώσεων της Νέας ΚΑΠ στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας

Από τη σειρά των μέτρων των σχετικών με τον πρωτογενή τομέα που περιγράφηκαν προηγούμενα, συμπεραίνεται ότι τα μέτρα αυτά δημιουργούν δικλείδες ασφαλείας για τους παραγωγούς και συμβάλλουν στην πολύπλευρη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και τη στήριξη του εισοδήματος του τοπικού πληθυσμού. Ενισχύσεις προβλέπονται τόσο για όσους ήδη ασχολούνται (Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη του 120 Νομού Αιτωλοακαρνανίας) αποκλειστικά με τον αγροτικό τομέα, όσο και για εκείνους που θέλουν να ασχοληθούν ως νέοι αγρότες. Οι εν λόγω δράσεις αναμένεται να προσελκύσουν νέους ανθρώπους και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, ενώ παράλληλα στοχεύουν στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού του νομού στις αγροτικές περιοχές. Η ενίσχυση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών μέσω των εξισωτικών αποζημιώσεων αναμένεται να δώσει νέα πνοή στις περιοχές αυτές του νομού που μέχρι σήμερα μαραζώνουν οικονομικά. Η πρόωρη συνταξιοδότηση των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα αποτελεί επίσης ένα μέτρο με πολλαπλά οφέλη, καθώς οι αγρότες αποτελούσαν μέχρι σήμερα το πιο αδικημένο κομμάτι του ασφαλιστικού συστήματος, με χαμηλές συντάξεις, συνταξιοδότηση σε μεγάλη ηλικία και ελλιπή ιατρική κάλυψη. Το μέτρο αυτό στοχεύει στη βελτίωση της κατάστασης αυτής, αλλά ταυτόχρονα και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Επιπλέον, η στήριξη των δραστηριοτήτων που αφορούν στη μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων αναμένεται να δώσει προοπτικές ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα στο νομό, ο οποίος δεν παρουσιάζει αξιολογημένη ανάπτυξη έως τώρα. Η διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, έτσι ώστε τα προϊόντα που προέρχονται από τις παραγωγικές μονάδες του νομού να αποκτήσουν μία σημαντική θέση στις αγορές και να ανταγωνίζονται με αξιώσεις προϊόντα άλλων περιοχών στη βάση της ποιότητάς

τους. Η παροχή συμβουλευτικής δράσης από ειδικούς προς τους παραγωγούς καθιστά ευκολότερη την επίτευξη του παραπάνω στόχου, καθώς οι περισσότεροι απασχολούμενοι του τομέα στην περιοχή μελέτης είναι ανειδίκευτοι, χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις, στηριζόμενοι κυρίως στην εμπειρία τους, γεγονός που δεν ευνοεί τη στήριξη της παραγωγής ποιοτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα πρότυπα της Ε.Ε. (www.aitoloakarnanianet.blogspot.gr)

Στον κλάδο της αλιείας σημαντικά κρίνονται τα μέτρα που αφορούν στην ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών, καθώς θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σκάφη κατάλληλα για το είδος της αλιείας που εφαρμόζεται σε κάθε περιοχή που δεν θίγουν το θαλάσσιο οικοσύστημα, το οποίο στην περιοχή μελέτης είναι πολύ σημαντικό να διατηρηθεί, λόγω των προστατευόμενων περιοχών του νομού, ιδιαίτερα στη Λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου και στον Κόλπο του Αμβρακικού. Επιπρόσθετα, τα μέτρα που αφορούν στη μεταποίηση των αλιευτικών προϊόντων είναι ένα ακόμη βήμα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του δευτερογενή τομέα στο νομό, αφού έως τώρα δεν υπάρχει κάποια αξιόλογη μονάδα μεταποίησης και επεξεργασίας των αλιευμάτων στην περιοχή. Τα μέτρα που σχετίζονται με τη συνταξιοδότηση των αλιέων της περιοχής και τη στήριξη των νέων αλιέων είναι επίσης πολύ ενθαρρυντικά. Σε γενικές γραμμές, σημαντικά είναι τα ποσοστά των ενισχύσεων, αποτελώντας μία βάση για το ξεκίνημα ενός ελπιδοφόρου προγράμματος.

Στο θέμα της δημιουργίας του αγροτουριστικού προϊόντος έχουν γίνει σημαντικά βήματα, ειδικότερα με τη στήριξη και ενίσχυση αρκετών περιοχών του νομού και ιδιαίτερα των ορεινών μέσω του προγράμματος Leader+. Με τη βοήθεια του συγκεκριμένου προγράμματος έχουν ήδη ξεκινήσει να (Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη του 121 Νομού Αιτωλοακαρνανίας) εκτελούνται έργα που αφορούν στην κατασκευή αγροτουριστικών καταλυμάτων και παραδοσιακών ξενώνων, εργαστηρίων επεξεργασίας και μεταποίησης των παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αλλά και στη δημιουργία πρότυπων αγροκτημάτων, τα οποία θα προσφέρουν τη δυνατότητα επίσκεψης και δράσης από τον ίδιο τον επισκέπτη, αφού θα μπορεί να συμμετέχει στις αγροτικές εργασίες και την παραγωγική δραστηριότητα. Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην περιοχή ενισχύεται ακόμη περισσότερο από το

σχέδιο ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου, το οποίο περιλαμβάνει ενισχύσεις σε ιδιώτες, αλλά και στους ίδιους τους αγρότες για την ανάπτυξη αγροτουριστικών δραστηριοτήτων. Επίσης, σε συνδυασμό με το φυσικό πλούτο της περιοχής, προσφέρονται ακόμη μεγαλύτερες δυνατότητες αξιοποίησης και υγιούς ανάπτυξης του συγκεκριμένου κλάδου.

Τα μειονεκτήματα από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στον αγροτικό τομέα στην περιοχή μελέτης αφορούν σε μερίδα παραγωγών, οι οποίοι ασχολούνταν για μεγάλο χρονικό διάστημα με την παραγωγή συγκεκριμένης καλλιέργειας, όπως ο καπνός και με τα νέα μέτρα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την καλλιέργεια αυτή, χάνοντας έτσι μέρος των εσόδων τους, αφού θα πρέπει να καλλιεργήσουν νέα είδη, χωρίς να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις ή την εμπειρία αλλά ενδεχομένως και τους πόρους που απαιτούνται για το σκοπό αυτό. Συγκεκριμένα, στο νομό τα τελευταία χρόνια με την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ έχει μειωθεί σημαντικά η καλλιέργεια του καπνού και πολλές ποικιλίες δεν καλλιεργούνται πλέον. Μέσα από τη νέα ΚΑΠ προωθείται η καλλιέργεια καπνού ανατολικού τύπου, αλλά η ποσότητα είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με παλαιότερα. Επίσης, στο νομό γίνονται δοκιμές με καλλιέργειες που έως τώρα δεν προτιμούνταν, ώστε να βρεθεί η πιο συμφέρουσα λύση για τους παραγωγούς. Γενικότερα υπάρχει μία στροφή προς τις καλλιέργειες και την κτηνοτροφία βιολογικού τύπου, καθώς αυτές προωθούνται από τη νέα ΚΑΠ με βάση τη ζήτηση της αγοράς. (www.agronews.gr).

Οι καπνοκαλλιέργειες στο νομό Αιτωλοακαρνανίας θεωρούνται πλέον είδος υπό εξαφάνιση. Η περιοχή παρήγαγε περίπου 25.000 τόνους καπνά, κυρίως τύπου Virginia, καλλιεργώντας 70.000 στρέμματα. Το πρώτο έτος εφαρμογής της νέας ΚΑΠ, η παραγωγή καπνού σε επίπεδο χώρας μειώθηκε κατά 78%. Μετά την πλήρη αποσύνδεση των κοινοτικών ενισχύσεων-πριμοδοτήσεων από την παραγωγή καπνών, πάνω από τους μισούς των 50.000 καπνοπαραγωγών εγκατέλειψαν την καλλιέργεια του προϊόντος. Οι άλλοτε πολλά υποσχόμενες δυτικού τύπου ποικιλίες – Virginia και Berley – για τις οποίες δαπανήθηκαν πολλοί πόροι για αναδιαρθρώσεις, εγκαταλείφθηκαν σχεδόν στο σύνολό τους. Με τον τρόπο αυτό χάθηκε μία σημαντική εισροή πόρων, δεδομένου ότι μέχρι και το 2005 η

καπνοκαλλιέργεια απέδιδε συνάλλαγμα της τάξης των 252.εκατ. ευρώ το χρόνο (www.almyros.gr).

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι στην Αιτωλοακαρνανία, από τους 22.000 καπνοπαραγωγούς μόλις 26 δήλωσαν ότι καλλιέργησαν καπνό για το έτος 2006. Εκτιμάται ότι το 2007 η παραγωγή καπνών υποχώρησε από 120.000 τόνους σε μόλις 20.000 τόνους. Η αιτία που έφερε το τέλος του καπνού στην Ελλάδα είναι ότι ο παραγωγός είχε από το 2006 τη δυνατότητα να εισπράττει την επιδόσή του στο ακέραιο, χωρίς να παράγει - μέσα από τη λεγόμενη «αποσύνδεση». Μέχρι και το 2009 αυτό είναι εξασφαλισμένο, ενώ για τα επόμενα χρόνια προβλέπεται πληρωμή της μισής επιδότησης ως το 2013 που θα καταργηθεί τελείως (www.eleytherostypos.gr).

Οι πρώην καπνοπαραγωγοί της Αιτωλοακαρνανίας είδαν μέσα σε ένα χρόνο να απαξιώνονται επενδύσεις χιλιάδων ευρώ, ιδιαίτερα όσοι είχαν θαμπωθεί από τις ιδιαίτερα ευοίωνες προοπτικές των Virginia στα τέλη της δεκαετίας του '80. Αν και υπήρξε μία καθυστέρηση, μέσα στη δεκαετία του '90 ο κάμπος του Αγρινίου γέμισε με φούρνους για τα καπνά. Το προϊόν όμως, έφτασε να απαξιωθεί εμπορικά και τελικά να εγκαταλειφθεί τελείως με τη χαριστική βολή της Ε.Ε. Σήμερα, οι φούρνοι στέκουν εγκαταλελειμμένοι, αντιπροσωπεύοντας άλλο ένα κεφάλαιο χαμένο για την ελληνική αγροτική οικονομία, η οποία δεν είναι ικανή να βρει διεξόδους, ούτε για την αξιοποίηση των μικρών αγροτικών μονάδων μεταποίησης των Virginia ούτε για τον μηχανολογικό εξοπλισμό στον οποίο είχαν επενδύσει οι καπνοπαραγωγοί. (www.agronews.gr).

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι πολλοί αγρότες, κυρίως καπνοπαραγωγοί που στην πλειοψηφία τους είναι μεγάλης ηλικίας, εγκατέλειψαν μαζί με τον καπνό και το επάγγελμα, ενώ άλλοι στράφηκαν στην καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών, στην κτηνοτροφία ή ξεκίνησαν την προσπάθειά τους σε άλλον τομέα με δυνατότητες ανάπτυξης, όπως είναι αυτός των ενεργειακών φυτών.

Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική άλλαξε το χάρτη της ελληνικής γεωργίας, αφού σχεδόν εξαφάνισε τις καλλιεργούμενες με καπνό εκτάσεις και τις περιόρισε εντυπωσιακά στο σκληρό στάρι, στο καλαμπόκι και τα ζαχαρότευτλα. Επιβίωσαν

από τις νέες κοινοτικές ρυθμίσεις το βαμβάκι, το μαλακό στάρι, ενώ ενεργειακά φυτά με βασικότερο τον ηλιάνθο έκαναν την έκπληξη. Το «χρηματιστήριο της γεωργίας» γενικά ήταν πτωτικό την πρώτη χρονιά εφαρμογής των ρυθμίσεων που αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιούνιο του 2003. Συνολικά χάθηκαν 585 χιλιάδες στρέμματα σε μια χρονιά, που έμειναν ακαλλιέργητα. Μέσα στη διετία 2005-2006 χάθηκε σχεδόν 1 εκατομμύριο στρέμματα, το 3% περίπου της γεωργικής γης, όπως κατέγραψε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία. Η πολιτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποσυνδέσει την επιδότηση από την παραγωγή των αγροτικών προϊόντων ήταν αυτή που προκάλεσε την εγκατάλειψη παραδοσιακών προϊόντων (www.eleytherostypos.gr).

Οι αλλαγές σε ορισμένες μορφές καλλιεργειών, όπως αυτή του καπνού, είναι αναπόφευκτες, όχι όμως κατ' ανάγκη και καταστροφικές. Μια εναλλακτική πρόταση αφορά στα λεγόμενα ενεργειακά φυτά, τα οποία πρόκειται να αντικαταστήσουν μόνιμα ή ως αμειψισπορά, μέρος ή το σύνολο της γεωργικής παραγωγής. Επιπλέον, συνάδουν με τις νέες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη και την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, ενώ εξασφαλίζουν και αύξηση του ενεργειακού ισοζυγίου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στα πλαίσια αυτά, έχει προγραμματιστεί να καλλιεργηθούν η ελαιοκράμβη και ο ηλιάνθος, δύο σημαντικά ενεργειακά φυτά που ενδείκνυνται για την περιοχή της Δυτικής Ελλάδος. Εφ' όσον το σχετικό έργο ολοκληρωθεί με επιτυχία, το προσδοκώμενο αγροτικό εισόδημα αναμένεται να είναι εφάμιλλο αυτού των καπνοκαλλιεργειών (www.agrinionews.gr).

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση του Δήμου Φυτειών του νομού Αιτωλοακαρνανίας, που αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα, καθώς οι παραγωγοί της περιοχής είχαν ως βασική ασχολία τους την καλλιέργεια του καπνού. Έπειτα από τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τη συγκεκριμένη καλλιέργεια, αλλά και τις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν τον Αύγουστο του 2007 την περιοχή και αποτέφρωσαν 30.000 στρέμματα καλλιεργειών, οι παραγωγοί στρέφονται τώρα σε μια παραδοσιακή από την αρχαιότητα καλλιέργεια της περιοχής, την οποία είχαν εγκαταλείψει προς χάριν της καπνοκαλλιέργειας. Συνολικά εξήντα εννέα παραγωγοί έχουν καταθέσει αίτηση για την καλλιέργεια αμπέλου σε περίπου 1.000 στρέμματα

της πυρόπληκτης γης. Πρόκειται για μια ποικιλία αμπέλου με το όνομα Μαλαγουζιά, η οποία κατάγεται από το νομό Αιτωλοακαρνανίας και καλλιεργούνταν από την αρχαιότητα, παράγοντας εξαιρετικής ποιότητας λευκό οίνο. Η Μαλαγουζιά είναι ανθεκτική στην ξηρασία, γεγονός που την καθιστά ιδανική για την περιοχή των Φυτειών, όπου η δυνατότητα άρδευσης είναι περιορισμένη. Προβλέπεται πως αν η “αναμπέλωση” της εν λόγω περιοχής πραγματοποιηθεί, μπορεί να συνδυαστεί με εφαρμογή συστημάτων βιολογικής καλλιέργειας ή ολοκληρωμένης διαχείρισης της παραγωγής και να καλύψει τις ανάγκες της τοπικής αγοράς, αλλά και να αποτελέσει εξαγωγίμο προϊόν του νομού. (www.Ξηρόμερο.gr).

Επίσης, με τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων από Έλληνες επιχειρηματίες του κλάδου της ελαιοπαραγωγής, τη συνδρομή του ισπανικού πολυεθνικού ομίλου Agromigliora Catalana και με πρωτοβουλία της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Αγρινίου ξεκινά η καλλιέργεια της ελιάς “νάνος” και στην Αιτωλοακαρνανία. Οι τρεις πλευρές συνασπίζουν τις δυνάμεις τους για τη δημιουργία της πολυμετοχικής εταιρείας Ελαιοκομική Α.Ε., η οποία θα αναλάβει την ανάπτυξη της καλλιέργειας της ελιάς-νάνου στην ευρύτερη περιοχή, υπό όρους συμβολαιακής γεωργίας και εν συνεχεία την εμπορική αξιοποίηση της παραγωγής, με σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό. Το φιλόδοξο σχέδιο έχει εισέλθει πλέον σε ουσιαστική φάση υλοποίησης, καθώς τουλάχιστον 110 παραγωγοί, που έχουν αρχίσει ήδη να συνάπτουν συμβόλαια με την Ελαιοκομική, θα αναπτύξουν την καλλιέργεια σε μια έκταση 1.500 στρεμμάτων στο Αγρίνιο. Το ενδιαφέρον των παραγωγών της περιοχής για συμμετοχή στο εγχείρημα φαίνεται ζωηρό, με την καλλιέργεια να υπόσχεται εισόδημα έως και 600 ευρώ/στρ. - και μάλιστα από τον τρίτο κιόλας χρόνο της φύτευσης - με αποδόσεις 200-250 κιλών/στρ. Οι εν λόγω αποδόσεις μάλιστα, κρίνονται ως συντηρητικές, αφού η καλλιέργεια της ελιάς - νάνου στην Ισπανία, για παράδειγμα, όπου εφαρμόζεται εντατικά, εξασφαλίζει αποδόσεις που κυμαίνονται κατά μέσο όρο στα 300 κιλά το στρέμμα. Με βάση τις συγκεκριμένες εκτιμήσεις, ο στόχος της Ελαιοκομικής να αναπτύξει - με ορίζοντα δεκαετίας - την καλλιέργεια σε έκταση 70.000 έως 80.000 στρεμμάτων, εκεί όπου πριν κυριαρχούσε η καλλιέργεια του καπνού, δείχνει εφικτός.

Η ΕΑΣ Αγρινίου έχει αναλάβει να πραγματοποιήσει για λογαριασμό της Ελαιοκομικής Α.Ε., το πρόγραμμα της συμβολαιακής γεωργίας, προμηθεύοντας τους παραγωγούς καταρχήν με τα δέντρα και μάλιστα στην εξόχως θελκτική τιμή των 2,7 ευρώ ανά φυτό. Παράλληλα, οι παραγωγοί θα έχουν την αρωγή γεωπόνων, οι οποίοι θα παρακολουθούν όλη τη διαδικασία, ενώ η ΕΑΣ θα προμηθεύει τους αγρότες και με όλα τα απαραίτητα (Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη του 125 Νομού Αιτωλοακαρνανίας) αγροεφόδια (η καλλιέργεια έχει ενταχθεί σε καθεστώς ολοκληρωμένης διαχείρισης). Περαιτέρω, η Ελαιοκομική θα αναλαμβάνει και την ελαιοποίηση του προϊόντος, όπως και την εμπορική προώθηση της παραγωγής. Το κόστος καλλιέργειας της ελιάς - νάνου ανέρχεται στο ένα δέκατο της συμβατικής, στα δε πλεονεκτήματα της καλλιέργειας περιλαμβάνεται και το γεγονός ότι συγκομίζεται κάθε χρόνο. Επιπρόσθετα, η καλλιέργεια της ελιάς «νάνος» εφαρμόζεται στην Ισπανία, με κύριο χαρακτηριστικό το χαμηλό κόστος, που σήμερα στην Ελλάδα, εξαιτίας των λίγων και ακριβών αγροεργατικών χεριών, διαμορφώνεται σε 0,7-0,9 ευρώ ανά κιλό λαδιού. Και αυτό γιατί στην περίπτωση της συγκεκριμένης ελιάς, τα ελαιόδεντρα έχουν περιορισμένη ανάπτυξη είναι πολύ ευκολότερη η συλλογή του καρπού με μηχανήματα (μηχανική συγκομιδή ελαιοκάρπου). Πρόκειται δε για μέθοδο συγκομιδής παρόμοια με εκείνη που χρησιμοποιείται για το μάζεμα των σταφυλιών, ενώ από την τρίτη κιόλας χρονιά από τη φύτευση του δένδρου, υπάρχει καρποφορία. Παράλληλα, η πλήρης μηχανοποίηση στις ελαιοκαλλιέργειες δίνει υψηλής ποιότητας ελαιόλαδο, δεδομένης της πυκνής φύτευσης, όπου και έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει το μηχάνημα, ενώ η συγκομιδή γίνεται σε χρόνο που ο παραγωγός επιλέγει, ώστε να παίρνει τα καλύτερα χαρακτηριστικά του ελαιολάδου. (www.agenda.gr).

Άλλες καλλιέργειες, οι οποίες είναι υπό δοκιμή στο νομό Αιτωλοακαρνανίας προς αντικατάσταση της καπνοκαλλιέργειας, είναι οι καλλιέργειες οσπρίων, τα οποία έχουν μεγάλη ζήτηση από την τοπική αγορά, όπως φακές, ρεβίθια, αρακάς κτλ. Οι περισσότερες από αυτές τις καλλιέργειες εντάσσονται σε προγράμματα βιολογικής γεωργίας ή σε προγράμματα ολοκληρωμένης διαχείρισης της καλλιέργειας. Η Ε.Ε. σε συνεργασία με τον συνεταιρισμό Σπαραγγοπαραγωγών Αγρινίου εφαρμόζει πρόγραμμα πειραματικών καλλιεργειών. Δοκιμαστικά καλλιεργούνται 50

στρέμματα με κεράσια, μήλα, αχλάδια και δαμάσκηνα και υπολογίζεται ότι σε λίγα χρόνια θα μπορούν να προταθούν στους παραγωγούς οι πιο συμφέρουσες για αυτούς καλλιέργειες. (www.agriniopress.gr).

Καταλήγουμε λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι οι ανακατατάξεις στον αγροτικό τομέα από την εφαρμογή της Νέας ΚΑΠ στο νομό Αιτωλοακαρνανίας είναι πολλές και σημαντικές, καθώς η καλλιέργεια του καπνού έχει ήδη εγκαταλειφθεί και προωθούνται νέες καλλιέργειες όπως της ελιάς νάνου, των ενεργειακών φυτών, των σιτηρών, των κτηνοτροφικών φυτών και του αραβόσιτου, αλλά και των αμπελώνων σε μικρότερη κλίμακα. Υπάρχει ακόμη στροφή στις καλλιέργειες κηπευτικών, αλλά και ειδών που παρουσιάζουν ζήτηση από την Ε.Ε., όπως είναι τα σπαράγγια και τα όσπρια. Τα νέα αυτά δεδομένα σε συνδυασμό με τα μέτρα της Νέας ΚΑΠ, υπόσχονται την είσοδο σε μία νέα εποχή για τον αγροτικό τομέα του νομού. Η οργανωμένη εκμετάλλευση και παραγωγή, η αποδέσμευση των επιδοτήσεων από την παραγωγή, τα μέτρα για τους νέους αγρότες και οι υποδομές που σχεδιάζονται σε συνδυασμό με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση του Χώρου και τη μεταποίηση και προώθηση των παραγόμενων προϊόντων, δημιουργούν ένα ευνοϊκό πεδίο για την πολύπλευρη ανάπτυξη και την οικονομική ευημερία της Αιτωλοακαρνανίας. (www.agrotypos.gr).

Οι επιπτώσεις από τη Νέα ΚΑΠ αφορούν ουσιαστικά στο μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού του νομού και αγγίζουν και τους τρεις παραγωγικούς τομείς. Συμπερασματικά, η Νέα ΚΑΠ προσφέρει τη δυνατότητα για μία ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη ανάπτυξη της περιοχής, με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και σεβασμό στην παράδοση και στον ίδιο τον άνθρωπο.

2.7. Σύνοψη Δεύτερου Κεφαλαίου

Συνοψίζοντας, η τοπική οικονομία βασίζεται στον πρωτογενή τομέα, γεγονός που χαρακτηρίζει την περιοχή ως αγροτική. Τα βασικά προϊόντα παραγωγής του νομού είναι η ελιά και τα εσπεριδοειδή. Ο καπνός, ενώ υπήρξε μία από τις πιο σημαντικές καλλιέργειες του νομού, σήμερα η καλλιέργειά του έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί. Σημαντικά είναι τα πρώτα βήματα στην καλλιέργεια αρωματικών φυτών, όπως

επίσης και η καλλιέργεια βιολογικών ζωοτροφών, αφού υπάρχει για τα προϊόντα αυτά πολύ καλή αγορά. Στον νομό έχει ξεκινήσει η καλλιέργεια πολλών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών καθώς και η καλλιέργεια του φυτού στέβια που αναμένεται να φέρει ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα. Οι ενεργειακές καλλιέργειες κέντρισαν το ενδιαφέρον των αγροτών, αφού φάνηκαν ως μία πιθανή εναλλακτική λύση για την αξιοποίηση των εδαφών που δεν εκμεταλλεύονται πια για την παραγωγή καπνού. Σημαντική επίσης, είναι και η καλλιέργεια του σπαραγγιού, που επίσης κάνει τα πρώτα της βήματα στις αγροτικές καλλιέργειες του νομού. Μία ακόμα σημαντική καλλιέργεια για τον νομό είναι η καλλιέργεια του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού είναι εναλλακτική και σύγχρονη και έχει αξιοποιηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες. Το ίδιο συμβαίνει και με την καλλιέργεια του «γκότζι μπέρι» που προώθησε ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελοκάστρου και ο οποίος υπόσχεται καλές αποδόσεις και έσοδα. Η παραγωγή λαδιού στον νομό συνεχίζει να αποτελεί προτεραιότητα, αφού κάθε χρόνο υπάρχει μεγάλη παραγωγή και οι καλλιέργειες ελαιοδέντρων αυξάνονται. Σημαντική για την περιοχή είναι και συνεργασία της περιοχής με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Στη συνεργασία αυτή κλήθηκαν να μπουν παραγωγοί που ενδιαφέρονται για τη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Η συνεργασία αυτή είναι μία εναλλακτική πρόταση σε περιόδους δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος. Σχετικά με την κτηνοτροφία αποτελεί παραδοσιακή απασχόληση των κατοίκων της περιοχής και αφορά κυρίως την προβατοτροφία και τη χοιροτροφία. Επίσης σημαντική είναι η αιγοτροφία και η βοοτροφία. Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τον νομό Αιτωλοακαρνανίας και ως κτηνοτροφικό νομό αφού εντοπίσαμε ότι και ο τομέας την κτηνοτροφίας είναι βασική συνιστώσα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του νομού. Βασική συνιστώσα, επίσης, είναι και ο τομέας της μεταποίησης του γάλακτος αφού τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης, παράγονται στις εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις του νομού. Σχετικά με τις αποζημιώσεις, παρατηρήσαμε ότι από το 2006 μέχρι το 2012 συνέχισαν να λαμβάνονται από τους δικαιούχους. Επίσης, το 2012 για πρώτη φορά η χώρα μας συμμετείχε σε πρόγραμμα επιτήρησης απωλειών στις αποικίες μελισσών έως και το καλοκαίρι του 2013, συνολικού ύψους 360.000 ευρώ. Σ' αυτό το κεφάλαιο είδαμε επίσης, την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα

σύμφωνα με την ΚΑΠ. Πιο συγκεκριμένα είδαμε τα πρώτα βήματα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής καθώς και τις επιπτώσεις της Νέας ΚΠΑ στο νομό Αιτωλοακαρνανίας και αναλύσαμε όλους τους τομείς παρέμβασης της Νέας ΚΑΠ στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Σχετικά με την εφαρμογή της Νέας ΚΑΠ στον νομό Αιτωλοακαρνανίας, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι ανακατατάξεις στον αγροτικό τομέα μετά την εφαρμογή της είναι πολλές και σημαντικές. Η οργανωμένη εκμετάλλευση και παραγωγή, η αποδέσμευση των επιδοτήσεων από την παραγωγή, τα μέτρα για τους νέους αγρότες και οι υποδομές που σχεδιάζονται σε συνδυασμό με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση του Χώρου και τη μεταποίηση και προώθηση των παραγόμενων προϊόντων, δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον για ανάπτυξη και οικονομική ευημερία στον νομό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

3.1. Συνεταιρισμοί στον γεωργικό τομέα

Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεσολογγίου-Ναυπάκτου «Η Ένωση»

Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεσολογγίου-Ναυπάκτου «Η Ένωση», υποκατάστημα Ευηνοχωρίου.

Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεσολογγίου-Ναυπάκτου «Η Ένωση», υποκατάστημα Νιοχωρίου.

Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Αγρινίου

Αγροτικός Συνεταιρισμός Ακτίου

Αγροτικός Συνεταιρισμός Κουκέλου

Αγροτικός Συνεταιρισμός Αρωματικών και Φαρμακευτικών Φυτών Αγρινίου.

Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλυβιών

Αγροτικός Συνεταιρισμός ο «Αχελώος»

Αγροτικός Συνεταιρισμός Παραγωγών Ροδιού

Αγροτικός Συνεταιρισμός Κάτω Μακρινούς

Γεωργικός Συνεταιρισμός Βόνιτσας

Γεωργικός Συνεταιρισμός Κατούνας

Γεωργικός Συνεταιρισμός Ματαράγκας

Γεωργικός Συνεταιρισμός Αιτωλικού

Γεωργικός Συνεταιρισμός Νεάπολης, Αγρινίου

Συνεταιρισμός Επεξεργασίας και Πώλησης Γεωργικών Προϊόντων Αμφιλοχίας

Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Θέρμου

3.2. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΑΥΤΩΝ

Η ΕΑΣ Αγρινίου έκλεισε συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρείας Sun Fruits. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη, που θα μπει στην αγορά με την καλλιέργεια του φυτού στέβια για την οποία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους καταναλωτές. Το μόνο αρνητικό είναι το ότι οι παραγωγοί δεν γνωρίζουν τη συγκεκριμένη καλλιέργεια για το οποίο όμως η ΕΑΣ Αγρινίου είναι προετοιμασμένη και έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιοδήποτε πρόβλημα δυσκολέψει τους παραγωγούς. Στην Αιτωλοακαρνανία θα καλλιεργηθούν, για αρχή, 1000 στρέμματα στέβιας και θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την ολοκληρωτική επεξεργασία του φυτού και την έπειτα προώθησή της σε όλη την Ευρώπη. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Νοεμβρίου 2013).

Οι αγρότες και οι εκπρόσωποι των φορέων τους χαρακτηρίζουν μεγάλη ελπίδα την καλλιέργεια πράσινου σπαραγγιού για την περιοχή τους και την τοπική τους οικονομία. Η καλλιέργεια του προϊόντος έχει καλύτερη εμπορική συμπεριφορά, ενώ απαιτεί πιο λίγα έξοδα παραγωγής και εξοπλισμού σε σχέση με το λευκό σπαράγγι που καλλιεργείται σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αγρινίου και του πρωτοβάθμιου Αγροτικού Συνεταιρισμού «Ο ΑΧΕΛΩΟΣ» κ. Θωμάς Κουτσουπιάς αναφέρει «Το πράσινο σπαράγγι αποτελεί μεγάλη ελπίδα για τον αγροτικό κόσμο, δεδομένου πως για την καλλιέργεια του τα σημάδια που είχαμε φέτος ήταν αρκετά καλά. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι είναι το μέλλον στην εν λόγω καλλιέργεια στον νόμο μας και θα έχει και πολύ καλά αποτελέσματα για τους παραγωγούς. Κι αυτό γιατί χρειάζεται πολύ λιγότερες επενδύσεις και μηχανολογικό εξοπλισμό, άρα και μικρότερες δαπάνες απ' ότι το λευκό σπαράγγι». Η σπαραγγοκαλλιέργεια στην Αιτωλοακαρνανία δεν αφήνει εισόδημα μόνο στον παράγωγο αλλά δίνει δουλεία στην παροχή, καθώς απαιτεί εργατικά χεριά για τη συγκομιδή και τη μεταποίηση. Στη συσκευασία του προϊόντος απασχολούνται 200 άτομα ενώ 800 με 1000 απασχολούνται την περίοδο της συγκομιδής. Παράλληλα τα καλλιεργούμενα

στρέμματα στην Αιτωλοακαρνανία είναι 2.500 χιλιάδες και οι αγρότες που παράγουν το προϊόν 120. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Νοεμβρίου 2013).

Η ΕΑΣ Αγρινίου προωθεί συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία για την καλλιεργητική περίοδο 2012. Στη συνεργασία αυτή η ΕΑΣ Αγρινίου καλείται να συγκεντρώσει παραγωγούς που να ενδιαφέρονται να μπουν στη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Στη συμβολαιακή γεωργία υπάρχει εγγυημένη κατωτάτη τιμή και στη προκειμένη περίπτωση αγγίζει τα 180 ευρώ τον τόνο. Με την παραλαβή του κριθαριού ο παραγωγός θα πληρώνεται τοις μετρητοίς από την ΕΑΣ Αγρινίου επί της ποσότητας που θα παραδίδει. Το ενδιαφέρον είναι ήδη σε πολύ καλό επίπεδο και αυξάνεται. Ο Γενικός Διευθυντής της ΕΑΣ Αγρινίου κ. Νίκος Καζαντζής δηλώνει ότι μπορεί να είναι μια εναλλακτική πρόταση σε περιόδους οι οποίες είναι δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος θεωρώντας ότι το κριθάρι είναι προϊόν χαμηλής εισροής σε γεωργικά εφόδια, θα άφησε στον παραγωγό περιθώρια κέρδους. (Κων/νος Χονδρός, 17 Οκτωβρίου 2012.)

«Η συμφωνία της ΕΑΣ Αγρινίου με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία για την καλλιέργεια κριθαριού δείχνει το δρόμο. Τέτοιες συμφωνίες, στη βάση πάντα της συμβολαιακής γεωργίας, είναι που πρέπει να επιδιώξουμε. Και μπορούμε να ξεκινήσουμε από τις ντόπιες μικρές, μεγάλες και πολύ μεγάλες εταιρείες. Και δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε τώρα την πυρίτιδα. Ο κάμπος κάποτε, πριν τον καπνό, ήταν γεμάτος φακές και φασόλια. Χώρια η βρώμη και το σιτάρι, τα αλλά δημητριακά που τόσο περιζήτητα είναι πια. Περιθώρια υπάρχουν πολλά. Και για πολλές καλλιέργειες. Ότι βάζουμε στο τραπέζι μας...». (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 18 Οκτωβρίου 2012).

Κερδίζουν και στα φωτοβολταϊκά όσοι εμπιστεύτηκαν την ΕΑΣ Αγρινίου. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι πιο δυνατή, ενωμένοι αγρότες νίκησαν τις συντεχνίες, τα κατεστημένα συμφέροντα και τους πολιτικούς τυχοδιωκτισμούς. Μαζί με την ΠΑΣΕΓΕΣ, η ΕΑΣ Αγρινίου έπεισε εν τέλει την κυβέρνηση που με τον νόμο 3851 έδωσε προτεραιότητα στους αγρότες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μέχρι 100 κιλοβάτ. Η επιλογή να εγκαταστήσουν πολλοί αγρότες φωτοβολταϊκά, φέρνει έσοδα 43.000.000 το χρόνο στην Αιτωλοακαρνανία, τα 38.000.000 από αυτά μέσω της ΕΑΣ Αγρινίου. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Φεβρουαρίου 2011).

Μετά την «αποσύνθεση» των καπνοκαλλιεργειών «γεννηθήκαν» νέες, σύγχρονες και δυναμικές καλλιέργειες στον νομό όπως αυτή του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού μπορεί να είναι εναλλακτική και σύγχρονη και να έχει επιπλέον αξιολογηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες, αλλά ο συνεταιρισμός παραγωγών ροδιού Αιτωλοακαρνανίας συστάθηκε και παλεύει μόνος του χωρίς καμία υποστήριξη και με κεφάλαια από τους ίδιους τους παραγωγούς. Ο συνεταιρισμός συνεργάζεται με παραγωγούς της Βόρειας Ελλάδας που έχουν συνάψει συμφωνίες για εξαγωγές και έχουν ήδη διαμορφωμένες αγορές και εντός Ελλάδας. Ο συνεταιρισμός Αιτωλοακαρνανίας παράγει πιστοποιημένα καθαρά ρόδια και ασχολείται με την ποικιλία “wonderful”. Οι ιδιαιτερότητες και οι δυσκολίες στην παραγωγή ροδιού είναι πολλές. Το εγχείρημα αυτό όμως δίνει ζωή στις αγροτικές εκτάσεις και κρατάει τις νέες γενιές στην ύπαιθρο. (Κωνσταντίνος Χονδρός, 15 Μαρτίου 2011).

Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελόκαστρου εξετάζει την εναλλακτική καλλιέργεια με το «γκότζι-μπέρι», με τεράστιο το ενδιαφέρον από τους παραγωγούς. Πρόκειται για φρούτο, το οποίο αποκαλούν ως «μούρο της ευτυχίας» καθώς η κατανάλωση του είναι ευεργετική για τον ανθρώπινο οργανισμό. Ο Συνεταιρισμός εστιάζει στο άγνωστο γκότζι-μπέρι, ακριβώς γιατί είναι άγνωστο στο κοινό, ταυτόχρονα όμως υπόσχεται καλές αποδόσεις και έσοδα. (Φώτης Μπερίκος, 22 Ιουνίου 2011).

Δόθηκε bonus 1.600.000 ευρώ για τους πιστοποιημένους ελαιοπαραγωγούς της ΕΑΣ Αγρινίου για την καλλιεργητική περίοδο 2007-2008. «Πρόσφατα σε 5.500 πιστοποιημένους ελαιοκαλλιεργητές της ΕΑΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ για την περίοδο 2006-2007 (1^η περίοδο εφαρμογής Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης), καταβλήθηκε πρόσθετη στρεμματική ενίσχυση ύψους 1.600.000 ευρώ ως Ποιοτικό Παρακράτημα για το ελαιόλαδο (άρθρο 69 του Καν. ΕΚ1782/03). Σε όσους δε ελαιοπαραγωγούς πιστοποιήθηκαν, κατά την περίοδο 2007/2008, θα χορηγηθεί αντίστοιχα ποιοτικό παρακράτημα, μέχρι τις 30/06/09, όπως προβλέπεται στον ανωτέρω Κοινοτικό Κανονισμό, το ύψος του οποίου θα προκύψει μετά την ολοκλήρωση των σχετικών ελέγχων από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.». (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Ιουνίου 2008).

Αντιδρά ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αργινίου κ. Θωμάς Κουτσοπιιάς στις τελικές τιμές που αποφασίστηκαν από το Υπουργείο για επιστροφή φόρων στο πετρέλαιο, τη φυτική και ζωική παραγωγή. Τα ποσά είναι εξευτελιστικά σε σύγκριση με τις πραγματικές δαπάνες των αγροτών για την αγορά πετρελαίου ενώ εξαιρούνται χωρίς λόγο οι χοιροτρόφοι και οι πτηνοτρόφοι και οι δικαιούχοι αγρότες που τους προσδιορίστηκε το ποσό κάτω των 20 ευρώ. Σε μια περίοδο όπου ο αγροτικός τομέας περνάει κρίση και το κόστος παραγωγής να αυξάνεται τραγικά, ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αργινίου ζητά από την κυβέρνηση να σταματήσει να εφαρμόζει αυτού του είδους την πολιτική, μια πολιτική αντιαγροτική που το μόνο που θα καταφέρει θα είναι ο ξεσηκωμός και η αντίδραση του αγροτικού κόσμου. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 4 Φεβρουαρίου 2010).

Η Αιτωλοακαρνανία υποτίθεται, ότι θα γινόταν ο νομός πρότυπο στην «πράσινη ανάπτυξη» με την δημιουργία αγροτικών φωτοβολταϊκών. Μόνο στην ΕΑΣ Αργινίου υπήρχαν πάνω από 770 αιτήσεις από τις οποίες οι 440 ήταν από πρώην καπνοπαραγωγούς καταφέροντας έτσι να κατακτήσει την πρώτη θέση πανελλαδικά. Κανείς όμως δεν περίμενε ότι θα εγκρίνονταν όλες οι αιτήσεις εκτός της Αιτωλοακαρνανίας. Και η δικαιολογία που δόθηκε; Ότι στο νομό δεν υπάρχει η σχετική δυνατότητα του δικτύου και χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση. Την ίδια στιγμή και ενώ σε άλλες περιοχές οι αιτήσεις των αγροτών για φωτοβολταϊκά εγκρίθηκαν, στην Αιτωλοακαρνανία προωθούνται τα σχέδια ιδιωτών για τη δημιουργία δύο τεράστιων σε ισχύ φωτοβολταϊκών πάρκων που θα έχουν ισχύ ίση με όλα τα αγροτικά μαζί. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε την αντίδραση του κ. Μακρυπίδη και του προέδρου της ΕΑΣ Αργινίου, κ. Κουτσοπιιάς, όπου υποστηρίζουν ότι θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί όλες οι αιτήσεις και ειδικά σε έναν νομό όπως η Αιτωλοακαρνανία, που οι νέες καλλιέργειες είναι ανύπαρκτες και ταυτόχρονα η ΔΕΗ εκμεταλλεύεται τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια χωρίς να έχει αποδώσει τα οφειλόμενα αντισταθμιστικά. Ο κ. Μακρυπίδης και ο κ. Κουτσοπιιάς ζήτησαν από τον Διοικητή της ΔΕΗ, κ. Ζερβό, να βοηθήσει ώστε να εγκριθούν όλες οι αιτήσεις ως ένδειξη αντισταθμιστικού οφέλους από τη στιγμή που η εταιρία εκμεταλλεύεται τα τρία Υδροηλεκτρικά Εργοστάσια των Κρεμαστών, του Καστρακίου και Στράτου και πριν να είναι αργά αφού έχει χαθεί ήδη πολύτιμος χρόνος. Επίσης, ο πρόεδρος της

ΕΑΣ Αγρινίου έκανε κάποιες προτάσεις που θα είναι ευνοϊκές για τους αγρότες όπως για παράδειγμα, όλες οι συμβάσεις να υπογραφούν με την τιμή των 0,44€/KWh, να γίνει ακριβής μελέτη για την χωρητικότητα του δικτύου της ΔΕΗ στο νομό και να γίνει άμεσα η αναβάθμιση του προκειμένου να καλύπτει όλες τις αιτήσεις των αγροτών. Το θετικό είναι ότι η Διοίκηση της ΔΕΗ έδειξε κατανόηση και υποσχέθηκε ότι θα συμβάλλει ώστε να εγκριθούν όλες οι αιτήσεις των αγροτών και το όνειρο της «πράσινης ανάπτυξης» να γίνει πραγματικότητα. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 11 Ιανουαρίου 2011).

Μηδαμινή είναι η ζήτηση της πράσινης χονδροελιάς Αγρινίου απ' τους μεγάλους εμπόρους, οι οποίοι έχουν στραφεί στη Χαλκιδική, που η ελιά της έχει αναγνωριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης και με τις εξαγωγές της έχει καταφέρει να κερδίσει το στοίχημα αφού πλέον οι έμποροι προτιμούν τη μεγάλη ελιά της. Στην Αιτωλοακαρνανία, απ' την άλλη, η συγκομιδή ξεκίνησε νωρίτερα από κάθε άλλη χρονιά προκειμένου οι παραγωγοί να διασφαλίσουν τα χρήματα που θα χρειαστούν για τα έξοδά της αλλά και για τις πληρωμές στα ελαιοτριβεία παρ' όλο που ξέρουν ότι με αυτή τη κίνηση θα ζημιωθούν. Οι παραγωγοί πουλάνε με ανοιχτή τιμή, χωρίς δηλαδή να ξέρουν το ποσό που θα λάβουν αφού γνωρίζουν καλά ότι ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και δεν έχουν άλλη επιλογή. Φυσικό και επόμενο είναι ότι η τιμές θα είναι μειωμένες για την πράσινη και την μαύρη ελιά πράγμα που θα οδηγήσει τους παραγωγούς στην ελαιοποίηση. Τα προβλήματα αυτά όμως θα εξακολουθούν να υπάρχουν όσο η κονσερβοελιά Αγρινίου δεν καθιερώνεται ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης ή ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης για να αποκτήσει προστιθέμενη αξία. Η ΕΑΣ Αγρινίου έχει κάνει αλλεπάλληλες προσπάθειες για την αναγνώριση της κονσερβοελιάς όμως δεν έχει βρει την κατάλληλη πολιτική υποστήριξη που της αρμόζει. Παρ' όλα αυτά η Ένωση Αγρινίου θα συνεχίσει να αγωνίζεται έως ότου το Αγρίνιο και οι παραγωγοί αποκτήσουν αυτό που δικαιούνται. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2012).

Για την προώθηση της ποιοτικής γεωργίας στο νομό Αιτωλοακαρνανίας συζήτησε ο βουλευτής του νομού, Γιώργος Βαρεμένος, σε συνάντηση που είχε με τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Τσαυτάρη. Ο βουλευτής έκανε λόγο για προϊόντα πιστοποιημένα και με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, εφ' όσον

πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές, φέρνοντας σαν παράδειγμα την στρογγυλή ελιά Αγρινίου και την ελιά Καλαμών που καλλιεργείται στο νομό. Όσον αφορά την ελιά Καλαμών, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεσολογγίου – Ναυπακτίας και επιχειρήσεις έχουν ζητήσει την επέκταση της γεωγραφικής ζώνης Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης όμως, όπως δήλωσε και ο υπουργός, θεωρείται δύσκολο να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα τέτοιο αίτημα. Οι ενωσιακοί κανονισμοί απαιτούν ομοιογένεια της γεωγραφικής ζώνης ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος που καθορίζουν την ιδιαίτερη ποιότητα του προϊόντος πράγμα που δεν είναι εύκολο να ισχύσει για την Αιτωλοακαρνανία λόγω του κλίματος και του εδάφους της. Ο βουλευτής ζήτησε επίσης από τον περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας να τον πληροφορήσει σχετικά με την υπόσχεση που είχε δώσει στους αγρότες για τη δημιουργία πρότυπων αγροκτημάτων εκπαιδευοντάς τους παράλληλα σε νέες καλλιέργειες και μεθόδους. Δεν έχουν όμως εξασφαλισθεί οι απαραίτητοι πόροι οπότε το πρόγραμμα δεν θα εφαρμοστεί προς το παρόν, τουλάχιστον και το μόνο που μένει είναι να περιμένουν έως ότου γίνουν οι απαραίτητες κινήσεις. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2013).

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, είδαμε ότι δημιουργούνται μεγάλες προοπτικές στον αγροτικό τομέα στον νομό Αιτωλοακαρνανίας. Παρατηρήσαμε, όμως, πως οι προοπτικές αυτές δημιουργήθηκαν χάρη στη μεγάλη συμβολή των αγροτικών συνεταιρισμών και των Ενώσεών τους, που προσπάθησαν να δημιουργήσουν τις σωστές υποδομές και να αδράξουν κάθε νέα ευκαιρία για την καλή εξέλιξη του αγροτικού τομέα στον νομό.

Πιο συγκεκριμένα, η συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρίας Sun Fruits, ήταν έργο της ΕΑΣ Αγρινίου, η οποία είναι και η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα μπει στην αγορά με την καλλιέργεια του φυτού στέβια.

Η καλλιέργεια του πράσινου σπαραγγιού, επίσης, εμφανίζεται σαν μια μεγάλη προοπτική για την τοπική κοινωνία, αφού, απαιτεί πολλά εργατικά χέρια για τη

συγκομιδή και τη μεταποίησή του. Και αυτή η καλλιέργεια, όμως, είναι μια πρωτοβουλία του πρωτοβάθμιου αγροτικού συνεταιρισμού «ο Αχελώος».

Επίσης, η ΕΑΣ Αργινίου ήταν αυτή που προώθησε τη συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι, ερχόμενη σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Το ίδιο συνέβη και με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αγρότες, αφού η ΕΑΣ Αργινίου σε συνεργασία με την ΠΑΣΕΓΕΣ ήταν αυτή που έπεισε εν τέλει τη κυβέρνηση ώστε με τον νόμο 3851 να δοθεί προτεραιότητα στους αγρότες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μέχρι 100 κιλοβάτ.

Η σύγχρονη και δυναμική καλλιέργεια του ροδιού στον νομό οφείλεται στον Συνεταιρισμό Παραγωγών Ροδιού Αιτωλοακαρνανίας, ο οποίος συστάθηκε και παλεύει μόνος του χωρίς καμία υποστήριξη και με κεφάλαια από τους ίδιους τους παραγωγούς για να καταφέρει να φτάσει την παραγωγή πιστοποιημένων, καθαρών ροδιών στο επίπεδο της εξαγωγής του προϊόντος στο εξωτερικό.

Το «γκότζι-μπέρι», είναι επίτευγμα του Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγγελόκαστρου, ο οποίος εστίασε στο άγνωστο γκότζι-μπέρι, ακριβώς γιατί μέχρι πρόσφατα ήταν άγνωστο στο κοινό αλλά ταυτόχρονα κρίθηκε ότι θα έχει καλές αποδόσεις σε έσοδα.

Επίσης, είδαμε την ΕΑΣ Αργινίου να κάνει αλληπάλληλες προσπάθειες για την αναγνώριση της κονσερβοελιάς και τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Μεσολογγίου-Ναυπακτίας «Η Ένωση», να ζητά την επέκταση της γεωγραφικής ζώνης Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης για την ελιά καλαμών.

Μπορούμε εύκολα, λοιπόν, να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί του νομού και οι Ενώσεις τους, δραστηριοποιούνται έντονα στα αγροτικά ζητήματα της περιοχής και μάλιστα προσπαθούν και δημιουργούν τις καλύτερες προοπτικές για την καλή οικονομία του νομού, κλείνοντας σπουδαίες συμφωνίες και δημιουργώντας παράλληλα τις κατάλληλες συνθήκες για τα νέα βήματα των αγροτών.

3.2.1. Νόμος 4015/2011

Η λειτουργία των Αγροτικών Συνεταιρισμών ρυθμίζονταν από το νόμο 2810/2000 μέχρις ότου ήρθε καινούργια τροπολογία που ψηφίστηκε το 2011 με το νόμο 4015. Σύμφωνα με το νόμο 4015/2011 καταργήθηκε ο δεύτερος και τρίτος βαθμός συνεταιριστικής οργάνωσης και μετατράπηκαν σε πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Παράλληλα, ξεκίνησαν συγχωνεύσεις αγροτικών συνεταιρισμών και ουσιαστική αδρανοποίηση μεγάλου αριθμού ανενεργών. Επίσης, δρομολογήθηκε η δραστική διευθέτηση των συνεταιριστικών χρεών μέσω σχεδίων αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης. Η ΠΑΣΕΓΕΣ είναι το κεντρικό συντονιστικό όργανο των αγροτικών συνεταιρισμών και η διοίκηση της (διοικητικό συμβούλιο και γενική συνέλευση) πρέπει να εκλέγεται από πανελλήνιο συνέδριο αντιπροσώπων που προκύπτουν με άμεση και καθολική ψηφοφορία μεταξύ των συνεταιριστών όλης της Χώρας. Η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση (ΔΣΕ) που ιδρύθηκε το 1895, ορίζει τις Αρχές που πρέπει να ακολουθούν οι συνεταιρισμοί σε παγκόσμια κλίμακα. Αυτές οι αρχές, αποτελούν τους νομικούς κανόνες των διαφόρων συνεταιριστικών νομοθεσιών.

Ο νόμος που ψηφίστηκε δημιούργησε πολλές αντιδράσεις αφού υποχρεώνει τους συνεταιρισμούς να μετατραπούν σε πρωτοβάθμιους ή να γίνουν ανώνυμες εταιρίες. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, κάθε μέλος πρέπει να δίνει το 80% της παραγωγής του ειδάλλως θα διαγράφεται ενώ παράλληλα θα υπάρχει και η εποπτική αρχή που θα ελέγχει την τήρηση αυτού του νόμου, η οποία έχει το δικαίωμα να καταστήσει το υπουργείο ικανό να διαλύσει τον συνεταιρισμό αν δεν τηρεί αυτά που προβλέπει ο νόμος. Επίσης ο νόμος προβλέπει ότι στο ενδεχόμενο κατάργησης ενός συνεταιρισμού, η περιουσία του θα χρησιμοποιηθεί για το κοινωνικό σύνολο. Σύμφωνα με τα λεγόμενα της κυβέρνησης στόχος αυτού του νόμου είναι να σταματήσουν να λειτουργούν οι συνεταιρισμοί που είναι ανενεργοί και να δοθεί η δυνατότητα στις περιουσίες που είναι ανεκμετάλλευτες να αξιοποιηθούν και στους αγρότες που δεν συμμετέχουν να συμμετάσχουν. Ταυτόχρονα προβλέπεται η δημιουργία υποστηρικτικών οργανισμών όπως είναι η συμβολαιακή γεωργία, τα δημοπρατήρια, ώστε να ασκηθούν δημόσιες πολιτικές με κίνητρα και να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο πλέγμα αγροτικών, συνεταιριστικών οργανώσεων και ομάδων παραγωγών κατευθυνόμενες προς αυτή την παραγωγή.

Όσον αφορά το νομό Αιτωλοακαρνανίας και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς όπου βασίζεται η πτυχιακή μας εργασία, δεν φαίνεται να ανησυχούν με την ψήφιση του νέου νόμου και την μετατροπή τους σε πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Τα τελευταία χρόνια οι συνεταιρισμοί του νομού έχουν αποκτήσει μια πραγματική παραγωγική βάση και με τον νόμο 4015/2011 τους δίνεται η ευκαιρία να δημιουργήσουν μια νέα βάση των ομάδων παραγωγών δικαιοδοσίας και να απαλλαγούν από τα ανενεργά μέλη δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση στις δραστηριότητες παρέμβασης της τοπικής αγοράς, που περιλαμβάνουν από εκκοκκιστήριο βάμβακος και βιομηχανία ζωοτροφών μέχρι καταστήματα γεωργικών εφοδίων. Ενώ σύντομα θα θέσουν σε λειτουργία τη λειτουργία γάλακτος ΑΜΦΙΓΑΛ σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις του νομού.

Ύστερα όμως και από προσωπική μας έρευνα στην ΕΑΣ Μεσολογγίου-Ναυπακτίας φαίνεται ότι ο νόμος 4015 διατάραξε τις σχέσεις του συνεταιρισμού με τους υπόλοιπους συνεταιρισμούς οι οποίοι αν και προμηθεύονταν προϊόντα από την ΕΑΣ Μεσολογγίου από ένα σημείο και μετά δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του νόμου με αποτέλεσμα πολλοί συνεταιρισμοί να σταματήσουν τις δραστηριότητες τους και να κλείσουν.

Πρόβλημα προκάλεσε και η ασάφεια του νόμου όπου απέτρεψε πολλούς ανθρώπους να συμμετάσχουν στους συνεταιρισμούς αλλά και η απότομη αλλαγή στη μετατροπή τους σε Πρωτοβάθμιους καθώς κρίνεται ότι θα έπρεπε να αφεθεί ένα χρονικό διάστημα προσαρμογής.

Πολλοί συνεταιρισμοί είχαν ατονήσει και λειτουργούσαν χωρίς να έχουν κάποια δραστηριότητα. Ενώ ταυτόχρονα οι συνθήκες και οι απαιτήσεις αυξήθηκαν με αποτέλεσμα ένας μικρός συνεταιρισμός να μην μπορεί να ανταπεξέλθει. Η αλλαγή αυτή έγινε αναγκαστικά έτσι ώστε να δημιουργηθούν ισχυροί συνεταιρισμοί, με πολλά και ενεργά μέλη, που να λειτουργούν σαν κανονικές επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και όχι κρατικοδίικα. Αυτό φαίνεται και από την κατάργηση του αφορολόγητου των συνεταιρισμών όπου θεσπίστηκε η φορολόγηση των καθαρών κερδών με 13%.

Όσον αφορά την Ένωση Μεσολογγίου, σήμερα έχει 70 άτομα μέλη και σιγά-σιγά εντάσσονται και άλλα μέλη. Η μετατροπή αυτή αρχικά σίγουρα τους δημιούργησε προβλήματα ως προς τον τρόπο διαχείρισης του συνεταιρισμού αλλά πλέον λειτουργεί κανονικά και με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούσε κα πριν την θέσπιση του νόμου 4015. Σε γενικές γραμμές δεν έχει αλλάξει κάτι ως προς τον τρόπο λειτουργίας του.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ψήφιση του νόμου 4015 παρά τα προβλήματα και τις αντιδράσεις που επέφερε στην αρχή έχει θετικά αποτελέσματα αφού στόχος του είναι η δημιουργία ισχυρών επιχειρήσεων με συνεταιριστικό χαρακτήρα όπου θα μπορούν να έχουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία της χώρας και να συμμετέχουν με τους φόρους στα έσοδα των προϋπολογισμών.

3.3. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σύμφωνα με την αρθρογραφία μας , παρατηρούμε, έντονη αγροτική δραστηριοποίηση στα αγροτικά θέματα του νομού. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας και σε περίοδο μεγάλης οικονομικής κρίσης ο αγρότης προσπαθεί να εκμεταλλευτεί όλες τις προτάσεις της αγοράς και να εκμεταλλευτεί τις εναλλακτικές προτάσεις παράγωγης . Πιο συγκεκριμένα, είδαμε να προωθείται η συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία, γεγονός που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αγροτική οικονομία της περιοχής. Επίσης η ΕΑΣ Αγρινίου δραστηριοποιήθηκε έντονα και στο θέμα των φωτοβολταϊκών, που με την έντονη στάση της κατάφερε να πείσει την ΠΑΣΕΓΕΣ και στην συνέχεια την κυβέρνηση, που με τον νόμο 3851 έδωσε προτεραιότητα στους αγρότες να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά μέχρι 100 κιλοβάτ γεγονός που φέρνει έσοδα 43 εκατομμυρίων το χρόνο στην Αιτ/νία, τα 38 από αυτά μέσω της ΕΑΣ Αγρινίου. Σημαντική ήταν η συμβολή της και στην καλλιέργεια του φυτού στέβια αφού δεν σταμάτησε τις παροτρύνσεις για δημιουργία μονάδας μεταποίησης του φυτού στην περιοχή του Αγρινίου και δημιούργησε μεγάλες προοπτικές με την συνεργασίας της με τη «Eurostevia» και την μητρική «sun fruits». Μία ακόμα αξιοσημείωτη προσπάθεια είναι το επενδυτικό σχέδιο της ΕΑΣ Αγρινίου για την δημιουργία μονάδας επεξεργασίας και τυποποίησης γάλακτος με την ονομασία

Αμφιγάλ Α.Ε. στον Δήμο Αμφιλοχίας. Μαζί με όλα τα παραπάνω, καθώς και με την καθημερινές υπηρεσίες που προσφέρει στον αγρότη σχετικά με την διαχείριση των επιδοτήσεων και των αποζημιώσεων, συμπεραίνουμε, πως η δράση της είναι πραγματική και ουσιαστική αφού το ενδιαφέρον της είναι πάντα στις ανάγκες του αγρότη και σαν στόχο της έχει να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την καλύτερη αγροτοοικονομική εξέλιξη του νομού. Παρακάτω ακολουθούν δημοσιευμένα άρθρα που δείχνουν τις προοπτικές που εμφανίζονται στον αγροτικό τομέα του νομού.

Η ΕΑΣ Αγρινίου έκλεισε συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρείας Sun Fruits. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη, που θα μπει στην αγορά με την καλλιέργεια του φυτού στέβια για την οποία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους καταναλωτές. Το μόνο αρνητικό είναι το ότι οι παραγωγοί δεν γνωρίζουν τη συγκεκριμένη καλλιέργεια για το οποίο όμως η ΕΑΣ Αγρινίου είναι προετοιμασμένη και έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιοδήποτε πρόβλημα δυσκολέψει τους παραγωγούς. Στην Αιτωλοακαρνανία θα καλλιεργηθούν, για αρχή, 1000 στρέμματα στέβιας και θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την ολοκληρωτική επεξεργασία του φυτού και την έπειτα προώθησή της σε όλη την Ευρώπη. Επειδή το κόστος της καλλιέργειας του φυτού είναι μεγάλο λόγω του ότι έρχεται από την Ινδία, αναμένεται να δημιουργηθούν φυτώρια στην Αιτωλοακαρνανία προκειμένου να μειωθούν τα έξοδα. Επίσης από το 2014 το φυτό θα είναι επιλέξιμη ενέργεια οπότε και θα δηλώνεται στο ΟΣΔΕ ενώ από το 2015 θα μπορεί να αναθεωρείται από την ΚΑΠ. Εφ' όσον θα είναι και πλέον επίσημη καλλιέργεια της χώρας, η στέβια θα ενταχθεί στον ΕΛΓΑ όπου και θα έχει τις ανάλογες αποζημιώσεις στο ενδεχόμενο κάποιας ζημιάς διασφαλίζοντας ταυτόχρονα και τον παραγωγό. Το φυτό στέβια προέρχεται από την Λατινική Αμερική και είναι ένα θαμνώδες φυτό που περιέχει την γλυκαντική ουσία «στεβιόζη», η οποία είναι πιο γλυκιά από τη ζάχαρη και χρησιμοποιείται σαν υποκατάστατό της. Σαν φυτό έχει πολλά πλεονεκτήματα καθώς έχει πολύ λίγες θερμίδες, δεν περιέχει υδατάνθρακες και θεωρείται ιδανική για όσους έχουν προβλήματα υγείας και τους απαγορεύεται η κατανάλωση ζάχαρης μειώνοντας έτσι τα άτομα που έχουν πρόβλημα παχυσαρκίας. Η Ένωση Αγρινίου

προτού αποφασίσει να δεσμευτεί είχε κάνει την απαραίτητη έρευνα μέσα από πειράματα όπου και αναγνώρισε τα οφέλη του φυτού αλλά και τα κέρδη που θα μπορούσε να επιφέρει στο νομό. Η καλλιέργειά του θα μπορέσει να αντικαταστήσει επάξια τον καπνό δίνοντας έτσι στους αγρότες τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τα χωράφια τους. Τα χαρακτηριστικά του φυτού ταιριάζουν απόλυτα στο έδαφος και τις κλιματολογικές συνθήκες του νομού και είναι ανθεκτικό τόσο στην έλλειψη ποτίσματος όσο και στο υπερβολικό πότισμα. Η ΕΑΣ Αγρινίου εμφανίζεται πάρα πολύ αισιόδοξη για το μέλλον του νομού αφού ανοίγει μια νέα σελίδα τόσο για τους αγρότες όσο και για τον ίδιο το νομό ευελπιστώντας ότι θα αποτελέσει κομβικό σημείο παραγωγής, επεξεργασίας και διακίνησης της στέβια. Στόχος της Αιτωλοακαρνανίας είναι να γίνει γνωστή σε όλη την Ευρώπη όπως ήταν κάποτε για τον καπνό. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 23 Δεκεμβρίου 2013).

Οι αγρότες και οι εκπρόσωποι των φορέων τους χαρακτηρίζουν μεγάλη ελπίδα την καλλιέργεια πράσινου σπαραγγιού για την περιοχή τους και την τοπική τους οικονομία. Η καλλιέργεια του προϊόντος έχει καλύτερη εμπορική συμπεριφορά, ενώ απαιτεί πιο λίγα έξοδα παραγωγής και εξοπλισμού σε σχέση με το λευκό σπαράγγι που καλλιεργείται σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αγρινίου και του πρωτοβάθμιου Αγροτικού Συνεταιρισμού «Ο ΑΧΕΛΩΟΣ» κ. Θωμάς Κουτσουπιάς αναφέρει «Το πράσινο σπαράγγι αποτελεί μεγάλη ελπίδα για τον αγροτικό κόσμο, δεδομένου πως για την καλλιέργεια του τα σημάδια που είχαμε φέτος ήταν αρκετά καλά. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι είναι το μέλλον στην εν λόγω καλλιέργεια στον νόμο μας και θα έχει και πολύ καλά αποτελέσματα για τους παραγωγούς. Κι αυτό γιατί χρειάζεται πολύ λιγότερες επενδύσεις και μηχανολογικό εξοπλισμό, άρα και μικρότερες δαπάνες απ' ότι το λευκό σπαράγγι». Η σπαραγγοκαλλιέργεια στην Αιτωλοακαρνανία δεν αφήνει εισόδημα μόνο στον παράγωγο αλλά δίνει δουλεία στην παροχή, καθώς απαιτεί εργατικά χεριά για τη συγκομιδή και τη μεταποίηση. Στη συσκευασία του προϊόντος απασχολούνται 200 άτομα ενώ 800 με 1000 απασχολούνται την περίοδο της συγκομιδής. Παράλληλα τα καλλιεργούμενα στρέμματα στην Αιτωλοακαρνανία είναι 2.500 χιλιάδες και οι αγρότες που παράγουν το προϊόν 120. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Νοεμβρίου 2013).

Η ΕΑΣ Αργινίου προωθεί συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία για την καλλιεργητική περίοδο 2012. Στη συνεργασία αυτή η ΕΑΣ Αργινίου καλείται να συγκεντρώσει παραγωγούς που να ενδιαφέρονται να μπουν στη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Στη συμβολαιακή γεωργία υπάρχει εγγυημένη κατωτάτη τιμή και στη προκειμένη περίπτωση αγγίζει τα 180 ευρώ τον τόνο. Με την παραλαβή του κριθαριού ο παραγωγός θα πληρώνεται τοις μετρητοίς από την ΕΑΣ Αργινίου επί της ποσότητας που θα παραδίδει. Το ενδιαφέρον είναι ήδη σε πολύ καλό επίπεδο και αυξάνεται. Ο Γενικός Διευθυντής της ΕΑΣ Αργινίου κ. Νίκος Καζαντζής δηλώνει ότι μπορεί να είναι μια εναλλακτική πρόταση σε περιόδους οι οποίες είναι δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος θεωρώντας ότι το κριθάρι είναι προϊόν χαμηλής εισροής σε γεωργικά εφόδια, θα άφησε στον παραγωγό περιθώρια κέρδους. (Κων/νος Χονδρός, 17 Οκτωβρίου 2012).

Μετά την «αποσύνθεση» των καπνοκαλλιεργειών «γεννηθήκαν» νέες, σύγχρονες και δυναμικές καλλιέργειες στον νομό όπως αυτή του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού μπορεί να είναι εναλλακτική και σύγχρονη και να έχει επιπλέον αξιολογηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες, αλλά ο συνεταιρισμός παραγωγών ροδιού Αιτωλοακαρνανίας συστάθηκε και παλεύει μόνος του χωρίς καμία υποστήριξη και με κεφάλαια από τους ίδιους τους παραγωγούς. Ο συνεταιρισμός συνεργάζεται με παραγωγούς της Βόρειας Ελλάδας που έχουν συνάψει συμφωνίες για εξαγωγές και έχουν ήδη διαμορφωμένες αγορές και εντός Ελλάδας. Ο συνεταιρισμός Αιτωλοακαρνανίας παράγει πιστοποιημένα καθαρά ρόδια και ασχολείται με την ποικιλία “wonderful”. Οι ιδιαιτερότητες και οι δυσκολίες στην παραγωγή ροδιού είναι πολλές. Το εγχείρημα αυτό όμως δίνει ζωή στις αγροτικές εκτάσεις και κρατάει τις νέες γενιές στην ύπαιθρο. (Κωνσταντίνος Χονδρός, 15 Μαρτίου 2011).

Η κατάργηση της μονοκαλλιέργειας του καπνού στην Αιτωλοακαρνανία σήμανε και την απόλυτα καθοδική πορεία της τοπικής οικονομίας. Οι συνέπειες υπήρξαν ολέθριες για το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας, αφού στο νομό ο καπνός τροφοδοτούσε όλους τους υπόλοιπους κλάδους. Τώρα, ο καπνός υπόσχεται να δώσει ξανά καλό και εγγυημένο εισόδημα, με τη συμβολαιακή γεωργία. Συμφώνα με τη σχετική εγκύκλιο που το υπουργείο έχει αποστείλει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, δεν

χρειάζεται κάνεις να έχει η να εκδώσει άδεια για να παράγει καπνό, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Δεν υπάρχει επιδότηση πλέον, ούτε κάτι επιπρόσθετο, όποιος όμως δουλέψει και παράγει θα αμοιφθεί. Στην Αιτωλοακαρνανία δραστηριοποιούνται έντονα οι εταιρείες «Μιχαηλίδης» και «Γλεούδης». Οι αγρότες που θα επιστρέψουν στην παραγωγή, θα υπογράψουν συμβόλαιο που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τους. Θα ξέρουν από πριν τι ποσότητες θα παράγουν και σε ποια ακριβώς τιμή θα πουλήσουν. Θα έχουν δε τη πλήρη υποστήριξη σε όλη τη διαδικασία, από τη παροχή του σπόρου μέχρι το τελικό στάδιο της συγκομιδής. Το νέο μοντέλο αυτής της συμβολαιακής καλλιέργειας, εγγυάται ένα πολύ καλό εισόδημα. (Φώτης Μπερίκος, 18 Απριλίου 2011).

Σε εφαρμογή θα τεθεί το επενδυτικό πρόγραμμα της ΕΑΣ Αγρινίου για τη δημιουργία μονάδας επεξεργασίας και τυποποίησης γάλακτος στο νομό Αιτωλοακαρνανίας με την ονομασία Αμφιγάλ Α.Ε. έπειτα από υπογραφή του υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, Κ. Σκανδαλίδη. Η ιδέα αυτού του εγχειρήματος ξεκίνησε το 2004 όπου το ενδιαφέρον των παραγωγών για την κτηνοτροφία ήταν μεγάλο και απαρτιζόταν από ένα τεράστιο κτηνοτροφικό δυναμικό με πάνω από 1,1 εκατομμύρια αιγοπρόβατα. Το 40-50% όμως της συνολικής παραγωγής γάλακτος μεταποιούνταν σε μακρινούς νομούς με αποτέλεσμα οι κτηνοτρόφοι να έχαναν την προστιθέμενη αξία του προϊόντος που παρήγαγαν πράγμα που έκρινε αναγκαία την δημιουργία μονάδας επεξεργασίας και τυποποίησης του γάλακτος στο νομό. Το εργοστάσιο θα τεθεί σε λειτουργία το φθινόπωρο του 2013, ενώ οι εργασίες έχουν ήδη ξεκινήσει, στο Δήμο Κεχρινιάς στην Αμφιλοχία ευελπιστώντας ότι θα συμβάλλει στην ανανέωση και στην πρόοδο του νομού και ιδιαίτερα στον τομέα της κτηνοτροφίας. Η εταιρία χαρακτηρίζεται ως «πολυμετοχική» καθώς το 51% ανήκει στην ΕΑΣ Αγρινίου, ενώ το άλλο 49% μοιράζεται στις άλλες Ενώσεις του νομού και σε αρκετούς δήμους. Η ΑΜΦΙΓΑΛ θα κατασκευαστεί σ' ένα οικόπεδο 25 στρεμμάτων από τα οποία τα 5 στρέμματα θα αξιοποιηθούν για τις παραγωγικές εγκαταστάσεις, ενώ ο τελευταίος τεχνολογίας μηχανολογικός εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί θα επεξεργάζεται 40-50 τόνους αιγοπρόβειου και 10 τόνους αγελαδινού γάλακτος το οκτάωρο. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα που θα παράγει η μονάδα θα είναι στην αρχή είναι, φρέσκο αγελαδινό γάλα και κατσικίσιο ενώ στην

συνέχεια θα παράγει φέτα, τυριά και γιαούρτι τα οποία θα διατεθούν στην τοπική αγορά σαν πρώτη φάση. Σκοπός της ΕΑΣ Αγρινίου είναι να εξαχθούν τα προϊόντα εκτός των ορίων του νομού συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην αναγνώριση και στην ανάπτυξη της οικονομίας της Αιτωλοακαρνανίας. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιανουαρίου 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Όπως αναφέραμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι δραστηριότητες των αγροτών της Αιτωλοακαρνανίας είναι πάρα πολλές και με τη συμβολή φυσικά των αγροτικών συνεταιρισμών του νομού επεκτείνονται όλο και περισσότερο κάνοντας έτσι το βιοτικό τους επίπεδο καλύτερο κατορθώνοντας ταυτόχρονα να ενισχύσουν την οικονομία του νομού. Είναι φυσικό λοιπόν, οι αγρότες να έχουν και αυτοί κάποια αιτήματα όσον αφορά τον κλάδο τους αλλά και στον τρόπο που αντιμετωπίζονται από την κοινωνία και το κράτος γενικότερα. Έχουμε δει όμως πολλές φορές ότι κάποια από τα αιτήματα αυτά δεν πραγματοποιούνται με αποτέλεσμα να οδηγούν τους αγρότες στο δρόμο διεκδικώντας τα μέσω των κινητοποιήσεων ευελπιστώντας πως κάποια στιγμή θα εισακουστούν. Στα αιτήματα των αγροτών, των αγροτικών συνεταιρισμών του νομού και των βουλευτών, αλλά και στις κινητοποιήσεις στις οποίες έχουν λάβει μέρος οι αγρότες του νομού Αιτωλοακαρνανίας θα αναφερθούμε σ' αυτό το κεφάλαιο σύμφωνα πάντα με τις δημοσιεύσεις και τα άρθρα της τοπικής εφημερίδας του Αγρινίου «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ».

4.1. Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες του νομού

Έρευνα των Πανεπιστημίων Αθηνών και Πατρών προειδοποιεί ότι τα φυτοφάρμακα ευθύνονται για την ηπατική και νεφρική ανεπάρκεια. Σύμφωνα με παλαιότερες μελέτες και τα στοιχεία που έδωσε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, η Αιτωλοακαρνανία βρίσκεται στην πρώτη θέση της λίστας της καρκινογένεσης λόγω της συστηματικής χρήσης των φυτοφαρμάκων. Οι αγρότες δεν παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και κατά την περίοδο καλλιέργειας είναι εκτεθειμένοι με αποτέλεσμα να επιβαρύνουν την υγεία τη δική τους αλλά και των κατοίκων των γύρω περιοχών. Το πρόβλημα αυτό έχει δημιουργηθεί λόγω της έλλειψης ενημέρωσης των αγροτών για τους κινδύνους που διατρέχουν με την ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων αλλά και επειδή πολλά από τα φυτοφάρμακα που κυκλοφορούν δεν έχουν ελεγχθεί για την καταλληλότητά τους και τις επιδράσεις τους. Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας ύστερα από τις μελέτες που ανακοινώθηκαν και σύμφωνα με όσα ορίζει η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, θα μειώσει στο ελάχιστο τη

χρήση των φυτοφαρμάκων χωρίς βέβαια αυτό να αναιρεί τα προβλήματα που ήδη έχουν δημιουργηθεί τόσο στους αγρότες όσο και στο περιβάλλον με τη χρήση τους. Επίσης στο νομό θα γίνει η απαραίτητη ενημέρωση, έπειτα από πρωτοβουλία των Ενώσεων του νομού, στους αγρότες για τα μέτρα προστασίας που θα πρέπει να λαμβάνουν όσον αφορά τη χρήση φυτοφαρμάκων αλλά και να κατανοήσουν ότι η μείωση της χρήσης τους δεν συνεπάγεται μείωση της απόδοσης της παραγωγής και της ποιότητάς της. Όσον αφορά το κράτος, θα πρέπει να ελέγχει τα σκευάσματα πριν εισαχθούν και τεθούν για χρήση προστατεύοντας έτσι την δημόσια υγεία των αγροτικών περιοχών. (Φώτης Μπερίκος, 1 Ιουλίου 2006).

Μειωμένη εμφανίζεται η απόδοση παραγωγής βαμβακιού σε σχέση με άλλες χρονιές λόγω των έντονων καιρικών συνθηκών. Οι έντονες βροχοπτώσεις και χαλαζοπτώσεις, που έπληξαν το νομό, δημιούργησαν μεγάλα προβλήματα στους παραγωγούς και η παραγωγή τους με δυσκολία ξεπερνά τα 350 κιλά ανά καλλιεργούμενο στρέμμα. Ωστόσο οι παραγωγοί του Μεσολογγίου εμφανίζονται αισιόδοξοι καθώς η έλλειψη του προϊόντος τους έδωσε τη δυνατότητα να πουλήσουν το βαμβάκι, σε τιμή αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές (0,38-0,40 λεπτά το κιλό). Έτσι, οι παραγωγοί παρά την ατυχία που είχαν ως προς την απόδοση του βαμβακιού, ευελπιστούν σε περαιτέρω βελτίωση όσον αφορά τις τιμές. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 5 Οκτωβρίου 2007).

Στα ύψη λιπάσματα και κόστος παραγωγής για τους αγρότες. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε η ΠΑΣΕΓΕΣ για ορισμένες κατηγορίες λιπασμάτων, παρατηρείται αύξηση από 39 – 118 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Τα λιπάσματα αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέγεθος στο κόστος των εισροών στη γεωργία. Όμως με την αυξητική του τάση, μόνο αρνητικά επιδρά στο αγροτικό εισόδημα. Σύμφωνα με ανακοίνωση της Eurostat το αγροτικό εισόδημα μειώθηκε για τη χώρα μας κατά 1,6% το 2007 αφού το διάστημα 2004 – 2006 το κόστος παραγωγής αυξήθηκε αθροιστικά κατά 16,6 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ οι τιμές παραγωγού σημείωσαν αύξηση μόλις 7,8%. Η ραγδαία αυτή αύξηση στις τιμές των λιπασμάτων, οδήγησε τη ΠΑΣΕΓΕΣ στο να στείλει επιστολή στον αρμόδιο Υπουργό, καθώς θεωρεί αναγκαία την παρέμβασή του προκειμένου να αξιοποιήσει τον κανονισμό 1535/2007 , που επιτρέπει στα κράτη-μέλη την εφαρμογή ενισχύσεων μέχρι του ποσού των 7.500

ευρώ για τρία οικονομικά έτη, με όριο το 0,75% της ετήσιας παραγωγής του γεωργικού τομέα. Η αξιοποίηση του κανονισμού θεωρείται απαραίτητη καθώς το αγροτικό εισόδημα της χώρας περνά κρίση λόγω της αιφνιδιαστικής και αδικαιολόγητης αύξησης των τιμών των λιπασμάτων. Πολλοί νομοί της χώρας που βασίζονται κατά κύριο λόγο από την αγροτική οικονομία, ανάμεσα σ' αυτούς και η Αιτωλοακαρνανία, αντιμετωπίζουν ήδη μεγάλο οικονομικό πρόβλημα στην παραγωγή τους. Μόνο με την αξιοποίηση του κανονισμού, θα αντιμετωπιστεί η κρίση που διέρχεται στον αγροτικό τομέα. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Φεβρουαρίου 2008).

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας ήταν μεταξύ των νομών που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές το έτος 2007. Παρ' όλα αυτά όμως ο νομός δεν θα πάρει ούτε δεκάρα τσακιστή. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου 600 εκατομμύρια ευρώ θα δοθούν στους πυρόπληκτους νομούς και 350 εκατομμύρια σε αγρότες. Όμως η Αιτωλοακαρνανία μένει εκτός του προγράμματος, αφού κανείς δεν έκανε τις απαραίτητες ενέργειες για να δικαιούνται το μερίδιο που της αναλογεί. Οι αρμόδιοι του νομού, το μόνο που έκαναν ήταν να καταφύγουν σε καταγγελίες προς το Υπουργείο. Ήταν όμως ήδη πολύ αργά. Οι αποφάσεις είχαν παρθεί. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Ιουλίου 2008).

Πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι κτηνοτρόφοι της Κατούνας καθώς η νομαρχία αποφάσισε να κλείσει τα σφαγεία της γιατί έκρινε ότι δεν υπήρχε κάποια εξέλιξη στην παραγωγή της, με αποτέλεσμα η ΔΩΔΩΝΗ να διακόψει τη συνεργασία της με τα σφαγεία έπειτα από πολύ καιρό. Η απόφαση αυτή αποτέλεσε άλλο ένα πλήγμα για τους κτηνοτρόφους οι οποίοι με δυσκολία προσπαθούν να διατηρήσουν το ζωικό τους κεφάλαιο και να μην παρατήσουν την παραγωγή τη στιγμή που οι τιμές των ζωοτροφών έχουν φτάσει στα ύψη. Τραγική ειρωνεία είναι η δήλωση που είχε κάνει ο νομάρχης, στην οποία ζητούσε από τους κτηνοτρόφους να διπλασιάσουν το ζωικό τους κεφάλαιο χωρίς να ξέρουν όμως τι θα επακολουθούσε. Η μόνη λύση που θα μπορούσε να διορθώσει κάπως την κατάσταση αυτή που μόνο αρνητικά αποτελέσματα θα έχει για την κτηνοτροφία αλλά και για την Αιτωλοακαρνανία γενικότερα, είναι η ΕΑΣ Αγρινίου να πάρει την πρωτοβουλία και να δημιουργήσει ένα εργοστάσιο επεξεργασίας και τυποποίησης του γάλακτος. Μόνο με αυτόν τον

τρόπο θα μπορούσε να διπλασιαστεί το ζωικό κεφάλαιο στο νομό χωρίς να υπάρχουν τα καρτέλ και να φοβούνται για τυχόν εκβιασμούς. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η ΕΑΣ Αργινίου πρέπει να λάβει δράση και να μην μένει μόνο στην πρόθεση και στα λόγια. Πρέπει να κάνει πράξεις έτσι ώστε να δώσει το έναυσμα στους κτηνοτρόφους να συνεχίσουν την παραγωγή τους αφού η νομαρχία απ' ότι φαίνεται, απέχει παντελώς. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 19 Ιουλίου 2008).

Οι επιδοτήσεις στη βιολογική γεωργία φαίνεται πως περικόπτονται. Σε μια εποχή όπου η κατανάλωση των βιολογικών προϊόντων παρουσιάζει αυξητικές τάσεις και ολοένα και περισσότεροι αγρότες επιλέγουν να εμπλακούν στη βιολογική καλλιέργεια και παρά τις ρητές διαβεβαιώσεις του Υπουργείου αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ότι η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία θα συνεχίσει να ενισχύεται λόγω και της αυξημένης ζήτησης και στην καλλιέργεια αλλά και στην κατανάλωση μια ανακοίνωση της ΔΗΩ αποκαλύπτει πως τα πράγματα δεν είναι έτσι. Υπάρχει μεγάλη διαφορά προς το χαμηλότερο στις επιδοτήσεις του 2006 με τις προτεινόμενες για το 2008. Αντί για αύξηση των μέτρων στήριξης στη βιολογική γεωργία ή έστω της διατήρησης των μέχρι τώρα ενισχύσεων, παρατηρείται θεαματική και δραστική δράση των επιδοτήσεων. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 9 Ιανουαρίου 2009).

Σύσκεψη συγκάλεσε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με το Ινστιτούτο Σπαραγγιού και τους φορείς της με σκοπό τη λήψη αποφάσεων για την πολιτική που θα πρέπει να ακολουθηθεί στον τομέα των οπωροκηπευτικών και ιδιαίτερα στο σπαράγγι που αποτελούσε ένα από τα πιο ανταγωνιστικά και εξαγωγίμα νωπά προϊόντα. Σύμφωνα με το Υπουργείο, το σπαράγγι δεν μπορεί πλέον να στηρίζεται στις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ που την τελευταία πενταετία ανήλθαν στα 65 εκατομμύρια ευρώ, χωρίς να υπάρχει κάποια βελτίωση στην ποιότητα και στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος. Οι παραγωγοί θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα και τις δυνατότητες που τους παρέχει η Κοινή Οργάνωση Αγοράς Οπωροκηπευτικών με βάση τα επιχειρησιακά προγράμματα, που παρέχουν τη δυνατότητα προώθησης, αναδιάρθρωσης του τομέα του σπαραγγιού αλλά και την ταυτόχρονη κάλυψη σε περίπτωση απώλειας εισοδήματος από φυσικές καταστροφές. Το πρόβλημα είναι ότι οι δυνατότητες αυτές δεν έχουν γίνει

κατανοητές από τους παραγωγούς με αποτέλεσμα να μην τις αξιοποιούν σωστά, χάνοντας έτσι την δυνατότητα ανάπτυξης ενός προϊόντος με μεγάλο τζίρο όπως είναι το σπαραγγί. Το Υπουργείο θέλοντας να στηρίξει τους αγρότες προτείνει κάποιες αλλαγές που πρέπει να γίνουν στον τομέα του σπαραγγιού έτσι ώστε να καταστεί και πάλι ανταγωνιστικός και καινοτόμος. Τα μέτρα που θα πρέπει να παρθούν είναι, να γίνουν έλεγχοι από το ΕΛΓΑ στις εκτάσεις και στις ποσότητες που παραδόθηκαν το έτος 2009, να καλύψουν το κόστος του πλαστικού επικάλυψης των φυτειών προκειμένου να περιοριστούν οι αποζημιώσεις λόγω του παγετού, να ανανεωθούν οι φυτείες και να αναδιαρθρωθούν οι ποικιλίες ώστε να ενισχυθεί η ποιότητα και η ανταγωνιστικότητα του τομέα. Επίσης θα πρέπει να γίνει επανεξέταση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ομάδων Παραγωγών αλλά και να ενισχυθεί ο τομέας μέσω του τραπεζικού συστήματος. Η στρατηγική αυτή θα αποτελέσει το Α και το Ω για προώθηση και την ανάπτυξη του κλάδου του σπαραγγιού. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 15 Ιανουαρίου 2010).

Η Αιτωλοακαρνανία υποτίθεται, ότι θα γινόταν ο νομός πρότυπο στην «πράσινη ανάπτυξη» με την δημιουργία αγροτικών φωτοβολταϊκών. Μόνο στην ΕΑΣ Αγρινίου υπήρχαν πάνω από 770 αιτήσεις από τις οποίες οι 440 ήταν από πρώην καπνοπαραγωγούς καταφέροντας έτσι να κατακτήσει την πρώτη θέση πανελλαδικά. Κανείς όμως δεν περίμενε ότι θα εγκρίνονταν όλες οι αιτήσεις εκτός της Αιτωλοακαρνανίας. Και η δικαιολογία που δόθηκε; Ότι στο νομό δεν υπάρχει η σχετική δυνατότητα του δικτύου και χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση. Την ίδια στιγμή και ενώ σε άλλες περιοχές οι αιτήσεις των αγροτών για φωτοβολταϊκά εγκρίθηκαν, στην Αιτωλοακαρνανία προωθούνται τα σχέδια ιδιωτών για τη δημιουργία δύο τεράστιων σε ισχύ φωτοβολταϊκών πάρκων που θα έχουν ισχύ ίση με όλα τα αγροτικά μαζί. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε την αντίδραση του κ. Μακρυπίδη και του προέδρου της ΕΑΣ Αγρινίου, κ. Κουτσουπιά, όπου υποστηρίζουν ότι θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί όλες οι αιτήσεις και ειδικά σε έναν νομό όπως η Αιτωλοακαρνανία, που οι νέες καλλιέργειες είναι ανύπαρκτες και ταυτόχρονα η ΔΕΗ εκμεταλλεύεται τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια χωρίς να έχει αποδώσει τα οφειλόμενα αντισταθμιστικά. Ο κ. Μακρυπίδης και ο κ. Κουτσουπιάς ζήτησαν από τον Διοικητή της ΔΕΗ, κ. Ζερβό, να βοηθήσει ώστε να εγκριθούν όλες οι αιτήσεις ως

ένδειξη αντισταθμιστικού οφέλους από τη στιγμή που η εταιρία εκμεταλλεύεται τα τρία Υδροηλεκτρικά Εργοστάσια των Κρεμαστών, του Καστρακίου και Στράτου και πριν να είναι αργά αφού έχει χαθεί ήδη πολύτιμος χρόνος. Επίσης, ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αγρινίου έκανε κάποιες προτάσεις που θα είναι ευνοϊκές για τους αγρότες όπως για παράδειγμα, όλες οι συμβάσεις να υπογραφούν με την τιμή των 0,44€/KWh, να γίνει ακριβής μελέτη για την χωρητικότητα του δικτύου της ΔΕΗ στο νομό και να γίνει άμεσα η αναβάθμιση του προκειμένου να καλύπτει όλες τις αιτήσεις των αγροτών. Το θετικό είναι ότι η Διοίκηση της ΔΕΗ έδειξε κατανόηση και υποσχέθηκε ότι θα συμβάλλει ώστε να εγκριθούν όλες οι αιτήσεις των αγροτών και το όνειρο της «πράσινης ανάπτυξης» να γίνει πραγματικότητα. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 11 Ιανουαρίου 2011).

Το Αγρίνιο ήταν από παλιά γνωστό ως η πόλη του καπνού. Ένα άλλο γνώρισμα όμως που το χαρακτηρίζει ως προς την αγροτική φυσιογνωμία είναι η περίφημη και τόσο ιδιαίτερη ως προς τα χαρακτηριστικά της «χοντροελιά» ή «κονσερβοελιά». Η στρογγυλή χοντροελιά έχει διακριθεί ως ιδιαίτερη ποικιλία και η ετήσια παραγωγή της αγγίζει τους 15-20 χιλιάδες τόνους εκ των οποίων οι 10-15 χιλιάδες τόνοι ανήκουν στην περιοχή ευθύνης της ΕΑΣ Αγρινίου. Η ΕΑΣ Αγρινίου είχε πάρει τη πρωτοβουλία και είχε ζητήσει από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αφού πρώτα είχε κάνει τις απαραίτητες μελέτες, την πιστοποίηση της χοντροελιάς ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης χωρίς όμως να υπάρχει η αντίστοιχη πολιτική υποστήριξη. Αντιθέτως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης κάνει τα πάντα για να ενταχθεί η κονσερβοελιά στο ΠΟΠ Καλαμών όπου σ' αυτή την περίπτωση υπάρχει η πιθανότητα οι τρίτες χώρες που παράγουν ελιές τύπου καλαμών να έχουν την ανάλογη αναγνώριση. Στην περίπτωση όμως που αναγνωριστεί η χοντροελιά Αγρινίου ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης θα προβληθεί η πόλη διεθνώς και με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που ακολουθεί η Ένωση αλλά και με τις υποδομές που έχει δημιουργήσει (εργοστάσιο, δίκτυο διανομής) και με τη δυναμική που έχει αναπτύξει θα έδινε προστιθέμενη αξία στο ίδιο το προϊόν. Τα οφέλη, φυσικά, για τους παραγωγούς σ' αυτή τη περίπτωση θα ήταν τεράστια αφού χιλιάδες οικογένειες που έχουν στην κατοχή τους ελαιώνες και αυτή τη στιγμή έχουν απαξιωθεί, θα απολάμβαναν καλύτερες τιμές και θα είχαν τη θέληση, έχοντας

πλέον κίνητρα, να ασχοληθούν απ' την αρχή και συστηματικά με την παραγωγή τους. Στην Αιτωλοακαρνανία υπάρχουν ήδη πολλές και σοβαρές εταιρίες που δραστηριοποιούνται εμπορικά και θα μπορούσαν πολύ πιο εύκολα να εισέλθουν στις διεθνείς αγορές με ότι είχε αυτό ως επακόλουθο. Η ΕΑΣ Αγρινίου είναι φυσικό και κατανοητό ότι δεν θα εγκαταλείψει την προσπάθειά της να αναγνωριστεί και να πιστοποιηθεί η χοντροελιά ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης ακόμη και αν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης έχει άλλα σχέδια. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Μαρτίου 2011).

Μηδαμινή είναι η ζήτηση της πράσινης χονδροελιάς Αγρινίου απ' τους μεγάλους εμπόρους, οι οποίοι έχουν στραφεί στη Χαλκιδική, που η ελιά της έχει αναγνωριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης και με τις εξαγωγές της έχει καταφέρει να κερδίσει το στοίχημα αφού πλέον οι έμποροι προτιμούν τη μεγάλη ελιά της. Στην Αιτωλοακαρνανία, απ' την άλλη, η συγκομιδή ξεκίνησε νωρίτερα από κάθε άλλη χρονιά προκειμένου οι παραγωγοί να διασφαλίσουν τα χρήματα που θα χρειαστούν για τα έξοδά της αλλά και για τις πληρωμές στα ελαιοτριβεία παρ' όλο που ξέρουν ότι με αυτή τη κίνηση θα ζημιωθούν. Οι παραγωγοί πουλάνε με ανοιχτή τιμή, χωρίς δηλαδή να ξέρουν το ποσό που θα λάβουν αφού γνωρίζουν καλά ότι ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και δεν έχουν άλλη επιλογή. Φυσικό και επόμενο είναι ότι η τιμές θα είναι μειωμένες για την πράσινη και την μαύρη ελιά πράγμα που θα οδηγήσει τους παραγωγούς στην ελαιοποίηση. Τα προβλήματα αυτά όμως θα εξακολουθούν να υπάρχουν όσο η κονσερβοελιά Αγρινίου δεν καθιερώνεται ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης ή ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης για να αποκτήσει προστιθέμενη αξία. Η ΕΑΣ Αγρινίου έχει κάνει αλλεπάλληλες προσπάθειες για την αναγνώριση της κονσερβοελιάς όμως δεν έχει βρει την κατάλληλη πολιτική υποστήριξη που της αρμόζει. Παρ' όλα αυτά η Ένωση Αγρινίου θα συνεχίσει να αγωνίζεται έως ότου το Αγρίνιο και οι παραγωγοί αποκτήσουν αυτό που δικαιούνται. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 3 Οκτωβρίου 2012).

Αδικαιολόγητη καθυστέρηση υπάρχει στην εφαρμογή του προγράμματος διανομής γής στους αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας. Στη Θεσσαλονίκη, το Κιλκίς, την Πέλλα, την Αικατερίνη και σε πολλές άλλες περιοχές της Ελλάδας, το πρόγραμμα διανομής γής εφαρμόστηκε κανονικά και οι αγρότες, ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί νέοι,

ξεκίνησαν την παραγωγή τους έχοντας αποκτήσει πλέον την δική τους γη και κάνοντας σχέδια για ένα καλύτερο αύριο. Όμως δεν συμβαίνει το ίδιο και για τους αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έστειλε τον απαιτούμενο κατάλογο με τα αγροτεμάχια που είναι προς διάθεση, στην περιφέρεια για να κάνει με τη σειρά της τον απαραίτητο έλεγχο προκειμένου να διασταυρώσει αν τα στοιχεία είναι αληθή και στη συνέχεια να γίνει η διανομή γης. Ο κατάλογος όμως με τα αγροτεμάχια δεν επέστρεψε ποτέ στον ΟΠΕΚΕΠΕ και απ' ότι φαίνεται ποτέ δεν κατέληξε στα χέρια της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης της αντιπεριφέρειας της Αιτωλοακαρνανίας και κανείς δεν ξέρει το γιατί. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Οκτωβρίου 2012).

Συνάντηση εργασίας είχε η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Αγρινίου με τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας. Στην συνάντηση αυτή συζητήθηκαν δύο φλέγοντα ζητήματα που αφορούν τους αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας και χρήζουν άμεσης λύσης. Το πρώτο θέμα αφορά στις καθυστερήσεις που υπάρχουν στην καταβολή των ενισχύσεων προς τους παραγωγούς, που έχουν στραφεί στην καλλιέργεια βιολογικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Οι καθυστερήσεις αυτές οφείλονται κατά μεγάλο ποσοστό στις Υπηρεσίες οι οποίες πρέπει με τη σειρά τους να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να γίνει άμεσα, όσο είναι αυτό δυνατό, η εξόφληση των δικαιούχων. Η ΕΑΣ Αγρινίου, ζήτησε επίσης να γίνει νέα προκήρυξη του προγράμματος έτσι ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν και άλλοι παραγωγοί. Το δεύτερο θέμα που συζητήθηκε και χρειάζεται άμεση λύση, είναι το φωτοβολταϊκά. Σύμφωνα με τη νομοθεσία έχει ήδη κανονιστεί, να τοποθετηθούν φωτοβολταϊκοί σταθμοί ισχύος 100 kwatt όμως το πρόβλημα είναι ότι το Δίκτυο της ΔΕΗ είναι κορεσμένο και δεν μπορεί να υποστηρίξει όλους τους αγρότες. Αυτό λοιπόν που ζητάει η ΕΑΣ Αγρινίου να αναβαθμιστεί το δίκτυο της ΔΕΗ προκειμένου να γίνουν δεκτές όλες οι αιτήσεις των αγροτών από τους οποίους οι περισσότεροι είναι πρώην καπνοπαραγωγοί. Από τη μεριά του, ο Περιφερειάρχης Απόστολος Κατσιφάρας έλαβε απ' ευθείας δράση και ήρθε σε επαφή με τους αρμόδιους της ΔΕΗ για να ικανοποιηθεί το σχετικό αίτημα. Τα μηνύματα πάντως είναι θετικά και για τα δύο ζητήματα που αφορούν τον νομό και τους αγρότες και όπως δείχνουν τα

πράγματα, σύντομα θα έχουν επιλυθεί. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Δεκεμβρίου 2012).

Για την προώθηση της ποιοτικής γεωργίας στο νομό Αιτωλοακαρνανίας συζήτησε ο βουλευτής του νομού, Γιώργος Βαρεμένος, σε συνάντηση που είχε με τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Τσαυτάρη. Ο βουλευτής έκανε λόγο για προϊόντα πιστοποιημένα και με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, εφ' όσον πληρούν τις απαραίτητες προδιαγραφές, φέρνοντας σαν παράδειγμα την στρογγυλή ελιά Αγρινίου και την ελιά Καλαμών που καλλιεργείται στο νομό. Όσον αφορά την ελιά Καλαμών, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεσολογγίου – Ναυπακτίας και επιχειρήσεις έχουν ζητήσει την επέκταση της γεωγραφικής ζώνης Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης όμως, όπως δήλωσε και ο υπουργός, θεωρείται δύσκολο να εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα τέτοιο αίτημα. Οι ενωσιακοί κανονισμοί απαιτούν ομοιογένεια της γεωγραφικής ζώνης ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος που καθορίζουν την ιδιαίτερη ποιότητα του προϊόντος πράγμα που δεν είναι εύκολο να ισχύσει για την Αιτωλοακαρνανία λόγω του κλίματος και του εδάφους της. Ο βουλευτής ζήτησε επίσης από τον περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας να τον πληροφορήσει σχετικά με την υπόσχεση που είχε δώσει στους αγρότες για τη δημιουργία πρότυπων αγροκτημάτων εκπαιδευοντάς τους παράλληλα σε νέες καλλιέργειες και μεθόδους. Δεν έχουν όμως εξασφαλισθεί οι απαραίτητοι πόροι οπότε το πρόγραμμα δεν θα εφαρμοστεί προς το παρόν τουλάχιστον και το μόνο που μένει είναι να περιμένουν έως ότου γίνουν οι απαραίτητες κινήσεις. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2013).

Συμπερασματικά, σε αυτό το κεφάλαιο είδαμε τους αγρότες και γενικά το νομό Αιτωλοακαρνανίας να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα με τα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί καθώς η εκτεταμένη χρήση τους έχει δημιουργήσει την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων υγείας τόσο για τους αγρότες όσο και για τους κατοίκους του νομού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η Αιτωλοακαρνανία να εμφανίζεται πρώτη στη λίστα καρκινογένεσης. Το πρόβλημα εμφανίζεται λόγω της έλλειψης ενημέρωσης των αγροτών για τον τρόπο που πρέπει να χρησιμοποιούν τα φυτοφάρμακα αλλά και για τη συχνότητά τους αλλά και επειδή το κράτος πολλές

φορές δεν κάνει τον απαραίτητο έλεγχο για την καταλληλότητα των σκευασμάτων. Το θετικό είναι ότι βλέπουμε τον νομό γενικότερα και ειδικά την Ένωση Αγρινίου να παίρνουν άμεσα θέση για την επίλυση του προβλήματος με την ενημέρωση αρχικά των αγροτών για τον κίνδυνο που διατρέχουν με τη συχνότητα χρήσης τους και αναζήτηση περαιτέρω λύσεων για την μείωση του προβλήματος.

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας είναι γενικότερα ένας νομός με έντονα καιρικά φαινόμενα πράγμα που πολλές φορές δημιουργεί προβλήματα στους παραγωγούς με την καταστροφή της καλλιέργειας τους. Ένα τέτοιο παράδειγμα είδαμε με την καλλιέργεια του βαμβακιού όπου λόγω των χαλαζοπτώσεων η παραγωγή ήταν μικρότερη σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Σε περίοδο οικονομικής κρίσης βλέπουμε τους αγρότες να αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα καθώς παρά το χαμηλό τους εισόδημα οι τιμές των λιπασμάτων όλο και αυξάνονται με αποτέλεσμα οι αγρότες να αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην παραγωγή τους.

Η Αιτωλοακαρνανία ήταν ανάμεσα στους νομούς που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές το έτος 2007 και το μόνο που περίμεναν οι αγρότες ήταν να πάρουν το ποσό που τους αναλογούσε σύμφωνα με το πρόγραμμα που προέβλεπε να δοθούν στους αγρότες 350 εκατομμύρια ευρώ. Παρ' όλα αυτά οι αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας δεν πήραν τίποτα και αυτό γιατί κανένας αρμόδιος δεν έκανε τις απαραίτητες ενέργειες αφού κανείς δεν ενδιαφέρθηκε. Ένα άλλο πρόβλημα που ήρθε να πλήξει κυρίως τους κτηνοτρόφους είναι η είδηση ότι τα σφαγεία της Κατούνας πρέπει να κλείσουν γιατί σύμφωνα με τα λεγόμενα της νομαρχίας δεν υπήρχε κάποια εξέλιξη στην παραγωγή τους. Και εδώ φαίνεται πόσο αναγκαία είναι η επέμβαση της Ένωσης Αγρινίου όπου μόνο αυτή μπορεί να επιφέρει τη λύση του ζητήματος με τη δημιουργία ενός εργοστασίου που θα επεξεργάζεται και θα τυποποιεί το γάλα. Η δημιουργία ενός τέτοιου εργοστασίου θα δώσει νέα κίνητρα στους κτηνοτρόφους όπου θα έχουν τη δυνατότητα να διπλασιάσουν το ζωικό τους κεφάλαιο χωρίς να ζουν με το φόβο ότι κάποια στιγμή θα τα χάσουν όλα. Πρόβλημα παρατηρείται επίσης, με τις επιδοτήσεις στην βιολογική γεωργία όπου περικόπτονται, τη στιγμή που ολοένα και περισσότεροι αγρότες έχουν στραφεί σ' αυτού του είδους την καλλιέργεια αλλά και με την έκτακτη ενίσχυση 5% που είχε αποφασιστεί για τους ελαιοπαραγωγούς αφού έχει

περάσει αρκετός χρόνος και το μέτρο δεν έχει υλοποιηθεί. Το σπαράγγι παύει πλέον να συμπεριλαμβάνεται στις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ μετά από απόφαση του Υπουργείου αφού κρίνει ότι δεν υπάρχει κάποια βελτίωση στην ποιότητα και στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος μια σειρά όμως μέτρων θα μπορούσε να ξανά κάνει το προϊόν καινοτόμο και ανταγωνιστικό όπως είναι η ενίσχυση του τομέα μέσω του τραπεζικού συστήματος, η επανεξέταση του επιχειρησιακού προγράμματος έτσι ώστε να βελτιωθεί προς όφελος των αγροτών και η ενημέρωση των παραγωγών για τις δυνατότητες που έχουν και πως μπορούν να τις αξιοποιήσουν αφού το σπαράγγι αποτελεί μια από τις πιο κερδοφόρες καλλιέργειες.

Μια μεγάλη επένδυση για το νομό είναι η δημιουργία φωτοβολταϊκών και όλα έδειχναν ότι η Αιτωλοακαρνανία θα γινόταν ο νομός πρότυπο στην «πράσινη ανάπτυξη» τελικά όμως δεν εγκρίθηκαν οι αιτήσεις των αγροτών και η δικαιολογία ήταν ότι το δίκτυο του νομού χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση με την επέμβαση όμως και πάλι της Ενώσεως αλλά και την υποστήριξη της ΔΕΗ η «πράσινη ανάπτυξη» θα μπορέσει να γίνει πραγματικότητα και οι αγρότες θα μπορούν να ελπίζουν σ' ένα καλύτερο μέλλον για τον αγροτικό τομέα. Το Αγρίνιο είχε χαρακτηριστεί από παλιά ως η πόλη του καπνού. Ένα άλλο στοιχείο όμως που την χαρακτηρίζει όσον αφορά την αγροτική της φυσιογνωμία είναι η περίφημη «χοντροελιά» ή «κονσερβοελιά» που είναι τόσο ιδιαίτερη ως προς τα χαρακτηριστικά της. Η παραγωγή της «χοντροελιάς» φτάνει ετησίως τους 15-20 χιλιάδες τόνους από τους οποίους οι 10-15 ανήκουν στην δικαιοδοσία της ΕΑΣ Αγρινίου. Φυσικό και επόμενο ήταν λοιπόν η Ένωση Αγρινίου, κάνοντας τις απαραίτητες ενέργειες, να ζητήσει την αναγνώριση της «χοντροελιάς» ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης. Η αναγνώριση της ως ΠΟΠ θα βοηθούσε στο να προβληθεί το Αγρίνιο διεθνώς και θα έδινε προστιθέμενη αξία στο προϊόν ενώ τα οφέλη των αγροτών θα ενισχύονταν. Παρά όμως την επιμονή της ΕΑΣ Αγρινίου φαίνεται ότι δεν υπάρχει η αντίστοιχη ανταπόκριση στο αίτημά της πράγμα που έχει επιφέρει προβλήματα στους παραγωγούς καθώς οι έμποροι δείχνουν να προτιμούν και να αγοράζουν από παραγωγούς που το προϊόν τους έχει αναγνωριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης, αυτό έχει σαν επακόλουθο τη ζημία των παραγωγών όπου

βλέπουν την παραγωγή τους απούλητη αντιμετωπίζοντας έτσι τεράστια οικονομικά προβλήματα. Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες είναι η επιστροφή φόρων στο πετρέλαιο, τη φυτική και ζωική παραγωγή όπου τα ποσά είναι εξευτελιστικά από τη στιγμή που οι πραγματικές δαπάνες για την αγορά πετρελαίου είναι πολύ μεγαλύτερες.

4.2. Κινητοποιήσεις και Διεκδικήσεις

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας, είναι ανάμεσα στους πρώτους, στην παραγωγή της ελιάς Καλαμών αφού φτάνει τους 30.000 τόνους ετησίως με τάσεις αύξησης της παραγωγής, λόγω και της μείωσης της καπνοκαλλιέργειας. Σύμφωνα όμως με ανακοίνωση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο ορισμού των γεωγραφικών ορίων της ελιάς ΠΟΠ Καλαμών, προσανατολίζεται στον αποκλεισμό Νομών με μεγάλη παραγωγή της ελιάς ΠΟΠ Καλαμών μεταξύ των οποίων και το Νομό Αιτωλοακαρνανίας. Μια τέτοια ανακοίνωση, προκάλεσε την αντίδραση του βουλευτή του ΠΑΣΟΚ κ. Χρίστου Βερελή θέτοντας το ερώτημα στο Υπουργείο αν όντως αληθεύει αυτή η δημοσίευση, τη στιγμή που στο νομό Αιτωλοακαρνανίας, ανάμεσα σε άλλους, συγκεντρώνεται το 90% σχεδόν της Ελληνικής παραγωγής της ελιάς τύπου Καλαμών. Ο κ. Χρίστος Βερελής κρίνει επείγουσα και επιτακτική την ανάγκη να καθοριστούν τα όρια της επέκτασης της ελιάς, έτσι ώστε να διασφαλιστούν και τα συμφέροντα κατά τρίτες Χώρες αλλά και να ομαλοποιηθεί η λειτουργία του προϊόντος στην αγορά. Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας είχε ζητήσει την γεωγραφική επέκταση των ελιών ΠΟΠ Καλαμών, το αίτημα όμως αυτό βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και ουδεμία απάντηση έχει λάβει. Ένα αίτημα που σαν στόχο έχει την διασφάλιση των συμφερόντων του Νομού. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 6 Ιουλίου 2006).

Σε συνάντηση του Αντιπεριφερειάρχη Ανάπτυξης και αγροτικής Οικονομίας Γιώργου Αγγελόπουλου και των βιοκαλλιεργητών από την περιοχή του πρώην Δήμου Θεοστιένων Αιτωλοακαρνανίας, τέθηκε αίτημα ώστε τέσσερα προϊόντα της περιοχής, το κάστανο, η ντομάτα, το σαγκουίνι και η μαλαγουζιά (σταφύλι) να περιληφθούν στο «καλάθι αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας». Στη συνάντηση, τέθηκε επιπλέον, αίτημα στήριξης από μέρους της Περιφέρειας της

Έκθεσης Προϊόντων που είχε ξεκινήσει ο πρώην Δήμος Θεοσιέων και η οποία θα συνεχιστεί. Ο κ. Αγγελόπουλος ανέφερε ότι βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη δημόσια διαβούλευση για το «καλάθι αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας». Παράλληλα, επεσήμανε ότι ρητή δέσμευση της Περιφέρειας είναι η στήριξη του πρωτογενούς τομέα, η με κάθε τρόπο ενθάρρυνση της βιολογικής γεωργίας και ο εκσυγχρονισμός των δικτύων εμπορίας ώστε τα αγροτικά προϊόντα να φτάνουν «από το χωράφι στο ράφι» προς όφελος των παραγωγών αλλά και των καταναλωτών. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 30 Απριλίου 2008).

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο Μέγαρο Μαξίμου αποφάσισαν οι Ομάδες των Καπνοπαραγωγών της χώρας και οι Ενώσεις, ως το έσχατο μέσο πίεσης προς τον ίδιο τον πρωθυπουργό, προκειμένου να υλοποιήσει την υπόσχεσή του για επιστροφή των χρημάτων στους καπνοπαραγωγούς. Είναι η μόνη λύση, λίγο πριν η χώρα μας καταθέσει τις προτάσεις της στην Ε.Ε. για την τροποποίηση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης. Ο κ. Κουτσουπιάς καλεί όλους τους καπνοπαραγωγούς της Αιτωλοακαρνανίας που απαριθμούν 10.000 αγρότες να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους πριν να είναι αργά. Μετά την απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών για τη μεταρρύθμιση του τομέα του καπνού, που ψηφίστηκε το 2004, οι καπνοπαραγωγοί χάνουν πάνω από το 70% του εισοδήματός τους. Οι διαβεβαιώσεις ότι τα χρήματα των παρακρατήσεων θα επιστραφούν, είναι ανέφικτες αφού ουδεμία ενέργεια έχει γίνει. Οι καπνοπαραγωγοί ζητούν την επιστροφή των ενισχύσεων που δικαιούνται και να αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους υπόλοιπους αγρότες. Η κυβέρνηση πρέπει να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και να ανταποκριθεί στις δεσμεύσεις έναντι των καπνοπαραγωγών της περί επιστροφή χρημάτων και ενισχύσεων. Μια κυβέρνηση με αξιοπιστία. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Ιουλίου 2009).

Μπλόκα σε όλη την Ελλάδα. Ξεσηκώνονται οι αγρότες σε Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Χαλκιδική, Σέρρες, Πέλλα, Καστοριά, Φλώρινα, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Καβάλα. Κινητοποιήσεις γίνονται και στην Αιτωλοακαρνανία. Σύσσωμοι οι αγρότες ζητούν την αναπλήρωση του χαμένου εισοδήματός και εγγυήσεις για τις τιμές των προϊόντων, διεκδικούν έργα υποδομής για να ενισχύσουν την παραγωγή και κατάργηση του ΦΠΑ σε αγροτικά εργαλεία και εφόδια. Η Ομοσπονδία Αγροτικών

Συλλόγων του Νομού Αιτωλοακαρνανίας έχει προβεί σε εκστρατεία ενημέρωσης των αγροτών υπερασπίζοντας τα δικαιώματά τους. Η πολιτική της κυβέρνησης δεν πρόκειται να μεταβληθεί αφού υπαγορεύεται από την Ε.Ε. και τα ολιγοπώλια. Οι κινητοποιήσεις είναι μονόδρομος. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιανουαρίου 2010,).

Ξεσηκώνονται οι μικρομεσαίοι αγρότες και κλείνουν το δρόμο στο κόμβο του Κεφαλόβρυσου, λέγοντας ένα μεγάλο όχι στην Κοινοτική Αντιαγροτική Πολιτική που ωφελεί μόνο τους μεγαλοαγρότες και τους μεγάλους επιχειρηματίες ξεκληρίζοντας τους μικρούς και μεσαίους αγρότες. Η αγροτική οικονομία έχει μίαν αρνητική πορεία που επιταχύνεται με την αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών του λαού με εγχώρια φυτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και με τη μείωση του αγροτικού εισοδήματος καθώς και σχεδόν όλα τα αγροτικά προϊόντα πωλούνται σε εξευτελιστικές τιμές. Ενώ πολλοί αγρότες έχουν απούλητη την παραγωγή τους ή είναι απλήρωτοι. Οι μικρομεσαίοι αγρότες αδυνατούν να πληρώσουν τα χρέη τους και απειλούνται με πλειστηριασμούς. Εργοστάσια που παρήγαγαν βασικές καλλιέργειες όπως τεύτλα, βαμβάκι, σταφίδα, καπνό κ.α., έκλεισαν αφού οι καλλιέργειές τους μειώθηκαν ή αποδεκατίστηκαν ενισχύοντας ακόμη περισσότερο την ανεργία στην ύπαιθρο. Στην κτηνοτροφία επικρατεί η ίδια κατάσταση με τα καρτέλ στο γάλα και τους εμπόρους να μειώνουν αυθαίρετα τις τιμές επιμηκύνοντας ταυτόχρονα το χρόνο πληρωμής. Οι τιμές στο κρέας τις τελευταίες δεκαετίες παραμένουν σταθερές, ενώ σε άλλα προϊόντα όπως δημητριακά και αραβόσιτος, είχαν γίνει εξευτελιστικές. Πρόβλημα εμφανίζεται και στην αλιεία με την εφαρμογή της κοινής αλιευτικής πολιτικής όπου φτωχοί ψαράδες βγαίνουν σε πρόωρες συντάξεις και δεν επιδοτούνται για τις καταστροφές των σκαφών τους. Για όλη αυτή την κατάσταση είναι υπεύθυνη η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει σαν βασικό στόχο τη συγκέντρωση γης και παραγωγής σε λίγα χέρια. Αυτό που διεκδικούν οι αγρότες είναι η προστασία της ντόπιας παραγωγής, η θέσπιση κατώτερων εγγυημένων τιμών και επιδοτήσεων που αποτελούν βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της γεωργίας, την κατάργηση διαχωρισμού των αγροτών σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότη και μη με βάση το εισόδημα τους, έργα υποδομής που να μειώνουν το κόστος παραγωγής, αναπλήρωση του χαμένου εισοδήματος και να μην γίνουν περικοπές κατά 50% στις επιδοτήσεις καπνού.

Απαιτούν την κατάργηση του Φ.Π.Α. στα μέσα, στα εφόδια, στα είδη πρώτης ανάγκης, στα φάρμακα και στα είδη υγιεινής. Επίσης απαιτούν να παγώσουν τα χρέη των αγροτών και των ψαράδων για τρία χρόνια με παραγραφή των πανωτοκιών. Ζητούν να διπλασιαστεί η βασική αγροτική σύνταξη, να μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, να καταργηθούν οι εισφορές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη συμμετοχή στα φάρμακα. Γενικότερα οι αγρότες παλεύουν και αγωνίζονται για μια καλύτερη και ποιοτική ζωή με δημόσια, δωρεάν υγεία, παιδεία και με τη δημιουργία αθλητικών και πολιτιστικών κέντρων. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Ιανουαρίου 2010).

Αντιδρά ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αργινίου κ. Θωμάς Κουτσουπιάς στις τελικές τιμές που αποφασίστηκαν από το Υπουργείο για επιστροφή φόρων στο πετρέλαιο, τη φυτική και ζωική παραγωγή. Τα ποσά είναι εξευτελιστικά σε σύγκριση με τις πραγματικές δαπάνες των αγροτών για την αγορά πετρελαίου ενώ εξαιρούνται χωρίς λόγο οι χοιροτρόφοι και οι πτηνοτρόφοι και οι δικαιούχοι αγρότες που τους προσδιορίστηκε το ποσό κάτω των 20 ευρώ. Σε μια περίοδο όπου ο αγροτικός τομέας περνάει κρίση και το κόστος παραγωγής να αυξάνεται τραγικά, ο πρόεδρος της ΕΑΣ Αργινίου ζητά από την κυβέρνηση να σταματήσει να εφαρμόζει αυτού του είδους την πολιτική, μια πολιτική αντιαγροτική που το μόνο που θα καταφέρει θα είναι ο ξεσηκωμός και η αντίδραση του αγροτικού κόσμου. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 4 Φεβρουαρίου 2010).

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είχε εξαγγείλει έκτακτη ενίσχυση 5% για τους ελαιοπαραγωγούς. Όμως έχει περάσει ήδη ένας χρόνος και το μέτρο δεν έχει υλοποιηθεί ούτε και έχει γνωστοποιηθεί ο τρόπος υπολογισμού και εκταμίευσης του ποσού που αναλογεί σε κάθε παραγωγό. Έτσι ο κ. Σπήλιος Λιβανός μαζί με άλλους τέσσερις Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας που προέρχονται από αγροτικούς νομούς έστειλαν επιστολή στο Υπουργείο ερωτώντας για το εκκρεμές θέμα και για το τι προτίθεται να πράξει με την έκτακτη ενίσχυση που έχει υποσχεθεί. Το ζήτημα είναι ότι έχει περάσει ήδη πολύς καιρός και δεν έχει γίνει κάποια ενέργεια. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 26 Φεβρουαρίου 2010).

Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας ζητά να δοθεί στους καπνοπαραγωγούς του νομού αλλά και ευρύτερα στον αγροτικό πληθυσμό, η δυνατότητα επένδυσης σε φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις αλλά και να εγκριθούν οι αντίστοιχες επιδοτήσεις. Ένα τέτοιο εγχείρημα θα ενίσχυε τον γεωργικό χαρακτήρα της αγροτικής εκμετάλλευσης και θα προστάτευε την αγροτική γη κρατώντας τους αγρότες κοντά στην βασική οικονομική τους δραστηριότητα διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ένα συμπληρωματικό εισόδημα τη στιγμή που οι αγρότες βιώνουν πολλαπλάσια τα προβλήματα και τις παρενέργειες της οικονομικής κρίσης. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 2 Μαρτίου 2010).

Τη γέφυρα του Ευήνου έκλεισαν οι αγρότες του Μεσολογγίου, δηλώνοντας τη συμμετοχή τους στις πανελλαδικές κινητοποιήσεις των αγροτών. Οι αγρότες θέλουν να πουν ένα μεγάλο ΟΧΙ στο καινούργιο φορολογικό σύστημα που προωθεί η κυβέρνηση και ζητούν να μην κατάσχονται τα κτήματά τους για τυχόν χρέη προς τις τράπεζες. Στην κινητοποίηση παρευρισκόταν και ο δήμαρχος Μεσολογγίου, τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και ο πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου. Στο σημείο υπήρχε και αστυνομική δύναμη. Αυτή πάντως ήταν μόνο η αρχή αφού οι αγρότες θα συνεχίσουν τις κινητοποιήσεις μέχρι να εισακουστούν τα αιτήματά τους. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Ιανουαρίου 2013).

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας έκανε ο Ελληνικός Σύνδεσμος Αγροτικών Φωτοβολταϊκών έξω από το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Οι αγρότες παραγωγοί και οι ιδιώτες αντιδρούν στη μη καταβολή των προβλεπόμενων πιστώσεων, η οποία μαζί με την μεγάλη φορολόγηση και τα χαράτσια, τους φέρνει σε σημείο απελπισίας. Η συμφωνία που είχε υπογραφεί δεν έχει τηρηθεί και τα χρήματα που είχαν υποσχεθεί δεν έχουν μπει ακόμη στους λογαριασμούς των ιδιοκτητών παρ' όλο που το ρεύμα παράγεται και πωλείται κανονικά στους καταναλωτές. Οι παραγωγοί δεν μπορούν να αποπληρώσουν τις δόσεις των δανείων που έχουν πάρει από την Τράπεζα Πειραιώς για την κατασκευή των πάρκων. Το ποσό των δανείων φτάνει στα 150.000 ευρώ με τόκο 10% ανά χρόνο και 45.000 που πρέπει να δοθούν στην κατασκευαστική που έφτιαξε τα πάρκα. Οι αγρότες πιέζονται από την Τράπεζα να πληρώσουν όχι μόνο τις δόσεις τους αλλά και το ΦΠΑ από το υποτιθέμενο κέρδος τους καθώς επίσης και το χαράτσι, ενώ ξέρουν ότι δεν έχουν

εισπράξει ακόμη τα χρήματα που δικαιούνται. Οι παραγωγοί είναι φυσικό και επόμενο να μην μπορούν να ανταποκριθούν στα έξοδα συντήρησης και ασφάλειας των εγκαταστάσεων. Πιστεύουν πως ακόμη και αν καταργηθεί το χαράτσι και μειωθεί η τιμή της κλοβατώρας, τα πράγματα θα μείνουν ως έχουν αφού νομίζουν ότι δεν θα ξεχρεώσουν ποτέ και ότι δεν θα μπορέσουν να απαλλαγούν από το κούρεμα. Ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συλλόγου της Κατούνας κ. Πάνος Καλογιάννης συγκεκριμένα λέει ότι όλα είναι με τέτοιο τρόπο στημένα ώστε κάποια στιγμή να τους τα πάρουν όλα προκειμένου να απαλλαγούν από το χαράτσι και τις δόσεις. Τα έξοδα είναι πάρα πολλά και οι αγρότες είναι αγανακτισμένοι όπως και οι ιδιώτες αφού βλέπουν ότι τα πράγματα πάνε από το κακό στο χειρότερο χωρίς καμία είδους βοήθεια. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Φεβρουαρίου 2013).

Έκλεισαν το δρόμο της Ερμίτσας στην Εθνική Οδό Αγρινίου – Αντιρρίου οι αγρότες λόγω των 15 αιτημάτων που έχουν κάνει στην κυβέρνηση και δεν έχουν λάβει καμία απάντηση. Έκαναν κυρίως αναφορά στο αίτημα τους για φθηνό πετρέλαιο, αγροτικά εφόδια, για την περικοπή των χαρατσιών και για τους ανασφάλιστους του ΟΓΑ. Οι αγρότες είναι αποφασισμένοι να συνεχίσουν τα μπλόκα και τις κινητοποιήσεις που ενδέχεται να πάρουν πανελλαδική μορφή. (Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Μαρτίου 2013).

Όσον αφορά τις διεκδικήσεις των αγροτών παρατηρούμε ότι οι αγρότες παλεύοντας για ένα καλύτερο μέλλον και για μια πιο ποιοτική αγροτική ζωή και οικονομία δεν σταματούν να βρίσκουν νέες καλλιέργειες και τρόπους παραγωγής που θα είναι πιο συμφέρουσες γι' αυτούς. Συγκεκριμένα τους βλέπουμε να κάνουν αίτημα ώστε τέσσερα προϊόντα της περιοχής, το κάστανο, η ντομάτα, το σαγκουίνι και η μαλαγουζιά (σταφύλι) να περιληφθούν στο «καλάθι αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας» και να τους δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων με την έγκριση των αντίστοιχων επιδοτήσεων αφού ένα τέτοιο εγχείρημα θα έφερνε νέα πνοή στην αγροτική οικονομία. Μέσα από την αρθρογραφία μας βλέπουμε τους αγρότες πολλές φορές να βρίσκονται σε απόγνωση όταν καταλαβαίνουν ότι τα αιτήματά τους δεν γίνονται δεκτά ή δεν έχουν καμία είδους εξέλιξη. Τότε είναι που οδηγούνται στις κινητοποιήσεις ως τη μόνη λύση για να διεκδικήσουν αυτά που τους ανήκουν και για να ακουστεί η δική τους φωνή και

τα δικά τους θέλω. Έτσι βλέπουμε τους καπνοπαραγωγούς να κάνουν συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το Μέγαρο Μαξίμου για να ζητήσουν τα χρήματα που τους είχαν υποσχεθεί ότι θα τους επιστρέψουν αφού με τη μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε το 2004 οι καπνοπαραγωγοί χάνουν πάνω από 70% από το εισόδημά τους, τους αγρότες απ' όλη σχεδόν τη χώρα να ξεσηκώνονται και να απαιτούν την αναπλήρωση του χαμένου εισοδήματος και εγγυήσεις για τις τιμές των προϊόντων τους, να διεκδικούν έργα υποδομής για να ενισχύσουν την παραγωγή τους και την κατάργηση του ΦΠΑ σε αγροτικά εργαλεία και εφόδια. Οι αγρότες πάνε κόντρα στην Κοινή Αγροτική Πολιτική που ωφελεί μόνο τους μεγαλοαγρότες και τους μεγάλους επιχειρηματίες ξεκληρίζοντας τους μικρούς και μεσαίους αγρότες και διεκδικούν την προστασία της ντόπιας παραγωγής, τη θέσπιση κατώτερων εγγυημένων τιμών και επιδοτήσεων που αποτελούν βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της γεωργίας, την κατάργηση διαχωρισμού των αγροτών σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότη και μη με βάση το εισόδημά τους, έργα υποδομής που να μειώνουν το κόστος παραγωγής, κατάργηση του Φ.Π.Α. στα είδη πρώτης ανάγκης, στα φάρμακα και στα είδη υγιεινής, να παγώσουν τα χρέη των αγροτών και των ψαράδων για τρία χρόνια με παραγραφή των πανωτοκιών, να διπλασιαστεί η βασική αγροτική σύνταξη, να μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, να καταργηθούν οι εισφορές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη συμμετοχή στα φάρμακα. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας κάνουν οι αγρότες για τα φωτοβολταϊκά αντιδρούν στη μη καταβολή των προβλεπόμενων πιστώσεων, η οποία μαζί με την μεγάλη φορολόγηση και τα χαράτσια τους έχουν φέρει σε σημείο απελπισίας. Μια επένδυση όπως είναι τα φωτοβολταϊκά που εμφανιζόταν ως προοπτική για το νομό έχει γίνει εφιάλτης για τους ίδιους τους αγρότες. Σε αυτό το σημείο είναι άξιο να σημειωθεί ότι σε κάθε κινητοποίηση και διαμαρτυρία των αγροτών, η ΕΑΣ Αγρινίου ήταν πάντα στο πλευρό τους και μερικές φορές και στην πρώτη γραμμή.

4.3. Σύνοψη τέταρτου κεφαλαίου

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας βρίσκεται ανάμεσα στους πρώτους στη λίστα καρκινογένεσης λόγω της συστηματικής χρήσης των φυτοφαρμάκων από τους αγρότες που εξαιτίας της άγνοιάς τους από την έλλειψη ενημέρωσης δεν ξέρουν τον

κίνδυνο που διατρέχουν αλλά και τα προβλήματα που μπορούν να δημιουργήσουν στην υγεία τόσο τη δική τους όσο και των κατοίκων των γύρω περιοχών. Τα έντονα καιρικά φαινόμενα που εμφανίζονται στο νομό δημιουργούν πολλές φορές προβλήματα στους αγρότες και στην παραγωγή τους η οποία εμφανίζεται μειωμένη δημιουργώντας ταυτόχρονα και οικονομικά προβλήματα ένα τέτοιο παράδειγμα είναι το βαμβάκι όπως φαίνεται και στην αρθρογραφία μας. Η αυξητική τάση στις τιμές των λιπασμάτων και στο κόστος παραγωγής που αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέγεθος στο κόστος των εισροών στη γεωργία, έχει επηρεάσει αρνητικά το αγροτικό εισόδημα. Η απόφαση της νομαρχίας να κλείσει τα σφαγεία της Κατούνας γιατί όπως υποστήριξε δεν υπήρχε κάποια αύξηση στην παραγωγή της, προκάλεσε πολλά προβλήματα στους κτηνοτρόφους της όπου με δυσκολία προσπαθούν να διατηρήσουν το ζωικό τους κεφάλαιο τη στιγμή που οι τιμές των ζωοτροφών έχουν αυξηθεί ραγδαία. Μάλιστα αυτή η απόφαση έκανε πολλούς κτηνοτρόφους να θέλουν να παρατήσουν την παραγωγή πράγμα που θα είχε σοβαρό αντίκτυπο στην οικονομία του νομού αλλά και των αγροτών. Οι επιδοτήσεις στη βιολογική γεωργία φαίνονται πως περικόπτονται τη στιγμή που η κατανάλωση των βιολογικών προϊόντων έχει αυξηθεί σημαντικά και που ολοένα και περισσότεροι αγρότες επιλέγουν να ασχοληθούν με την βιολογική καλλιέργεια αντί για αύξηση των μέτρων στήριξης στη βιολογική γεωργία ή έστω της διατήρησης των μέχρι τώρα ενισχύσεων, παρατηρείται μείωση των επιδοτήσεων. Πρόβλημα φαίνεται να υπάρχει με την παραγωγή του σπαραγγιού που δεν μπορεί πλέον να στηρίζεται στις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ καθώς δεν έχει παρουσιάσει κάποια βελτίωση στην ποιότητα και στην ανταγωνιστικότητα του. Ο νομός πρότυπο στην «πράσινη ανάπτυξη» υποτίθεται ότι θα γινόταν η Αιτωλοακαρνανία με την δημιουργία αγροτικών φωτοβολταϊκών. Η έλλειψη όμως δικτύου που χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση κάνει αδύνατη την έγκριση των αιτήσεων των αγροτών για την δημιουργία φωτοβολταϊκών. Την πιστοποίηση της χοντροελιάς ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης ζητά η ΕΑΣ Αργινίου χωρίς όμως να υπάρχει η αντίστοιχη πολιτική υποστήριξη πράγμα που δημιουργεί προβλήματα στους αγρότες αφού η ζήτηση της χοντροελιάς είναι σχεδόν μηδαμινή. Οι έμποροι, στρέφονται σε νομούς και πόλεις όπου η ελιά τους έχει αναγνωριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης όπως είναι η Χαλκιδική, που με τις εξαγωγές της έχει καταφέρει να κερδίσει το

στοίχημα αφού πλέον οι έμποροι προτιμούν τη μεγάλη ελιά της. Καθυστέρηση υπάρχει στην εφαρμογή του προγράμματος διανομής γής στους αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας την στιγμή που σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, το πρόγραμμα διανομής γής εφαρμόστηκε κανονικά και οι αγρότες, ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί νέοι, ξεκίνησαν την παραγωγή τους έχοντας αποκτήσει πλέον την δική τους γη και κάνοντας σχέδια για ένα καλύτερο αύριο. Απ' ότι φαίνεται, ο κατάλογος με τα αγροτεμάχια ποτέ δεν κατέληξε στα χέρια της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης της αντιπεριφέρειας της Αιτωλοακαρνανίας. Αίτημα κάνουν οι αγρότες ώστε τέσσερα προϊόντα της περιοχής, το κάστανο, η ντομάτα, το σαγκουίνι και η μαλαγουζιά (σταφύλι) να περιληφθούν στο «καλάθι αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας». Τα χρήματα που τους είχαν υποσχεθεί ότι θα τους επιστρέψουν ζητούν οι αγρότες αφού με τη μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε το 2004 οι καπνοπαραγωγοί χάνουν πάνω από 70% από το εισόδημά τους, και απαιτούν την αναπλήρωση του χαμένου εισοδήματος και εγγυήσεις για τις τιμές των προϊόντων τους. Επίσης διεκδικούν έργα υποδομής για να ενισχύσουν την παραγωγή τους και την κατάργηση του ΦΠΑ σε αγροτικά εργαλεία και εφόδια. Οι αγρότες απαιτούν την προστασία της ντόπιας παραγωγής και πάνε κόντρα στην Κοινή Αγροτική Πολιτική που ωφελεί μόνο τους μεγαλοαγρότες και τους μεγάλους επιχειρηματίες ξεκληρίζοντας τους μικρούς και μεσαίους, ενώ παράλληλα ζητούν τη θέσπιση κατώτερων εγγυημένων τιμών και επιδοτήσεων που αποτελούν βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της γεωργίας, την κατάργηση διαχωρισμού των αγροτών σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότη και μη με βάση το εισόδημά τους, έργα υποδομής που να μειώνουν το κόστος παραγωγής, κατάργηση του Φ.Π.Α. στα είδη πρώτης ανάγκης, στα φάρμακα και στα είδη υγιεινής, να παγώσουν τα χρέη των αγροτών και των ψαράδων για τρία χρόνια με παραγραφή των πανωτοκιών, να διπλασιαστεί η βασική αγροτική σύνταξη, να μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, να καταργηθούν οι εισφορές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη συμμετοχή στα φάρμακα. Εφιάλτης έχει γίνει για τους ίδιους τους αγρότες η επένδυση των φωτοβολταϊκών με την μη καταβολή των προβλεπόμενων πιστώσεων, η οποία μαζί με την μεγάλη φορολόγηση και τα χαράτσια τους έχουν φέρει σε σημείο απελπισίας.

Συνοπτικά, αυτά είναι τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες και για τα οποία πολλές φορές έχουν βγει στο δρόμο προκειμένου να εισακουστούν τα αιτήματά τους. Σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά έχουν δίπλα τους κατά κύριο λόγο την Ένωση Αγρινίου αλλά και τους άλλους συνεταιρισμούς όπου προσπαθούν με κάθε τρόπο να βρουν λύση στα προβλήματα των αγροτών καταφέροντας τις περισσότερες φορές τον σκοπό τους διεκδικώντας ταυτόχρονα νέους τρόπους για να ενισχύσουν την οικονομία τόσο των αγροτών όσο και του νομού. Η συμμετοχή των Ενώσεων στα προβλήματα των αγροτών ωθεί τους αγρότες να συνεχίσουν την παραγωγική τους δραστηριότητα και να ελπίζουν για ένα καλύτερο μέλλον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκπόνηση της πτυχιακής μας εργασίας μας βοήθησε στο να κατανοήσουμε καλύτερα και ουσιαστικά την έννοια του αγροτικού συνεταιρισμού, τον σκοπό του αλλά και τις θετικές επιδράσεις που μπορεί να επιφέρει σ' έναν νομό που η οικονομία του βασίζεται κατά κύριο λόγο στον αγροτικό τομέα. Ένας από αυτούς τους νομούς είναι και ο νομός Αιτωλοακαρνανίας για τον οποίο γίνεται λόγος στην πτυχιακή μας εργασία.

Συμπεραίνουμε ότι, η τοπική οικονομία βασίζεται στον πρωτογενή τομέα, γεγονός που χαρακτηρίζει την περιοχή ως αγροτική. Τα κύρια προϊόντα που παράγονται στο νομό είναι η ελιά και τα εσπεριδοειδή. Ο καπνός υπήρξε μια από τις πιο σημαντικές καλλιέργειες για το νομό σήμερα όμως, η καλλιέργειά του έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί. Η καλλιέργεια αρωματικών φυτών κάνει τα πρώτα της βήματα στη γεωργία του νομού και αναμένεται να αυξηθεί αρκετά αφού πρόκειται να αντικαταστήσει τον καπνό. Έντονη δραστηριότητα υπάρχει και στην κτηνοτροφία καθώς, η μεγάλη επέκταση της δημιούργησε και την ανάγκη για την παραγωγή ζωοτροφών. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά και η καλλιέργεια βιολογικών ζωοτροφών αφού, υπάρχει για τα προϊόντα αυτά, πολύ καλή αγορά. Ήδη, έχει ξεκινήσει στο νομό η καλλιέργεια πολλών ειδών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών καθώς και η καλλιέργεια του φυτού στέβια και αναμένονται ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα. Δραστηριοποίηση, παρατηρήθηκε, επίσης, και στις ενεργειακές καλλιέργειες αφού φάνηκε ως μία πιθανή εναλλακτική λύση για την αξιοποίηση των εδαφών που αποδεδυούνται από τον καπνό.

Όσον αφορά τα κηπευτικά, σημαντική είναι η καλλιέργεια του σπαραγγιού και το μέλλον θα δείξει αν θα επεκταθεί η σχετική δραστηριότητα. Σχετικά με τα εσπεριδοειδή, δίνουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα παρά το γεγονός ότι απολαμβάνουν χαμηλή τιμή.

Πιο συγκεκριμένα, είδαμε ότι η ΕΑΣ Αγρινίου έκλεισε συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρείας Sun Fruits και μάλιστα είναι η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα μπει στην αγορά με τη καλλιέργεια του φυτού στέβια

για την οποία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους καταναλωτές. Στην Αιτωλοακαρνανία θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την επεξεργασία του φυτού και την προώθησή της σε όλη την Ευρώπη. Στόχος της Αιτωλοακαρνανίας είναι να γίνει γνωστή σε όλη την Ευρώπη όπως ήταν κάποτε για τον καπνό, γεγονός που μας δείχνει ότι στην περιοχή συνεχίζει να υπάρχει έντονο το ενδιαφέρον για τη δημιουργία ευκαιριών και η κατάλληλη δραστηριοποίηση για την υλοποίησή τους.

Επίσης, είδαμε ότι ένα ακόμη χαρακτηριστικό του νομού Αιτωλοακαρνανίας στον αγροτικό τομέα είναι ότι μεγάλες γεωργικές εκτάσεις ανήκουν σε λίγα άτομα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η δυνατότητα από ενδιαφερόμενους αγρότες να μπουν στην παραγωγή. Ο δήμος Μεσολογγίου όμως αξιοποίησε με τον ιδανικότερο τρόπο μεγάλες δημοτικές εκτάσεις που έμεναν ανεκμετάλλευτες. Προχώρησε στη δημοπρασία εκμίσθωσης δημοτικών αγροτεμαχίων. Συμπεραίνουμε έτσι, πως και οι δημοτικές αρχές προσπαθούν να δημιουργήσουν ευκαιρίες στα αγροτικά θέματα του νομού, τονώνοντας έτσι την τοπική οικονομία.

Έντονη δραστηριοποίηση υπάρχει και στη καλλιέργεια του πράσινου σπαραγγιού, καθώς το προϊόν έχει καλή εμπορική συμπεριφορά, ενώ απαιτεί πιο λίγα έξοδα παραγωγής και εξοπλισμού σε σχέση με το λευκό σπαραγγί που καλλιεργείται σε Ελλάδα και εξωτερικό. Στη συσκευασία του προϊόντος απασχολούνται 200 άτομα ενώ 800 με 1000 απασχολούνται την περίοδο της συγκομιδής. Τα καλλιεργούμενα στρέμματα στο νομό είναι 2500 χιλιάδες και οι αγρότες που παράγουν το προϊόν 120. Άρα λοιπόν, το πράσινο σπαραγγί δεν αφήνει εισόδημα μόνο στον παραγωγό αλλά δίνει δουλειά στην περιοχή, δημιουργώντας έτσι προοπτικές στην τοπική οικονομία.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη συνεργασία της ΕΑΣ Αγρινίου με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Στη συνεργασία αυτή κλήθηκαν να μπουν παραγωγοί που ενδιαφέρονται για τη συμβολαιακή γεωργία του κριθαριού. Στη συμβολαιακή γεωργία υπάρχει εγγυημένη κατώτατη τιμή και στη συγκεκριμένη περίπτωση αγγίζει τα 180 ευρώ τον τόνο. Με την παραλαβή του κριθαριού ο παραγωγός θα πληρώνεται τοις μετρητοίς επί της ποσότητας που θα παραδίδει. Πιστεύουμε

λοιπόν, πως είναι μία εναλλακτική πρόταση σε περιόδους οι οποίες είναι δύσκολες για την παραγωγή όσον αφορά το κόστος.

Στο νομό γεννήθηκε ακόμη μια σύγχρονη και δυναμική καλλιέργεια όπως αυτή του ροδιού. Η καλλιέργεια του ροδιού είναι εναλλακτική και σύγχρονη και έχει αξιολογηθεί σε άριστο επίπεδο στην ελληνική και παγκόσμια αγορά ως προς τις οργανωμένες καλλιέργειες. Ο συνεταιρισμός παραγωγών Αιτωλοακαρνανίας συνεργάζεται με παραγωγούς της Βόρειας Ελλάδας που έχουν συνάψει συμφωνίες για εξαγωγές και έχουν ήδη διαμορφωμένες αγορές και εκτός της Ελλάδας.

Το ίδιο συμβαίνει και με την καλλιέργεια “γκότζι-μπέρι” που προώθησε ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγγελόκαστρου, αφού, επίσης, πρόκειται για μία εναλλακτική καλλιέργεια που υπόσχεται καλές αποδόσεις και έσοδα και το μέλλον θα δείξει αν θα επεκταθεί η σχετική δραστηριότητα .

Είδαμε ακόμη, τον καπνό να υπόσχεται να δώσει ξανά καλό και εγγυημένο εισόδημα με τη συμβολαιακή γεωργία. Οι αγρότες που θα επιστρέψουν στην παραγωγή, θα υπογράψουν συμβόλαιο που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους. Θα ξέρουν από πριν τι ποσότητες θα παράγουν και σε ποια τιμή θα πουλήσουν. Άρα, αυτό το νέο μοντέλο συμβολαιακής καλλιέργειας, εγγυάται και εδώ ένα πολύ καλό εισόδημα.

Η παραγωγή λαδιού στο νομό συνεχίζει να αποτελεί προτεραιότητα αφού κάθε χρόνο υπάρχει μεγάλη παραγωγή και οι καλλιέργειες ελαιόδεντρων αυξάνονται. Το 2012 η παραγωγή λαδιού στην Αιτωλοακαρνανία ήταν μεγαλύτερη από ποτέ. Η αύξηση που σημειώθηκε στην επεξεργασία λαδιού άγγιξε το 20% με 30%. Συμπεραίνουμε λοιπόν, πως η αγροτική οικονομία του νομού συνεχίζει να στηρίζεται στην παραγωγή βρώσιμων ελιών και ελαιόλαδου.

Ο υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κος Κώστας Σκανδαλίδης σε επίσκεψη του στη δυτική Ελλάδα εκδήλωσε τη πρόθεση του να προβεί στη δημιουργία ενός “καλαθιού” της Περιφέρειας, με στόχο την προβολή των τοπικών προϊόντων που θα μπουν σε αυτό το καλάθι και την προώθησή τους στις ελληνικές και διεθνείς αγορές. Με αυτήν την κίνηση ο νομός έχει τη δυνατότητα να

δημιουργήσει απασχόληση και να παράγει πλούτο διαμορφώνοντας έτσι έναν ακόμη πιο ισχυρό πρωτογενή τομέα.

Το ρόλο του στην αγροτική οικονομία του νομού θα παίξει και το υπό ίδρυση νέο τμήμα του Πανεπιστημίου στο Αγρίνιο με όνομα “Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων”. Το νέο τμήμα θα συμπληρώσει το γνωστικό αντικείμενο των υπόλοιπων τριών, συνθέτοντας μια πλήρη ενότητα σχολών με αγροπεριβαλλοντικό προσανατολισμό. Αυτό το γεγονός είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ένα νομό όπως η Αιτωλοακαρνανία που είναι κατεξοχήν αγροτικός. Με την ίδρυση του νέου τμήματος ανοίγονται νέοι ορίζοντες προς όφελος της αγροτικής οικονομίας επομένως και της τοπικής κοινωνίας εν συνόλω.

Σχετικά με την κτηνοτροφία, αποτελεί παραδοσιακή ενασχόληση των κατοίκων της περιοχής και αφορά κυρίως την προβατοτροφία και τη χοιροτροφία. Επίσης, σημαντική είναι η αιγοτροφία και η βοοτροφία. Στο νομό λειτουργούν αρκετά τυροκομεία, αλλά σημαντική ποσότητα γάλακτος διοχετεύεται σε μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες μέσω συμβολαίων. Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε το νομό Αιτωλοακαρνανίας και ως κτηνοτροφικό νομό αφού εντοπίσαμε ότι και ο τομέας της κτηνοτροφίας είναι βασική συνιστώσα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου. Διαθέτει περίπου το 10% του ζωικού κεφαλαίου όλης της χώρας σε αιγοπρόβατα και το 6% αυτού σε βοοειδή. Ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων των βοοειδών φτάνει τις 1.500 περίπου με συνολικό ζωικό κεφάλαιο 60.000 ζώων.

Ο τομέας της μεταποίησης του γάλακτος αποτελεί μια βασική συνιστώσα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του νομού. Τυριά Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), όπως η φέτα και η κεφαλογραβιέρα Αμφιλοχίας, η γραβιέρα, το κεφαλοτύρι, το ανθότυρο ή ακόμη και το γιαούρτι, παράγονται στις εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις του νομού.

Ωστόσο, είδαμε να δημιουργούνται ευκαιρίες για την προώθηση της κτηνοτροφίας στο νομό όπως για παράδειγμα έδειξε ημερίδα με θέμα “Η κτηνοτροφία βασικός πυλώνας ανάπτυξης του δήμου Αμφιλοχίας” σε συνεργασία της ένωσης Βαλτινών επιστημόνων και του δήμου Αμφιλοχίας. Η ενημέρωση και η πληροφόρηση των

πολιτών επιτρέπει τη συμμετοχή των ενημερωμένων στη διαμόρφωση τελικών προτάσεων για την τοπική ανάπτυξη.

Σχετικά με τις αποζημιώσεις, παρατηρήσαμε ότι από το 2006 μέχρι και το 2012 συνέχισαν να λαμβάνονται από τους δικαιούχους. Οι αποζημιώσεις αφορούσαν ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο από διάφορα ζημιογόνα αίτια όπως παγετό, ανεμοθύελλα, χαλαζόπτωση. Μάλιστα, το 2012 ο ΕΛΓΑ ενέκρινε πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας το οποίο εφαρμόστηκε και στην Αιτωλοακαρνανία. Ειδικότερα, τα μέσα ενεργητικής προστασίας που επιχορήγησε ο ΕΛΓΑ είναι η πρόληψη ζημιών στα εσπεριδοειδή από παγετό, με την εγκατάσταση ανεμιστήρων, καθώς και η μετατροπή των πετρελαιοκίνητων, αντιπαγετικών ανεμιστήρων σε ηλεκτροκίνητους. Για πρώτη φορά στο πρόγραμμα περιλήφθηκε και η επιχορήγηση αντιβρόχινης μεμβράνης, για την προστασία της κερασιάς από τη βροχή. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί, ότι με το νέο πρόγραμμα υπήρχε για πρώτη φορά η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής, καθώς και η δυνατότητα τμηματικής καταβολής της επιχορήγησης, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής και εγκατάστασης των συστημάτων ενεργητικής προστασίας.

Επίσης, το 2012 για πρώτη φορά, η χώρα μας συμμετείχε σε πρόγραμμα επιτήρησης απωλειών στις αποικίες μελισσών έως και το καλοκαίρι του 2013, συνολικού ύψους 360,000 ευρώ. Μεταξύ των βασικών στόχων του προγράμματος ήταν ο προσδιορισμός των πραγματικών ποσοστών θνησιμότητας και νοσηρότητας στις αποικίες των μελισσών. Επομένως, συμπεραίνουμε, ότι οι αποζημιώσεις συνεχίζουν να λαμβάνονται από τους αγρότες και ότι κάνουν την εμφάνιση τους καινοτόμα προγράμματα σχετικά με την πρόληψη καταστροφών στη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά για πρώτη φορά και στη μελισσοκομία.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, είδαμε ότι δημιουργούνται μεγάλες προοπτικές στον αγροτικό τομέα στον νομό Αιτωλοακαρνανίας. Παρατηρήσαμε, όμως, πως οι προοπτικές αυτές δημιουργήθηκαν χάρη στη μεγάλη συμβολή των αγροτικών συνεταιρισμών και των Ενώσεών τους, που προσπάθησαν να δημιουργήσουν τις σωστές υποδομές και να αδράξουν κάθε νέα ευκαιρία για την καλή εξέλιξη του αγροτικού τομέα στον νομό.

Πιο συγκεκριμένα, η συμφωνία με την ελληνική θυγατρική Eurostevia της ινδικής εταιρίας Sun Fruits, ήταν έργο της ΕΑΣ Αγρινίου, η οποία είναι και η πρώτη σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα μπει στην αγορά με την καλλιέργεια του φυτού στέβια.

Η καλλιέργεια του πράσινου σπαραγγιού, επίσης, εμφανίζεται σαν μια μεγάλη προοπτική για την τοπική κοινωνία, αφού, απαιτεί πολλά εργατικά χέρια για τη συγκομιδή και τη μεταποίησή του. Και αυτή η καλλιέργεια, όμως, είναι μια πρωτοβουλία του πρωτοβάθμιου αγροτικού συνεταιρισμού «ο Αχελώος».

Επίσης, η ΕΑΣ Αγρινίου ήταν αυτή που προώθησε τη συμβολαιακή γεωργία για το κριθάρι, ερχόμενη σε συνεργασία με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία. Το ίδιο συνέβη και με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αγρότες, αφού η ΕΑΣ Αγρινίου σε συνεργασία με την ΠΑΣΕΓΕΣ ήταν αυτή που έπεισε εν τέλει τη κυβέρνηση ώστε με τον νόμο 3851 να δοθεί προτεραιότητα στους αγρότες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μέχρι 100 κιλοβάτ.

Η σύγχρονη και δυναμική καλλιέργεια του ροδιού στον νομό οφείλεται στον Συνεταιρισμό Παραγωγών Ροδιού Αιτωλοακαρνανίας, ο οποίος συστάθηκε και παλεύει μόνος του χωρίς καμία υποστήριξη και με κεφάλαια από τους ίδιους τους παραγωγούς για να καταφέρει να φτάσει την παραγωγή πιστοποιημένων, καθαρών ροδιών στο επίπεδο της εξαγωγής του προϊόντος στο εξωτερικό.

Το «γκότζι-μπέρι», είναι επίτευγμα του Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγγελόκαστρου, ο οποίος εστίασε στο άγνωστο γκότζι-μπέρι, ακριβώς γιατί μέχρι πρόσφατα ήταν άγνωστο στο κοινό αλλά ταυτόχρονα κρίθηκε ότι θα έχει καλές αποδόσεις σε έσοδα.

Επίσης, είδαμε την ΕΑΣ Αγρινίου να κάνει αλληπάλληλες προσπάθειες για την αναγνώριση της κονσερβοελιάς και τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Μεσολογγίου-Ναυπακτίας «Η Ένωση», να ζητά την επέκταση της γεωγραφικής ζώνης Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης για την ελιά καλαμών.

Μπορούμε εύκολα, λοιπόν, να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί του νομού και οι Ενώσεις τους, δραστηριοποιούνται έντονα στα

αγροτικά ζητήματα της περιοχής και μάλιστα προσπαθούν και δημιουργούν τις καλύτερες προοπτικές για την καλή οικονομία του νομού, κλείνοντας σπουδαίες συμφωνίες και δημιουργώντας παράλληλα τις κατάλληλες συνθήκες για τα νέα βήματα των αγροτών. Και παρά τη ρύθμιση του νόμου 4015/2011, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί Αιτωλοακαρνανίας δεν φαίνεται να ανησυχούν με τη ψήφισή του και την μετατροπή τους σε πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Τα τελευταία χρόνια, οι συνεταιρισμοί του νομού έχουν αποκτήσει μια πραγματική παραγωγική βάση και με τον νόμο 4015/2011 τους δίνεται η ευκαιρία να δημιουργήσουν μία νέα βάση ομάδων παραγωγών δικαιοδοσίας και να απαλλαγούν από τα ανενεργά μέλη, δίνοντας έμφαση στις δραστηριότητες της τοπικής αγοράς.

Πέρα από τις δραστηριότητες των αγροτών που φαίνονται ότι υπάρχουν στο νομό και που έχουν συμβάλει καταλυτικά στην εξέλιξη και στην ανάδειξη της παραγωγικότητάς του νομού αλλά και στην βελτίωση της οικονομίας του υπάρχουν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες. Σύμφωνα με την αρθρογραφία που συλλέξαμε φαίνεται ότι οι αγρότες ανάλογα με την παραγωγική τους δραστηριότητα έχουν και τα ανάλογα αιτήματα τα οποία παρουσιάζονται ως προβλήματα που χρήζουν άμεσης λύσης είτε από τους συνεταιρισμούς, όσο είναι αυτό δυνατό, είτε από το κράτος και τους φορείς που αφορά. Είδαμε όμως ότι κάποια από αυτά τα αιτήματα δεν βρήκαν την ανάλογη προσοχή που θα έπρεπε να τους δοθεί με αποτέλεσμα να οδηγεί τους αγρότες στο «δρόμο». Μέσω των κινητοποιήσεων οι αγρότες προσπαθούν να διεκδικήσουν ότι τους ανήκει αφού ξέρουν πως είναι ο μόνος τρόπος για να εισακουστούν τα αιτήματά τους και να πουν ένα μεγάλο «όχι» σε ότι τους επιβάλλουν. Μέσα από την ανάλυση των άρθρων όμως, είδαμε ότι οι αγρότες δεν είναι μόνοι τους. Σε κάθε πρόβλημα αλλά και σε κάθε κινητοποίηση έχουν δίπλα τους κατά κύριο λόγο την ΕΑΣ Αγρινίου που τη βλέπουμε να συμμετέχει και αυτή στις συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας των αγροτών κάνοντας έτσι αισθητή την παρουσία της. Η ΕΑΣ Αγρινίου φαίνεται να κατανοεί τα προβλήματα των αγροτών και την βλέπουμε πολλές φορές να κάνει τα πάντα για να εγκριθούν τα αιτήματά τους για το καλό τόσο του νομού όσο και των ίδιων των παραγωγών.

Συγκεκριμένα, είδαμε τους αγρότες και γενικά το νομό Αιτωλοακαρνανίας να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα με τα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί καθώς η εκτεταμένη χρήση τους έχει δημιουργήσει την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων υγείας τόσο για τους αγρότες όσο και για τους κατοίκους του νομού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα η Αιτωλοακαρνανία να εμφανίζεται πρώτη στη λίστα καρκινογένεσης. Το πρόβλημα εμφανίζεται λόγω της έλλειψης ενημέρωσης των αγροτών για τον τρόπο που πρέπει να χρησιμοποιούν τα φυτοφάρμακα αλλά και για τη συχνότητά τους αλλά και επειδή το κράτος πολλές φορές δεν κάνει τον απαραίτητο έλεγχο για την καταλληλότητα των σκευασμάτων. Το θετικό είναι ότι βλέπουμε τον νομό γενικότερα και ειδικά την Ένωση Αγρινίου να παίρνουν άμεσα θέση για την επίλυση του προβλήματος με την ενημέρωση αρχικά των αγροτών για τον κίνδυνο που διατρέχουν με τη συχνότητα χρήσης τους και αναζήτηση περαιτέρω λύσεων για την μείωση του προβλήματος.

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας είναι γενικότερα ένας νομός με έντονα καιρικά φαινόμενα πράγμα που πολλές φορές δημιουργεί προβλήματα στους παραγωγούς με την καταστροφή της καλλιέργειας τους. Ένα τέτοιο παράδειγμα είδαμε με την καλλιέργεια του βαμβακιού όπου λόγω των χαλαζοπτώσεων η παραγωγή ήταν μικρότερη σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Σε περίοδο οικονομικής κρίσης βλέπουμε τους αγρότες να αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα καθώς παρά το χαμηλό τους εισόδημα οι τιμές των λιπασμάτων όλο και αυξάνονται με αποτέλεσμα οι αγρότες να αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην παραγωγή τους.

Η Αιτωλοακαρνανία ήταν ανάμεσα στους νομούς που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές το έτος 2007 και το μόνο που περίμεναν οι αγρότες ήταν να πάρουν το ποσό που τους αναλογούσε σύμφωνα με το πρόγραμμα που προέβλεπε να δοθούν στους αγρότες 350 εκατομμύρια ευρώ. Παρ' όλα αυτά οι αγρότες της Αιτωλοακαρνανίας δεν πήραν τίποτα και αυτό γιατί κανένας αρμόδιος δεν έκανε τις απαραίτητες ενέργειες αφού κανείς δεν ενδιαφέρθηκε. Ένα άλλο πρόβλημα που ήρθε να πλήξει κυρίως τους κτηνοτρόφους είναι η είδηση ότι τα σφαγεία της Κατούνας πρέπει να κλείσουν γιατί σύμφωνα με τα λεγόμενα της νομαρχίας δεν υπήρχε κάποια εξέλιξη στην παραγωγή τους. Και εδώ φαίνεται πόσο αναγκαία είναι η επέμβαση της Ένωσης Αγρινίου όπου μόνο αυτή μπορεί να

επιφέρει τη λύση του ζητήματος με τη δημιουργία ενός εργοστασίου που θα επεξεργάζεται και θα τυποποιεί το γάλα. Η δημιουργία ενός τέτοιου εργοστασίου θα δώσει νέα κίνητρα στους κτηνοτρόφους όπου θα έχουν τη δυνατότητα να διπλασιάσουν το ζωικό τους κεφάλαιο χωρίς να ζουν με το φόβο ότι κάποια στιγμή θα τα χάσουν όλα. Πρόβλημα παρατηρείται επίσης, με τις επιδοτήσεις στην βιολογική γεωργία όπου περικόπτονται, τη στιγμή που ολοένα και περισσότεροι αγρότες έχουν στραφεί σ' αυτού του είδους την καλλιέργεια αλλά και με την έκτακτη ενίσχυση 5% που είχε αποφασιστεί για τους ελαιοπαραγωγούς αφού έχει περάσει αρκετός χρόνος και το μέτρο δεν έχει υλοποιηθεί. Το σπαράγγι παύει πλέον να συμπεριλαμβάνεται στις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ μετά από απόφαση του Υπουργείου αφού κρίνει ότι δεν υπάρχει κάποια βελτίωση στην ποιότητα και στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος μια σειρά όμως μέτρων θα μπορούσε να ξανά κάνει το προϊόν καινοτόμο και ανταγωνιστικό όπως είναι η ενίσχυση του τομέα μέσω του τραπεζικού συστήματος, η επανεξέταση του επιχειρησιακού προγράμματος έτσι ώστε να βελτιωθεί προς όφελος των αγροτών και η ενημέρωση των παραγωγών για τις δυνατότητες που έχουν και πως μπορούν να τις αξιοποιήσουν αφού το σπαράγγι αποτελεί μια από τις πιο κερδοφόρες καλλιέργειες.

Μια μεγάλη επένδυση για το νομό είναι η δημιουργία φωτοβολταϊκών και όλα έδειχναν ότι η Αιτωλοακαρνανία θα γινόταν ο νομός πρότυπο στην «πράσινη ανάπτυξη» τελικά όμως δεν εγκρίθηκαν οι αιτήσεις των αγροτών και η δικαιολογία ήταν ότι το δίκτυο του νομού χρειάζεται αναβάθμιση και επέκταση με την επέμβαση όμως και πάλι της Ενώσεως αλλά και την υποστήριξη της ΔΕΗ η «πράσινη ανάπτυξη» θα μπορέσει να γίνει πραγματικότητα και οι αγρότες θα μπορούν να ελπίζουν σ' ένα καλύτερο μέλλον για τον αγροτικό τομέα. Το Αγρίνιο είχε χαρακτηριστεί από παλιά ως η πόλη του καπνού. Ένα άλλο στοιχείο όμως που την χαρακτηρίζει όσον αφορά την αγροτική της φυσιογνωμία είναι η περίφημη «χοντροελιά» ή «κονσερβοελιά» που είναι τόσο ιδιαίτερη ως προς τα χαρακτηριστικά της. Η παραγωγή της «χοντροελιάς» φτάνει ετησίως τους 15-20 χιλιάδες τόνους από τους οποίους οι 10-15 ανήκουν στην δικαιοδοσία της ΕΑΣ Αγρινίου. Φυσικό και επόμενο ήταν λοιπόν η Ένωση Αγρινίου, κάνοντας τις

απαραίτητες ενέργειες, να ζητήσει την αναγνώριση της «χοντροελιάς» ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης. Η αναγνώριση της ως ΠΟΠ θα βοηθούσε στο να προβληθεί το Αγρίνιο διεθνώς και θα έδινε προστιθέμενη αξία στο προϊόν ενώ τα οφέλη των αγροτών θα ενισχύονταν. Παρά όμως την επιμονή της ΕΑΣ Αγρινίου φαίνεται ότι δεν υπάρχει η αντίστοιχη ανταπόκριση στο αίτημά της πράγμα που έχει επιφέρει προβλήματα στους παραγωγούς καθώς οι έμποροι δείχνουν να προτιμούν και να αγοράζουν από παραγωγούς που το προϊόν τους έχει αναγνωριστεί ως Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης, αυτό έχει σαν επακόλουθο τη ζημία των παραγωγών όπου βλέπουν την παραγωγή τους απούλητη αντιμετωπίζοντας έτσι τεράστια οικονομικά προβλήματα. Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες είναι η επιστροφή φόρων στο πετρέλαιο, τη φυτική και ζωική παραγωγή όπου τα ποσά είναι εξευτελιστικά από τη στιγμή που οι πραγματικές δαπάνες για την αγορά πετρελαίου είναι πολύ μεγαλύτερες.

Όσον αφορά τις διεκδικήσεις των αγροτών παρατηρούμε ότι οι αγρότες παλεύοντας για ένα καλύτερο μέλλον και για μια πιο ποιοτική αγροτική ζωή και οικονομία δεν σταματούν να βρίσκουν νέες καλλιέργειες και τρόπους παραγωγής που θα είναι πιο συμφέρουσες γι' αυτούς. Συγκεκριμένα τους βλέπουμε να κάνουν αίτημα ώστε τέσσερα προϊόντα της περιοχής, το κάστανο, η ντομάτα, το σαγκουίνι και η μαλαγουζιά (σταφύλι) να περιληφθούν στο «καλάθι αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας» και να τους δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων με την έγκριση των αντίστοιχων επιδοτήσεων αφού ένα τέτοιο εγχείρημα θα έφερνε νέα πνοή στην αγροτική οικονομία. Μέσα από την αρθρογραφία μας βλέπουμε τους αγρότες πολλές φορές να βρίσκονται σε απόγνωση όταν καταλαβαίνουν ότι τα αιτήματά τους δεν γίνονται δεκτά ή δεν έχουν καμία είδους εξέλιξη. Τότε είναι που οδηγούνται στις κινητοποιήσεις ως τη μόνη λύση για να διεκδικήσουν αυτά που τους ανήκουν και για να ακουστεί η δική τους φωνή και τα δικά τους θέλω. Έτσι βλέπουμε τους καπνοπαραγωγούς να κάνουν συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το Μέγαρο Μαξίμου για να ζητήσουν τα χρήματα που τους είχαν υποσχεθεί ότι θα τους επιστρέψουν αφού με τη μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε το 2004 ο καπνοπαραγωγός χάνουν πάνω από 70% από το εισόδημά τους, τους αγρότες απ' όλη σχεδόν τη χώρα να ξεσηκώνονται και να απαιτούν την

αναπλήρωση του χαμένου εισοδήματος και εγγυήσεις για τις τιμές των προϊόντων τους, να διεκδικούν έργα υποδομής για να ενισχύσουν την παραγωγή τους και την κατάργηση του ΦΠΑ σε αγροτικά εργαλεία και εφόδια. Οι αγρότες πάνε κόντρα στην Κοινή Αγροτική Πολιτική που ωφελεί μόνο τους μεγαλοαγρότες και τους μεγάλους επιχειρηματίες ξεκληρίζοντας τους μικρούς και μεσαίους αγρότες και διεκδικούν την προστασία της ντόπιας παραγωγής, τη θέσπιση κατώτερων εγγυημένων τιμών και επιδοτήσεων που αποτελούν βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της γεωργίας, την κατάργηση διαχωρισμού των αγροτών σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότη και μη με βάση το εισόδημά τους, έργα υποδομής που να μειώνουν το κόστος παραγωγής, κατάργηση του Φ.Π.Α. στα είδη πρώτης ανάγκης, στα φάρμακα και στα είδη υγιεινής, να παγώσουν τα χρέη των αγροτών και των ψαράδων για τρία χρόνια με παραγραφή των πανωτοκιών, να διπλασιαστεί η βασική αγροτική σύνταξη, να μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, να καταργηθούν οι εισφορές για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη συμμετοχή στα φάρμακα. Συγκέντρωση διαμαρτυρίας κάνουν οι αγρότες για τα φωτοβολταϊκά αντιδρούν στη μη καταβολή των προβλεπόμενων πιστώσεων, η οποία μαζί με την μεγάλη φορολόγηση και τα χαράτσια τους έχουν φέρει σε σημείο απελπισίας. Μια επένδυση όπως είναι τα φωτοβολταϊκά που εμφανιζόταν ως προοπτική για το νομό έχει γίνει εφιάλτης για τους ίδιους τους αγρότες. Σε αυτό το σημείο είναι άξιο να σημειωθεί ότι σε κάθε κινητοποίηση και διαμαρτυρία των αγροτών, η ΕΑΣ Αγρινίου ήταν πάντα στο πλευρό τους και μερικές φορές και στην πρώτη γραμμή.

Στη νέα εποχή για την ΚΑΠ υιοθετούνται νέες πολιτικές που στοχεύουν στην εξάλειψη των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από τις πολιτικές που ακολουθήθηκαν στο παρελθόν. Η νέα ΚΑΠ προβλέπει τη θέσπιση ορίων στην παραγωγή προϊόντων με στόχο τη μείωση των πλεονασμάτων, την έμφαση σε μεθόδους αγροτικής παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον, καθώς και τη στρόφη της αγροτικής παραγωγής στις ανάγκες της αγοράς. Οι τομείς παρέμβασης της Νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε κλάδους, οι οποίοι αποτελούν κυρίαρχους τομείς του νομού Αιτωλοακαρνανίας, όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αλιεία, ενώ επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη

τομέων όπως ο αγροτουρισμός, οι γεωργικές επιχειρήσεις, οι υποδομές και το περιβάλλον. Τα μέτρα της νέας ΚΑΠ δημιουργούν δικλίδες ασφαλείας για τους παραγωγούς και συμβάλλουν στην πολύπλευρη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και τη στήριξη του εισοδήματος του τοπικού πληθυσμού. Προβλέπονται ενισχύσεις τόσο για όσους ήδη ασχολούνται αποκλειστικά με τον αγροτικό τομέα, όσο και για εκείνους που θέλουν να ασχοληθούν ως νέοι αγρότες. Τα προγράμματα αυτά αναμένεται να προσελκύσουν νέους ανθρώπους και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, ενώ παράλληλα στοχεύουν στη συγκράτηση του ενεργού πληθυσμού του νομού στις αγροτικές περιοχές. Η ενίσχυση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών μέσω των εξισωτικών αποζημιώσεων αναμένεται να δώσει νέα πνοή στις περιοχές αυτές του νομού που μέχρι σήμερα αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Η πρόωρη συνταξιοδότηση των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα αποτελεί επίσης ένα μέτρο με πολλαπλά οφέλη, καθώς οι αγρότες αποτελούσαν μέχρι σήμερα το πιο αδικημένο κομμάτι του ασφαλιστικού συστήματος, με χαμηλές συντάξεις, συνταξιοδότηση σε μεγάλη ηλικία και ελλιπή ιατρική κάλυψη. Το μέτρο αυτό στοχεύει στη βελτίωση της κατάστασης αυτής, αλλά ταυτόχρονα και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Επιπλέον, η στήριξη των δραστηριοτήτων που αφορούν στη μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων αναμένεται να δώσει προοπτικές ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα στο νομό, ο οποίος δεν παρουσιάζει αξιόλογη ανάπτυξη έως τώρα. Η διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, έτσι ώστε τα προϊόντα που προέρχονται από τις παραγωγικές μονάδες του νομού να αποκτήσουν μία σημαντική θέση στις αγορές και να ανταγωνίζονται με προϊόντα άλλων περιοχών στη βάση της ποιότητάς τους. Η παροχή συμβουλευτικής δράσης από ειδικούς προς τους παραγωγούς καθιστά ευκολότερη την επίτευξη του παραπάνω στόχου, καθώς οι περισσότεροι απασχολούμενοι του τομέα στην περιοχή μελέτης είναι ανειδίκευτοι, χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις, στηριζόμενοι κυρίως στην εμπειρία τους, γεγονός που δεν ευνοεί τη στήριξη της παραγωγής ποιοτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα πρότυπα της Ε.Ε.. Στον κλάδο της αλιείας σημαντικά κρίνονται τα μέτρα που αφορούν στην ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών. Επιπρόσθετα, τα μέτρα που αφορούν στη μεταποίηση των αλιευτικών προϊόντων είναι ένα ακόμη βήμα

προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του δευτερογενή τομέα στο νομό, αφού έως τώρα δεν υπάρχει κάποια αξιόλογη μονάδα μεταποίησης και επεξεργασίας των αλιευμάτων στην περιοχή.

Τα μειονεκτήματα από την εφαρμογή της νέας ΚΑΠ στον αγροτικό τομέα στην Αιτωλοακαρνανία αφορούν σε μερίδα παραγωγών, οι οποίοι ασχολούνταν για μεγάλο χρονικό διάστημα με την παραγωγή συγκεκριμένης καλλιέργειας, όπως ο καπνός και με τα νέα μέτρα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την καλλιέργεια αυτή, χάνοντας έτσι μέρος των εσόδων τους, αφού θα πρέπει να καλλιεργήσουν νέα είδη, χωρίς να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις ή την εμπειρία αλλά ενδεχομένως και τους πόρους που απαιτούνται για το σκοπό αυτό. Πολλοί αγρότες, κυρίως καπνοπαραγωγοί που στην πλειοψηφία τους είναι μεγάλης ηλικίας, εγκατέλειψαν μαζί με τον καπνό και το επάγγελμα, ενώ άλλοι στράφηκαν στην καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών, στην κτηνοτροφία ή ξεκίνησαν την προσπάθειά τους σε άλλον τομέα με δυνατότητες ανάπτυξης, όπως είναι αυτός των ενεργειακών φυτών. Η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική άλλαξε το χάρτη της ελληνικής γεωργίας, αφού σχεδόν εξαφάνισε τις καλλιεργούμενες με καπνό εκτάσεις και τις περιόρισε εντυπωσιακά στο σκληρό στάρι, στο καλαμπόκι και τα ζαχαρότευτλα. Επιβίωσαν από τις νέες κοινοτικές ρυθμίσεις το βαμβάκι, το μαλακό στάρι, ενώ ενεργειακά φυτά με βασικότερο τον ηλιάνθο έκαναν την έκπληξη. Ενώ καλλιέργειες, οι οποίες είναι υπό δοκιμή στο νομό Αιτωλοακαρνανίας προς αντικατάσταση της καπνοκαλλιέργειας, είναι οι καλλιέργειες οσπρίων, τα οποία έχουν μεγάλη ζήτηση από την τοπική αγορά, όπως φακές, ρεβίθια, αρακάς κτλ..

Οι ανακατατάξεις στον αγροτικό τομέα από την εφαρμογή της Νέας ΚΑΠ στο νομό Αιτωλοακαρνανίας είναι πολλές και σημαντικές. Η Νέα ΚΑΠ προσφέρει τη δυνατότητα για μία ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη ανάπτυξη του νομού, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και σεβασμό στην παράδοση και στον ίδιο τον άνθρωπο.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Δασκάλου Χρ. Γεώργιος, Αστικοί και Γεωργικοί Συνεταιρισμοί, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 1992.

Καμενίδης Θ. Χρήστος, Συνεταιρισμοί, εκδοτικός οίκος: Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη 2001

Μπερικός Φώτης, «Το κακό έγινε», 1 Ιουλίου 2006

Μπερικός Φώτης, «Διασύνδεση Τώρα», 25 Ιουλίου 2009

Μπερικός Φώτης, «Ολική επαναφορά στην καλλιέργεια του καπνού στη βάση συμβολαιακής γεωργίας», 18 Απριλίου 2011

Μπερικός Φώτης, «Super φρούτο στην Αιτωλοακαρνανία», 22 Ιουνίου 2011

Μπερικός Φώτης, «Επίσκεψη Σκανδαλίδη... μικρό καλάθι όμως κρατούν οι αγρότες», 5 Μαρτίου 2012

Μπίκας Αλέξανδρος, «Χοντραίνει το παιχνίδι με τις τιμές ελαιολάδου και ελιάς», 16 Νοεμβρίου 2012

Παπαγεωργίου Κωνσταντίνου Λ., Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία, εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε., Αθήνα 2007.

Χονδρός Κωνσταντίνος, «Ρόδι: Η επόμενη μέρα στην καλλιέργεια», 15 Μαρτίου 2011

Χονδρός Κων/νος, «Εναλλακτική καλλιέργεια με κριθάρι», 17 Οκτωβρίου 2012

Χονδρός Κωνσταντίνος, «Περισσότερο λάδι από ποτέ στην Αιτωλοακαρνανία», 3 Δεκεμβρίου 2012

ΑΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Ανώνυμου, «Ο ΖΕΥΣ πληρώνει ζημιές από τις θεομηνίες Μαρτίου 2004-Δεκεμβρίου 2005», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Φεβρουαρίου 2006

Ανώνυμου, «Αποζημιώσεις για ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Μαρτίου 2006

Ανώνυμου, «Επιχορηγήσεις σε θέματα πρόληψης καταστροφών», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Μαρτίου 2006

Ανώνυμου, «ΕΛ.ΓΑ. Ενισχύσεις ΠΣΕΑ (πρόγραμμα RAGBY)», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 30 Ιουνίου 2006

Ανώνυμου, «Αποζημιώσεις στην Αιτωλοακαρνανία», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Ιουλίου 2006

Ανώνυμου, «Να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του Νομού», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 6 Ιουλίου 2006

Ανώνυμου, «Προτεραιότητα στην κτηνοτροφία», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 22 Φεβρουαρίου 2007

Ανώνυμου, «Η τυροκομία στην Αιτωλοακαρνανία», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Ιουνίου 2007

Ανώνυμου, «Σε προχωρημένο στάδιο», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 5 Οκτωβρίου 2007

Ανώνυμου, «Αποζημιώσεις ΕΛ.ΓΑ. στη φυτική παραγωγή», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ» 15 Νοεμβρίου 2007

Ανώνυμου, «Παράταση στη σήμανση αιγοπροβάτων», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Ιανουαρίου 2008

Ανώνυμου, «Στα ύψη λιπάσματα και κόστος παραγωγής για τους αγρότες», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Φεβρουαρίου 2008

Ανώνυμου, Τετάρτη 30 Απριλίου 2008, Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ»

Ανώνυμου, «Bonus 1.600.000 ευρώ για τους πιστοποιημένους ελαιοπαραγωγούς της ΕΑΣ Αγρινίου», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Ιουνίου 2008

Ανώνυμου, «Ούτε δεκάρα τσακιστή», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Ιουλίου 2008

Ανώνυμου, «Έκλεισαν και τα σφαγεία της Κατούνας», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 19 Ιουλίου 2008

Ανώνυμου, «Ευρεία εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της παραγωγής του βαμβακιού», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 27 Ιουλίου 2008

Ανώνυμου, Παρασκευή 9 Ιανουαρίου 2009, Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ»

Ανώνυμου, «Στο Μέγαρο Μαξίμου», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Ιουλίου 2009

Ανώνυμου, «Αποζημιώσεις 14,8 εκατ. ευρώ σε αγρότες», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 10 Ιουλίου 2009

Ανώνυμου, «Η κτηνοτροφία μοχλός ανάπτυξης του Δήμου Αμφιλοχίας», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιουλίου 2009

Ανώνυμου, «Από σήμερα η επιστροφή του ειδικού φόρου πετρελαίου στους αγρότες», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Αυγούστου 2009

Ανώνυμου, «Νέο πρόγραμμα για μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Αυγούστου 2009

Ανώνυμου, «Η κτηνοτροφία στο Νομό», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ» 21 Αυγούστου 2009

Ανώνυμου, «Νέες αιτήσεις για εκρίζωση αμπελώνων», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 21 Αύγουστου 2009

Ανώνυμου, «Σύσκεψη για το Φεστιβάλ Ελληνικού Γάλακτος και Τυριού», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ» 5 Οκτωβρίου 2009

Ανώνυμου, «Το σπαράγγι δεν μπορεί να στηρίζεται στις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ»,
Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 15 Ιανουαρίου 2010

Ανώνυμου, «Ξεσηκώνονται οι αγρότες», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιανουαρίου
2010

Ανώνυμου, «Μπλόκο στην αντιαγροτική πολιτική», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20
Ιανουαρίου 2010

Ανώνυμου, «Αλλαγές για αγρότες και συνεταιρισμούς στο Ν/Σ περί ρύθμισης
χρεών», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 25 Ιανουαρίου 2010

Ανώνυμου, «Θα αντιδράσουμε», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 4 Φεβρουαρίου 2010

Ανώνυμου, «Κοινή ερώτηση Σπήλιου Λιβανού και τεσσάρων ακόμη Βουλευτών της
Ν.Δ. για την έκτακτη ενίσχυση 5% των ελαιοπαραγωγών», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ»,
26 Φεβρουαρίου 2010

Ανώνυμου, «Να δοθεί στους καπνοπαραγωγούς η δυνατότητα επένδυσης σε
φωτοβολταϊκά», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», Τρίτη 2 Μαρτίου 2010

Ανώνυμου, «Στα 480 εκατ. τα μέτρα για τους αγρότες», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ»,
15 Οκτωβρίου 2010

Ανώνυμου, «Πρώτα τα συμφέροντα μετά οι αγρότες... ποτέ η Αιτωλοακαρνανία», ,
Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 11 Ιανουαρίου 2011

Ανώνυμου, «Όσοι πιστοί ... κερδίσατε», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Φεβρουαρίου
2011

Ανώνυμου, «Υπάρχει και το Αγρίνιο», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Μαρτίου 2011

εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 16 Ιανουαρίου 2012

Ανώνυμου, «Δημητριακά και όσπρια», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 18 Οκτωβρίου 2012

Ανώνυμου, «Εγκρίθηκε πρόγραμμα 360.000 ευρώ στη μελισσοκομία», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 1 Οκτωβρίου 2012

Ανώνυμου, «Λάδι στη φωτιά της φτώχειας και της υπανάπτυξης στην Αιτωλοακαρνανία», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 3 Οκτωβρίου 2012

Ανώνυμου, «Πρόγραμμα ενεργητικής προστασίας έτους 2012, ενέκρινε ο ΕΛ.ΓΑ», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2012

Ανώνυμου, «Αγρότη... περίμενε», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Οκτωβρίου 2012,

Ανώνυμου, «Ο ΕΛ.ΓΑ. αρχίζει να καταβάλλει αποζημιώσεις για ζημιές του 2012», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Νοεμβρίου 2012

Ανώνυμου, «Συνάντηση εργασίας του Περιφερειάρχη με την Ε.Α.Σ. Αγρινίου», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Δεκεμβρίου 2012

Ανώνυμου, «Έκλεισαν τη γέφυρα του Ευήνου οι αγρότες», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Ιανουαρίου 2013

Ανώνυμου, «Καίνε» αγρότες και ιδιώτες τα φωτοβολταϊκά», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Φεβρουαρίου 2013

Ανώνυμου, «Έκλεισαν τον δρόμο πεζοί οι αγρότες στην Ερμίτσα», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 12 Μαρτίου 2013

Ανώνυμου, «Επαφές Βαρεμένου για αγροτικά θέματα», Εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 8 Οκτωβρίου 2013

Ανώνυμου, « Η Δ.Ε. εξακολουθεί να έχει ισχυρότατο πρωτογενή τομέα», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 14 Οκτωβρίου 2013

Ανώνυμου, «Είναι πράσινο, νόστιμο και... συμφέρει», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 7 Νοεμβρίου 2013

Ανώνυμου, «Διανομή γης», εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 20 Νοεμβρίου 2013

Ανώνυμου, «Στέβια αντί καπνού... Το Αγρίνιο πρωταγωνιστής στην Ευρώπη»,
εφημερίδα «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ», 23 Δεκεμβρίου 2013

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.xo.gr

www.el.wikipedia.org

www.minagric.gr

www.ec.europa.eu

www.agrotypos.gr

www.aitnia.gr

www.europarl.europa.eu

www.westerngreece.gr

www.aitoloakarnanianet.blogspot.gr

www.almyros.gr

www.eleytherostypos.gr

www.agronews.gr

www.agrinionews.gr

www.Ξηρόμερο.gr

www.agenda.gr

www.agriniopress.gr

